

ভিতৰৰ পৃষ্ঠাত.....

- ঈশ্বৰ আৰু ব্ৰহ্ম : বৈষ্ণৱ দৰ্শনৰ প্ৰসংগৰে
- পোহৰৰ বৰ্ণময় ইতিহাস
- বিজ্ঞানভিত্তিক মাছ পালন
- ঔষধৰ ধনাত্মক আৰু ঋণাত্মক দিশ
- বয়েল চাৰ্কাছৰ ভিতৰ চ'ৰা
- নাৰী সুৰক্ষাৰ গুৰুত্ব

মুখ্য উপদেষ্টাৰ কলম

শিক্ষানুষ্ঠানত প্রতিষ্ঠা দিবসৰ প্ৰয়োজনীয়তা

□ আনন্দ শইকীয়া

শিক্ষা প্ৰসাৰৰ বাবে আমাৰ দেশত ৰাইজৰ উদ্যোগত বিভিন্ন স্থানত শিক্ষানুষ্ঠান যেনে প্ৰাথমিক, মধ্য ইংৰাজী, হাইস্কুল, একোটা বৃহৎ অঞ্চলত একোখন কলেজ স্থাপিত হৈছে। শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক প্রতিষ্ঠা নোহোৱা হ'লে, আমাৰ সমাজখন যে শিক্ষা-দীক্ষাত বহু পিছুৱাই গ'লহেতেন সেই কথা ব্যাখ্যাৰ নিষ্প্ৰয়োজন। কিন্তু পৰিতাপৰ বিষয় শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক প্ৰাদেশীকৰণ হোৱাৰ পিছত বিদ্যালয়খন কোনে প্রতিষ্ঠা কৰিছিল, কেতিয়া কৰিছিল, বিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই এই বিষয়ত কোনো গুৰুত্ব নিদিয়। অধিক কি শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰীয়েও বিদ্যালয়খনৰ স্থাপনৰ ইতিহাস জানিবৰ বাবে অনিচ্ছুক। অৱশ্যে শিক্ষানুষ্ঠানৰ ৰূপালী জয়ন্তী, সোণালী জয়ন্তী আদি উৎসৱবিলাক পালন কৰে যদিও বহুক্ষেত্ৰত শিক্ষানুষ্ঠানটোৰ সম্পূৰ্ণ আলোকপাত কৰা নহয়। আটাইতকৈ বহুসংখ্যক কথাটো হ'ল বহু শিক্ষানুষ্ঠানৰ স্থাপন হোৱা নিৰ্দিষ্ট তাৰিখটোকে পোৱা নাযায়।

এজন ব্যক্তিৰ জন্ম দিনটো যেনেধৰণৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ভবা যায়, এটা শিক্ষানুষ্ঠানৰ প্রতিষ্ঠা দিনটো অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ। যিহেতু এটা শিক্ষানুষ্ঠানে একো একোটা অঞ্চলৰ শিক্ষা-সংস্কৃতি, সাহিত্য-চৰ্চা খেলা-ধূলা আদি বিভিন্ন দিশত আগুৱাই নিয়াত বৰগুণি যোগায়। আজিকালি প্ৰায়েই কোৱা হয় ৰাইজে পতা শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক ৰাইজৰপৰা বিচ্ছিন্ন হৈছে 3 পৃষ্ঠাত চাওক

প্ৰসংগ : জি এছ টি

□ ড° অনিল কুমাৰ শইকীয়া

প্ৰায় এক দশক কাল বিলম্ব হোৱাৰ পিছত সংবিধানৰ 122 সংখ্যক সংশোধনী বিল দুয়োখন সদনত গৃহীত হোৱাত দেশৰ কৰ ব্যৱস্থাত বিশেষকৈ পৰোক্ষ কৰৰ ক্ষেত্ৰত থকা অসুবিধা আঁতৰ কৰাৰ স্বার্থত সমগ্ৰ দেশত একক কৰ ব্যৱস্থাবে সেৱা আৰু সামগ্ৰী কৰ প্ৰচলনৰ পথ সুগম কৰি তুলিলে। উল্লেখ্য যে প্ৰায় 30 বছৰ ধৰি ভাৰতবৰ্ষৰ পৰোক্ষ কৰৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন আয়োগৰ পৰামৰ্শসমূহ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতো দেশখনত 'কৰ সন্ত্ৰাসবাদ' অৱসান ঘটা নাছিল। অৱশ্যে সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ অহা 2019 চনৰ 1 এপ্ৰিলৰ পৰিৱৰ্তে 1 জুলাইৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাৰ দুমতা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে পোষণ কৰিছে যদিও চৰকাৰৰ নিজৰ ভাষাতেই কোৱা 'কৰ সন্ত্ৰাসবাদ' কেনেদৰে অৱসান হ'ব সেইয়া সময়ে বিচাৰ কৰিব আৰু এই একক কৰ প্ৰচলনৰ বাবে এতিয়াও বৃহৎ সংখ্যক কৰ্ম সম্পাদন কৰিবলৈ বাকী আছে যিবোৰ নিৰ্ধাৰিত সময়ত সুকলমে আৰু স্বচ্ছতাৰে সম্পন্ন হ'ব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰি।

সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ প্ৰৱৰ্তনৰ বাবে মূলত তিনিটা পদক্ষেপ গ্ৰহণৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। প্ৰথমটো হৈছে আইনগত কৰ্ম গাঁথনি। এই ক্ষেত্ৰত দেশৰ প্ৰায় আধা সংখ্যক ৰাজ্যই এই সংশোধিত বিলখন সমৰ্থন জনাব লগা হৈছিল। দেশৰ ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে বিলখন চূড়ান্তভাৱে অনুমোদন জনোৱাটো অনিবাৰ্য ব্যৱস্থা আছিল। সামগ্ৰিকভাৱে সেৱা কৰ প্ৰস্তুতকৰণৰ সমস্ত প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে কেন্দ্ৰ 2 পৃষ্ঠাত চাওক

তমসো মা জ্যোতিৰ্গময়

যুগবর্তা

□ JUGABARTA □ 3RD ISSUE □ THURSDAY, 1 JUNE, 2017.

তৃতীয় সংখ্যা ○ বৃহস্পতিবাৰ ○ ১৭ জেঠ ○ ১৯৩৮ শক ○ চিনামৰা, যোৰহাট ○ অৰিহণা : ১০ টকা

ভাৰত-চীন সম্পর্ক আৰু দালাই লামা

□ পদ্মেশ্বৰ কাটনী

১৯১১ চনত কুইং ৰাজবংশৰ পতনৰ পাছত তিব্বত, মঙ্গোলীয় আৰু অন্যান্য সৰু সৰু সংখ্যালঘু জাতিক লৈ ১৯৪৯ চনত চীন প্ৰজাতন্ত্ৰ স্থাপন হ'ল। ভাৰতে স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ দুবছৰৰ পাছত স্থাপন হোৱা চীন প্ৰজাতন্ত্ৰক স্বীকৃতি দিয়া প্ৰথম দেশখনেই হ'ল ভাৰত। ইয়াৰ লগে লগে পশ্চিম চীনৰ হিমালয় আৰু ক্যুণল্যুণ পৰ্বতৰ মাজত এক নতুন অঞ্চলৰ সৃষ্টি হ'ল, য'ত বৌদ্ধ ধৰ্মই প্ৰসাৰতা লাভ কৰিলে আৰু খৃঃপূঃ সপ্তম শতিকাতে স্থাপন হোৱা তিব্বত সাম্ৰাজ্য বৰ্তমান মহাচীনৰ দখলদাৰী ভূমিকা

পৃথিৱীৰ বাবেই চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ বিন্দু হৈ পৰিছে। ১৯৫০ চনত চীনৰ নিয়ন্ত্ৰণলৈ অনা তিব্বতে ইয়াৰ পূব সীমান্তৰ প্ৰতিবেশী চীনৰ লগত এক তিজ্ঞতাপূৰ্ণ সম্পর্কৰে চলি আহিছে। চীনৰ কমিউনিষ্ট শাসকে এক অনাছত পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰাত প্ৰাণৰ মমতাত ভাৰতলৈ 6 পৃষ্ঠাত চাওক

অসম চৰকাৰ

আমাৰ গাঁও আমাৰ আঁচনি বিশেষ গাঁও পঞ্চায়ত উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতকৰণ অভিযান

২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ মহাত্মা গান্ধী এনৰেগা, চতুৰ্দশ বিত্তীয় আয়োগ, প্ৰধানমন্ত্ৰী আবাস যোজনা (গ্ৰামীণ)ৰ অধীনত অতিৰিক্ত হিতাধিকাৰী তালিকা প্ৰস্তুতকৰণ, এই পৰিকল্পনাত সন্নিবিষ্ট কৰাটো বাধ্যতামূলক। আহক সকলো গাঁওবাসী মিলি এই পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতি অভিযানৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপত অংশ গ্ৰহণ কৰি গাঁওখনৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়নৰ অংশীদাৰ হওঁ।

১২ মে', ২০১৭ চনৰ পৰা ১২ জুন, ২০১৭ লৈ

মন কৰিব

- ▶▶ অভিযান প্ৰস্তুতিৰ বাবে পঞ্চায়ত কমিটিৰ বৈঠক (১২ মে', ২০১৭)
- ▶▶ পৰিকল্পনাৰ বাবে ৰাইজৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত অংশ গ্ৰহণ নিশ্চিত কৰিবলৈ ৱাৰ্ড পৰ্যায়ত প্ৰচাৰ অভিযানৰ আয়োজন (১৩-১৪ মে', ২০১৭)
- ▶▶ ক) বিভিন্ন উৎসৰ পৰা গৌণ তথ্যৰাজি সংগ্ৰহ
খ) বিভিন্ন আঁচনি বাছনিৰ বাবে ৰাইজৰ দ্বাৰা মানচিত্ৰ অংকন (১৫-১৭ মে', ২০১৭)
- ▶▶ ৱাৰ্ড পৰ্যায়ত সকলোৱে অংশগ্ৰহণৰে মানচিত্ৰ অংকন (১৮-২৩ মে', ২০১৭)
- ▶▶ ৱাৰ্ডসমূহত গাঁওবাসীৰ সৈতে আঁচনি বাছনিৰ বাবে মত বিনিময় আৰু বিষয়ভিত্তিক আলোচনা (১৮-২৩ মে', ২০১৭)
- ▶▶ আন্তঃগাঁথনিমূলক আঁচনি বাছনিৰ বাবে ৰাইজৰ সৈতে পদব্ৰজে চুবুৰী ভ্ৰমণ (১৮-২৩ মে', ২০১৭)
- ▶▶ ৰাইজৰ দ্বাৰা সংগৃহীত তথ্যসমূহৰ একত্ৰীকৰণ, অগ্ৰাধিকাৰ নিৰূপন আৰু অনুমোদনৰ বাবে ৱাৰ্ড সভা (২৪-২৯ মে', ২০১৭)
- ▶▶ ৱাৰ্ড সভাৰ পৰিকল্পনাসমূহৰ একত্ৰীকৰণৰ বাবে পঞ্চায়তৰ দ্বিতীয় বৈঠক (৩০ মে'-১ জুন, ২০১৭)
- ▶▶ অগ্ৰাধিকাৰ ভিত্তিত আঁচনি গ্ৰহণৰ বাবে গাঁওসভাৰ বৈঠক (২-৩ জুন, ২০১৭)
- ▶▶ খচৰা উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতি (৪-৫ জুন, ২০১৭)-
- ▶▶ বাৰ্ষিক কৰ্ম পৰিকল্পনা বিশ্লেষণৰ বাবে পঞ্চায়তৰ তৃতীয় বৈঠক (৬ জুন, ২০১৭)
- ▶▶ বাৰ্ষিক কৰ্ম পৰিকল্পনা অনুমোদন কৰাৰ বাবে গাঁওসভাৰ বৈঠক (৭-৮ জুন, ২০১৭)
- ▶▶ চূড়ান্ত গাঁও পঞ্চায়ত উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতকৰণ (৯-১২ জুন, ২০১৭)
- ▶▶ প্ৰাক্কলন প্ৰস্তুতি আৰু কাৰিকৰী অনুমোদন (১২ জুন, ২০১৭ পিছৰ পৰা)

সম্প্ৰসাৰণ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ, ৰাজ্যিক পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন প্ৰতিষ্ঠান, যোৰহাটৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত।

প্রথম পৃষ্ঠাৰ পৰা

প্রসংগ : জি এছ টি

আৰু ৰাজ্যসমূহৰ প্ৰতিনিধিৰ সহযোগত এখন সমিতি গঠন কৰা হ'ল। এই কৰ ব্যৱস্থাত তিনিবিধ কৰ ৰখা হৈছে য'ত কেন্দ্ৰীয় সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ সমন্বিত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ আৰু ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ। কেন্দ্ৰৰ মন্ত্ৰীসভাই কেন্দ্ৰীয় আৰু সমন্বিত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ আইনত অনুমোদন জনাই আৰু সকলো ৰাজ্য চৰকাৰে ৰাজ্যিক সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ আইন বিধান সভাত গৃহীত কৰায়।

প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত এই কৰৰ বাবে জাননী জাৰি কৰাটো বাধ্যতামূলক আছিল। দ্বিতীয়তে, তথ্য আৰু প্ৰযুক্তিৰ আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণৰ দ্বাৰা সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ এক সুবৃহৎ নেটৱৰ্ক গঢ়ি তোলা হৈছে। যোৱা ডিচেম্বৰৰ ভিতৰত কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যই মধ্যৱৰ্তী সামগ্ৰী কৰ অৱসান ঘটাবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল। সেইদৰে যোৱা জানুৱাৰী মাহৰ ভিতৰত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ আন্তঃগাঁথনি পৰীক্ষণ কাৰ্য সম্পন্ন কৰা হৈছিল। তৃতীয়তে, পৰিচালনা পৰিৱৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ প্ৰায় ৬০ হাজাৰ কৰ্মচাৰীক প্ৰশিক্ষণ দিয়া হৈছিল। ২০১৬ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহৰ পৰা ২০১৭ চনৰ মাৰ্চৰ ভিতৰত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ তথ্য প্ৰযুক্তি পদ্ধতিটোৰ প্ৰশিক্ষণ সমাপ্ত কৰাৰ নিৰ্দেশনা দিয়া হৈছিল।

পঞ্জীয়নৰ কাৰণে বৰ্তমান প্ৰচলন হৈ থকা পঞ্জীয়ন ব্যৱস্থাত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ আওতালৈ অনা হৈছে। নতুন প্ৰতিষ্ঠানসমূহে অন লাইনৰ যোগেদি এখন একক যুক্ত ফৰ্ম পূৰণ কৰিব লাগিব। সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ ৰিটৰ্নচৰ বাবে কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ এখন উমৈহতীয়া ফৰ্ম থাকিব। প্ৰায়সংখ্যক কৰ দাতাই মাৰ্চ ৪ খন ফৰ্ম পূৰণ লাগিব। কৰ ফৰ্ম জমা দিয়া আৰু কৰ দিয়া কৰ্মটো কেৱল অন লাইন যোগেদিহে সম্পন্ন হ'ব লাগিব।

সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশটো হৈছে - ইয়াৰ প্ৰতি জনসাধাৰণক বোধগম্য কৰি তুলিবলৈ প্ৰচাৰ, বিজ্ঞাপন, আলোচনা, প্ৰশিক্ষণ, বাতৰি কাকত, গ্ৰামাঞ্চলৰ বিভিন্ন বে-চৰকাৰী সংগঠন, মহাবিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়ত কৰ্মশালা আয়োজন, দৃশ্য মাধ্যমত ইয়াৰ বহল প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰ কাৰ্য। সামগ্ৰিক সময়ত আমি ক্ৰয় কৰা সামগ্ৰী আৰু সেৱাবোৰ কেইবাপ্ৰকাৰ কৰ জড়িত থকাৰ উপৰি মূল্য সংযোজিত কৰ (ভেট) সোমাই থাকে বাবে সামগ্ৰী বা সেৱাৰ মূল্য অধিক হয়। এই কৰ প্ৰচলন হ'লে বহুবিধ কৰ নাইকিয়া হ'ব আৰু সামগ্ৰী আৰু সেৱা অনুযায়ী আমি চাৰিবিধ কৰ দিব লাগিব। অতি প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ ক্ষেত্ৰত কৰৰ হাৰ হ'ব ০ ৰ পৰা ৫ শতাংশৰ ভিতৰত। মধ্যমীয়া সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ ক্ষেত্ৰত ১২ শতাংশ আৰু ১৮ শতাংশ আৰু বিলাসী সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত সৰ্বোচ্চ ২৮ শতাংশ কৰ হ'ব যদিও প্ৰয়োজনত এই কৰ ৪০ শতাংশলৈ বৃদ্ধি কৰাৰ সুবিধা ৰখা হৈছে। সমগ্ৰ দেশতে এই চাৰিবিধপীয়া কৰ প্ৰচলন সম্ভৱ হৈ উঠিব। এনে হৈ উঠিলে বহুবিধ সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ মূল্য হ্ৰাস হোৱাৰ বিপৰীতে বহু সংখ্যক সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ মূল্যও বৃদ্ধি পাব। আমাৰ বিশ্বাসত চাৰিবিধপীয়া কৰে সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ মূল্য সামগ্ৰিকভাৱে বৃদ্ধি কৰাৰ সম্ভাৱনাহে সৰল হ'ব।

সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটো যিহেতুকৈ অন-লাইন যোগেদি সম্পন্ন হ'ব সেয়ে ডিজিটেল শিক্ষা একেৰাহে নিঃস্ব জনেও জানিব লাগিব। গ্ৰাম্যবাসীৰ বাবে এই শিক্ষা কিমানদূৰ গ্ৰহণীয় বা সম্ভৱ হৈ উঠিব সেয়া কিন্তু চিন্তাৰ বিষয় হৈ ধৰা দিছে। গ্ৰামাঞ্চলৰ কৃষি অৰ্থব্যৱস্থাত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ আৰোপিত হ'ব। উৎপাদিত সামগ্ৰী আৰু সেৱাবোৰ যিহেতুকৈ ডিজিটেল মাধ্যমেদিয়েই হ'ব তেন্তেই কৃষক তথা গ্ৰাম্যবাসীয়ে আহৰণ কৰা একাংশ উপাৰ্জন যে এচাম মধ্যভোগীৰ যোগেদি হৰলুকী হ'ব তাত সন্দেহ নাই। ইতিমধ্যে নগদবিহীন অৰ্থব্যৱস্থাটোৰ যোগেদি সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ প্ৰচলনৰ সত্ত্বেও পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰা হৈছিল য'ত কৃষক, ক্ষুদ্ৰ-প্ৰান্তীয় শ্ৰমিক অথবা অসংগঠিত শ্ৰমিক, ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়ীসকল ইয়াৰ বলি হ'ব লগা হৈছে। সেয়ে সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ প্ৰচলন হ'লে এই সকল পুনৰ দুৰ্যোগৰ সন্মুখীন হ'ব লাগিব।

বিগত সময়চোৱাত অৰবিন্দ সুব্ৰমনিয়াম দক্ষ সমিতিয়ে সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ পৰিমাণ ১৭ ৰ পৰা ১৮ শতাংশ হোৱাৰ পৰামৰ্শ

আগবঢ়াইছিল। পিছে বিশ্বৰ ১৬০ খন দেশে মূল্য সংযোজিত অথবা সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ হাৰ গড় হিচাপত ১৬ শতাংশ ধাৰ্য কৰিছে আৰু ভাৰতবৰ্ষৰ পৌৰাণিক অৰ্থনীতিবিদ কৌটিল্যইও এনে কৰৰ হাৰৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল। সম্প্ৰতি ২৮ শতাংশ সৰ্বোচ্চ কৰৰ হাৰে মুদ্রাস্ফীতি হাৰ নিশ্চিতভাৱে বৃদ্ধি কৰিব বুলি বহু বিশ্লেষকে মন্তব্য কৰিছে। ৰাজ্যসমূহৰ অতি উচ্চ হাৰত থকা ঋণৰ বোজাৰ কথা চিন্তা কৰি সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ হাৰ বৃদ্ধি কৰিলে ঋণৰ বোজাৰ সমস্যা কিন্তু অন্ত নপৰে। উল্লেখ্য যে সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ ধাৰণাটো ১৯৭১ চনত প্ৰকাশ পোৱা অৰ্থনীতিৰ নবেল বঁটা বিজয়ী পিটাৰ ডাইমণ্ড আৰু জেমচ মিৰলিচৰ 'কাম্যতম কৰ' বিষয়ক গৱেষণা পত্ৰখনৰ পৰা আহৰণ কৰা হৈছে বুলি কোৱা হৈছে আৰু ইয়াত সকলো প্ৰকাৰৰ মধ্যৱৰ্তী সামগ্ৰীৰ কৰ শূন্য হ'ব লাগে বুলি মতামত আগবঢ়াইছিল। সেয়ে ১৬ শতাংশই 'কাম্যতম কৰ' হোৱাৰ যোগ্যতা থকাটো উচিত বুলি বিবেচনা কৰা হয়। আনহাতে উন্নত দেশবিলাকৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ গড় হিচাপত কৰৰ হাৰ হৈছে ১৬.৮ শতাংশ। ইতিমধ্যে ব্ৰাজিলৰ ২৭ খন ৰাজ্যইও যিকোনো দ্বৈত কৰৰ (dual tax) গাঁথনি পৰিৱৰ্তন ঘটাইছে।

প্ৰকৃততে সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ খণ্ড ভিত্তিক ভাৱে ধাৰ্য কৰাটো উচিত যিটো পদ্ধতিৰে চীন দেশে সফলতা লাভ কৰিছে। আনহাতে ২০১৫ চনত মালয়েচীয়াই গ্ৰহণ কৰা এই কৰৰ অভিজ্ঞতা আহৰণ কৰাটো উচিত হ'ব। বিশেষকৈ ৰাজ্যসমূহে পাব লগা ৰাজহুৱা ক্ষতিপূৰণ, মূল্যবৃদ্ধি, সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ প্ৰৱৰ্তনৰ সময়ত উদ্ভৱ হ'ব পৰা জটিলতা, জনসাধাৰণক বিক্ৰী প্ৰতিষ্ঠানসমূহে আভুৱা ভৰাই অজ্ঞতাৰ সুবিধা লৈ কৰ বৃদ্ধি কৰা আদিবোৰ কৰ প্ৰস্তুত কৰা পৰিষদখনে প্ৰয়োজনীয় শিক্ষা আহৰণ কৰিব পাৰে।

সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ প্ৰচলন হোৱাৰ লগে লগে কেন্দ্ৰই আৰোপ কৰা ৩৮ বিধ কৰ আৰু ৰাজ্যসমূহে আৰোপ কৰা ২৯ বিধ কৰ একক কৰলৈ পৰিণত হ'ব। আনহাতে সমন্বিত সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ যিটো আন্তঃৰাজ্যিক সীমান্তীয় ব্যৱস্থাত প্ৰচলন হ'লে পৰিৱহন ব্যয় হ্ৰাস, সময় হ্ৰাস, সীমা শুল্ক বিবাদবোৰ মীমাংসা হ'ব। সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰৰ বাবে গঠিত হোৱা পৰিষদখনে প্ৰকৃততে প্ৰৱৰ্তিত চাৰিবিধ কৰ হাৰৰ ক্ষেত্ৰত এক দৃঢ়স্থিতিৰে নিৰ্ণায়ক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। যিকোনো সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ বাবে এই পৰিষদৰ চাৰিভাগৰ তিনিভাগ সদস্যই সহমত পোষণ কৰিব লাগিব। অৱশ্যে কেন্দ্ৰই তিনিভাগৰ এভাগ ভোটৰ অংশীদাৰ হ'ব পাৰিব।

সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ নতুন কৰ প্ৰচলন হ'লে ৰাজ্যসমূহে ৰাজস্ব স্বতন্ত্ৰতা হেৰুৱাৰ আশংকা আছে। ইতিমধ্যে পেট্ৰ'লিয়াম আৰু সুৰাৰ নিচিনা সামগ্ৰী এই কৰৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত নকৰাকৈ সৰল সমালোচনা আৰম্ভ হৈ আছে। সমগ্ৰ দেশত এক সমাজাতীয় নিৰ্ধাৰিত কৰ হাৰ প্ৰচলনৰ ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জটিল প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'ব লাগিব। একক কৰ ব্যৱস্থাই একক বজাৰ সৃষ্টি কৰা পৰিকল্পনাই বহুক্ষেত্ৰত বিশেষকৈ কৃষিখণ্ড, ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়ী, শ্ৰমিকসকলক ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিব। এই কৰ প্ৰৱৰ্তনে কিছুমান সামগ্ৰী আৰু সেৱাৰ মূল্য হ্ৰাস কৰিব পাৰিলেও বহু সামগ্ৰীৰ কিন্তু মূল্য যে বৃদ্ধি পাব সেইয়া নিশ্চিত। ইতিমধ্যে অৱশ্যে বহুসংখ্যক প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী আৰু সেৱা এই কৰ ব্যৱস্থাৰ পৰা অব্যাহতি দিয়া হৈছে বুলি পৰিষদখনৰ ফালৰ পৰা কোৱা হৈছে।

ৰাজহ বৃদ্ধি, মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন সমৃদ্ধিশালী হোৱা, উদ্যোগ-ব্যৱসায়ৰ উন্নতি, উপাৰ্জন বৃদ্ধি, নিৰনুৱাৰ সংস্থাপনকে ধৰি অলেখ সুবিধা এই কৰ প্ৰৱৰ্তনে সম্ভৱ কৰি তুলিব বুলি কোৱা হৈছে। ইয়াৰ যোগেদি দেশত Make in India, Digital India ৰ প্ৰকৃত মৰ্যদাসহ পূৰ্ণাংগৰূপ পাব বুলি চৰকাৰীভাৱে প্ৰচাৰ কৰি থকা হৈছে। দেশখনত মাত্ৰ এখন বজাৰ সৃষ্টি হৈ ইয়াৰ পৰা আহৰণ হোৱা ৰাজহে মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনলৈ ২ শতাংশ বৰঙণি যোগাব বুলি আশা কৰাৰ উপৰি বিনিয়োগ বৃদ্ধি, নিৰ্মাণ খণ্ডৰ অভূতপূৰ্ব বিকাশ, কৰ গাঁথনি সৰলীকৰণ, কৰ সংগ্ৰহত হোৱা ব্যয় হ্ৰাস, আমদানিৰ আগ্ৰাসনৰ পৰা ৰক্ষা কৰা, মূল্য হ্ৰাসৰ ফল জনসাধাৰণে লাভ কৰা, দুৰ্নীতি, কৰ ফাঁকিৰ সুবিধাবোৰ হ্ৰাস পোৱা আদিৰে এক ঐতিহাসিক পৰিৱৰ্তনৰ আশা কৰা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এই প্ৰচেষ্টাক একাংশই এক 'ৰাজনৈতিক লাভ' বুলিও ক'বলৈ পাহৰা নাই। এই ক্ষেত্ৰত অৱশ্যে আমাৰ এক মিশ্ৰিত প্ৰত্যাশাহে উপলব্ধি হয়।

ফোন : ৯৮৫৪২১৫৯৬০

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ সমাৰোহ

দক্ষিণ যোৰহাটৰ উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ সংস্থাৰ সমাৰোহখন অহা ৫ ছেপ্টেম্বৰ ২০১৭ তাৰিখত অনুষ্ঠিত হ'ব। উক্ত সমাৰোহত সংস্থাৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ 'অভিজ্ঞান'ৰ চতুৰ্থ সংখ্যাটি প্ৰকাশ কৰা হ'ব। তদুপলক্ষে চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা শুভাকাঙ্ক্ষী ৰাইজৰ সহায়-সহযোগ সংস্থাৰ সভাপতি/সম্পাদকে কামনা কৰিছে। অভিজ্ঞানত প্ৰকাশৰ বাবে ইচ্ছুক লেখক-লেখিকাক ৯৪৩৫৮৯৪১৬৬ নম্বৰত যোগাযোগ কৰিবৰ বাবে আহ্বান জনোৱা হৈছে।

আত্মহত্যা কিয় ?

□ মায়াত্ৰী হতীৰুৱা

'আত্মহত্যা আটাইতকৈ বেছি প্ৰভাৱ পেলোৱা কাৰণটোৱেই হৈছে মানসিক দুৰ্বলতা বা অস্থিৰতা বা মনোকণ্ঠ।'

নিজৰ মানসিক অৱস্থাক সুস্থিৰ কৰিব পৰাকৈ এচাম মানুহ আজিও শক্তিশালী হ'ব পৰা নাই যাৰ ফলত সৰু সৰু কাৰণতেই সন্নিহি নোৱাৰি শেষ কৰি দিয়ে জীৱন আৰু এনেদৰে ক্ৰমাত সমাজখনত শিপাব কৰি ধৰিছে আত্মহত্যা নামৰ এই ভয়ংকৰ ব্যাধিটোৱে। বৰ্তমান বিভিন্ন কাৰণত সমাজ জীৱনত কু-প্ৰভাৱ পেলোৱা এই ভয়ংকৰ ব্যাধি দিনক দিনে সমগ্ৰ দেশতে বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিছে।

এক সমীক্ষাৰ পৰা গম পোৱা গৈছে যে বৰ্তমান আত্মহত্যা কৰা লোক অধিক সংখ্যকই ১৪ বছৰৰ পৰা প্ৰায় ৩০ বছৰ বয়সৰ ভিতৰৰ। দেশত আত্মহত্যাৰ প্ৰকোপ বাঢ়ি যোৱা কাৰণসমূহৰ ভিতৰত মানসিক অস্থিৰতা, প্ৰেম প্ৰতাৰণা, বিবাহ বিচ্ছেদ, অৰ্থনৈতিক দুৰৱস্থা, যৌতুক, পৰিয়াল কেন্দ্ৰিক সংঘাতৰ সূত্ৰপাত, দৰিদ্ৰতা, পৰীক্ষাত অকৃতকাৰ্যতা, মাদক দ্ৰব্য সেৱন, কন্যা সন্তানৰ প্ৰতি অনীহা আদি উল্লেখযোগ্য। এনেধৰণৰ কিছুমান সমস্যাৰ বাবে মানসিকভাৱে ভাগি পৰে আৰু নিজকে দুৰ্বল যেন অনুভৱ কৰে। এনে মানসিক অত্যাচাৰ, মানসিক অস্থিৰতা সহ্য কৰিব নোৱাৰি বহু সময়ত জীৱনটো শেষ কৰি দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লয়। ফলত আত্মহত্যা সংঘটিত কৰে।

বৰ্তমান সমাজ ব্যৱস্থাত যুৱ প্ৰজন্মৰ প্ৰায় ৬০ শতাংশৰেই আত্মহত্যাৰ মূল কাৰণ প্ৰেম। প্ৰেমত প্ৰতাৰণা হ'লে অধিক সংখ্যক যুৱক-যুৱতীয়ে আত্মহত্যা কৰে। অস্বাভাৱিক ধৰণে বৃদ্ধি পাই অহা প্ৰেমৰ নামত যৌন ব্যভিচাৰৰ বলি হৈ মানসিক মনোকণ্ঠ সহ্য কৰিব নোৱাৰি কিছু সংখ্যকে আত্মহত্যাৰ পথ বাছি লয়। মাদক দ্ৰব্য সেৱন কৰি স্বামীৰ নিৰ্যাতন সহ্য কৰিব নোৱাৰিও কিছু সংখ্যকলোকে আত্মহত্যা সংঘটিত কৰে।

বৰ্তমান আধুনিকতাৰ দিশত দেশ যিমানেই গতিশীল হৈছে দেশত নিৰনুৱা সমস্যায় হ্ৰাস কৰিছে তাৰ ফলতো বহুতো লোকে দৰিদ্ৰতা কবলৰ পৰা মুক্ত হ'ব নোৱাৰি আত্মহত্যা সংঘটিত কৰে। এই কাৰণসমূহৰ বাহিৰেও আৰু বিভিন্ন কাৰণত দেশত দিনক দিনে আত্মহত্যাৰ ঘটনা বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিছে। সৰু-ডাঙৰ অজস্ৰ কাৰণ সমাধান কৰিব নোৱাৰি মানুহে সংঘটিত কৰি আছে আত্মহত্যাৰ ঘটনা। ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱে বৰ্তমান সমগ্ৰ সমাজখনকে আৱৰি ধৰিছে। ইয়াৰ কোনো প্ৰতিকাৰ নাই। মানুহ নিজেই ইয়াৰ প্ৰতিকাৰক, নিজৰ মনটো স্থিৰতা অটুট বজাই ৰাখিব পাৰিলেই আত্মহত্যা নামৰ এই ভয়ংকৰ ব্যাধিৰ বলৰ পৰা নিজকে বচাই ৰাখিব পাৰে। আৰু যেতিয়ালৈকে মানুহৰ মন আৰু মানসিকতা স্থিৰ নহ'ব তেতিয়ালৈকে আত্মহত্যা ৰোধ কৰাও সম্ভৱ নহয়।

ফোন : ৯৬১৩৮৯৮৬৭৯

বর্তমান যুগত নাৰী সুৰক্ষাৰ গুৰুত্ব

□ গীতালি বৰা

‘জীৱন, জীৱন ই কি যে অনুপম’ সঁচাই এই অনুপম জীৱন উপভোগ কৰিবলৈ মন কাৰ নাযাব। কিন্তু শুনিব বেয়া হ’লেও এটা সঁচা কথা আমাৰ পৃথিৱীত নাৰী-পুৰুষৰ সমান অধিকাৰ আছে বুলি টোল পিতি থাকিলে কি হ’ব যদি নাৰী সুৰক্ষাই নাথাকে। এফালে চাবলৈ হ’লে নাৰী অবিহনে সকলো আধৰুৱা নহয় জানো? পৃথিৱীখন আগবাঢ়ি যোৱাত নাৰীৰ অবিহণা পুৰুষৰ সমানেই আছে কিন্তু আজিও এনে ঠাই আছে য’ত নাৰী সুৰক্ষা নাই। আজিও ল’ৰা-ছোৱালীক পৃথক দৃষ্টিয়ে চোৱা হয়। সন্ধিয়া হয় কি নহয় ছোৱালী ঘৰৰ পৰা ওলাব নোৱাৰে মাত্ৰ এটা উত্তৰ ‘তই ছোৱালী, ল’ৰা নহয় এনেদৰে ঘূৰিবলৈ।’ আৰু পৃথিৱীত এনে এচাম লোক আছে যাৰ ফলত সঁচাই ছোৱালী মানুহ সন্ধ্যা আগফালেও ওলাব নোৱাৰে। পৃথিৱীখন বহুত আগবাঢ়িলে কিন্তু যেন ক’ৰবাত বৈ গ’ল সভ্যতা, সন্মান, শ্ৰদ্ধা। কাকো বিশ্বাস কৰিব নোৱাৰা হ’ল। যিমানেই কাম নাথাকক ৰাতিলে ৰ’ব নোৱাৰি কাৰণ ছোৱালী হয়, আন্ধাৰৰ সুবিধাত কোনে কি কৰি যায় কি ঠিক। বিশ্বাস নাই কাৰো ওপৰত। বাতৰি কাকত, টি.ভি সকলোতে নাৰী ওপৰত চলা অত্যাচাৰ দেখিয়েই আছে। সকলোৱে দেখিছে কিন্তু তাৰ পৰিমাণ কমিছে জানো? নাই কমা বৰঞ্চ বহুত বাঢ়িছে। মানুহৰ চিন্তা ইমানেই চুটি হৈছে যে ছোৱালী জন্ম লগে লগে তাইক জীয়াই থকাৰ অধিকাৰো কাঢ়ি লৈছে। ল’ৰা জন্ম হ’লে কথা নাই সি কাম কৰি ঘৰলৈ উপাৰ্জনৰ বাট উলিয়াব। ছোৱালী বিয়া দি এনেও আন এঘৰলৈ দিব লাগিব। কিন্তু এবাৰো নাভাবো তেওঁলোকৰ দৰে যদি সকলোৱে কইনা (ছোৱালী) ত্যাগ কৰে তেতিয়া তেওঁলোকৰ মৰমৰ ল’ৰা কেইটালৈ কাক আনিব বোৱাৰী কৰি কেনেকৈ বাঢ়িব তেওঁ বংশ। গতিকে মানুহৰ চিন্তা সলনি কৰিব হ’ল। আজি যুগত নাৰী-পুৰুষৰ বিভেদ থকাতো বহুত লাজৰ কথা। যেতিয়ালৈকে প্ৰত্যেক মানুহৰ মন, মগজু শুদ্ধ নহয় ডামিনি কাণ্ড, বলৎকাৰ আদিৰ দৰে ঘটনাও কম নহয়। আজি আনৰ ছোৱালী সেই ঘটনাৰ বলি হৈছে পাছত কোন দিনা আপোনাৰ মৰমৰ ছোৱালীজনী এই ঘটনা হ’ব তাৰ নিশ্চয়তা নাই। এইবোৰ ঘটনা আহি আহি আমাৰ মাজ মজিয়া পালেহি। সাৱধান হ’ব হ’ল সকলো ছোৱালী। আমাৰ বাবে কোনেও নাচাই আমি আমাৰ অধিকাৰৰ বাবে যুঁজিব হ’ল। যৌতুক, অত্যাচাৰ সহ্য কৰিবৰ আৰু আমাৰ প্ৰয়োজন নাই। ঘৰত হাত সাৰটি বহিবলৈ সময় নাই কাৰণ বিপদ আমাৰ পদূলি পালেহি। ছোৱালীয়ে কৰা নাই কি? আকাশত উৰি ফুৰিছে। দিয়া নাই কি? নাৰীয়ে এখন ঘৰৰ চৰুত জুই নজ্বলালেই পুৰুষ সকল লযোগত শুভ লাগে ইমানবোৰ কৰাৰ পাছত তেওঁলোকক লজ্জিত কৰি ওৰণিয়ে ঢাকি ৰখা হয়।

সেয়ে মোৰ প্ৰিয় বা, ভণ্ডি আৰু বান্ধৱী সকল আশ্ৰয় নিদিবা এলাহক। নহ’লে এই এলাহেই হ’ব তোমালোকৰ পৰম শত্ৰু। জীৱনৰ লগত যুঁজিব শিকা। পিছোৱাই দিয়া সকলো বিপদ, যাতে বিপদে মূৰ তুলিলেও তোমাক নেদেখে। আমিহে মাতৃ, আমিহে কন্যা, আমিহে জীৱন দাত্ৰী। সেইসকলক বুজাই দিয়া অকল দেৱীক সেৱা কৰিলে নাৰীক অপমান কৰিলে নহ’ব সেই দেৱীও এগৰাকী নাৰীয়ে। পাৰ্বতী আছিল শিৱৰ অৰ্ধাংগিনী অৰ্থাৎ শিৱৰ আধা অংগ। তেওঁও আছিল নাৰী। সংস্কৃতত এয়াৰ কথা আছে - ‘বৃক্ষৰ মূলত যেন আনি দিলে জল, হোৱয় তৃপ্তি যেন পাত - পুষ্প ফল।’ গতিকে বৃক্ষৰ মূল অৰ্থাৎ নাৰী। য’ত পানী নিদিলে পাত-পুষ্প আৰু ফুলে নাপায়। নাৰী সুস্থ-সৱল নহ’লে এটা পৰিয়াল সুস্থ নহয়। এটা পৰিয়াল সুস্থ নহ’লে এখন গাঁও আৰু দেশ এইবোৰ সুস্থ হ’ব নোৱাৰে। গতিকে সকলোৰে মূল হ’ল নাৰী। গতিকে নাৰীৰ অত্যাচাৰ বন্ধ কৰি সমাজত সমৃদ্ধি লাভ কৰা। মোৰ লেখাৰ উদ্দেশ্য পুৰুষসকলৰ ওপৰত দোষ জাপি দি নিজকে শুদ্ধ বুলি ক’ব বিচৰা নহয়। সমাজত ঘটা ঘটনাৰোৰৰ বাবে পুৰুষ-মহিলা সমানেই দায়ী। বিজ্ঞাপনত অল্লীল কাপোৰ পৰিধান কৰি পুৰুষৰ দৃষ্টি সমগ্ৰ ছোৱালী প্ৰতি বেলেগ গতিত পতিয়ন নিয়াইছে। যোৰহাটত অলপ দিনৰ আগত ঘটা সেই ঘটনাটোৱে সকলোকে আচৰিত কৰি তুলিছে। গাৰ নোম শিয়ৰি উঠা তেনেবোৰ ঘটনাৰ বাবে এচাম উদন্ত যুৱকৰ ফালে পোনপটীয়াকৈ আঙুলি টোৱাৰ পাৰি। চৰকাৰে নাৰী সুৰক্ষা বাবে কিমানখন আইন তৈয়াৰ কৰিছে তাৰ কিমান ফলপ্ৰসূ হৈছে। গতিকে আমাৰ এই সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈ হ’লে প্ৰথমে পুৰুষ-মহিলা তাৰ পাছত সমাজ ব্যৱস্থা সুন্দৰ হ’ব লাগিব। তেতিয়া আমি সকলো নিশ্চিন্ত হৈ ফুৰা-চকা কৰিব পাৰিম। যৌতুক অত্যাচাৰটো এটা গতিত চলি আহিছে। এজনী বোৱাৰীক তেওঁ শাৰুৱেকে অত্যাচাৰ কৰাৰ ফলত যেতিয়া সেই বোৱাৰীজনী শাৰু হ’ব তেওঁ আকৌ সেই একে ভুলকে কৰিব। তেনেকৈ এটা সোঁত হিচাপত বৈ আহিছে ইয়াৰ মূলতেই হৈছে নিজস্বতা বোধৰ অভাৱ। কোনেও কাকো নিজ বুলি ভাবিব নোৱাৰা বাবে এনে হৈছে। গতিকে সেই সমস্যা আঁতৰিবলৈ হ’লে আমি আমাৰ মনত আপোন ভাৱৰ জাগৰণ কৰিব লাগিব। তেতিয়া এখন নিকা সমাজ গঢ়ি উঠিব আৰু তেতিয়াই আমাৰ দেশ আগবাঢ়ি যাব। এটা কথা সঁচা যেতিয়ালৈকে নাৰী মানসিক আৰু শাৰীৰিক ভাৱে সুস্থ নহয় তেতিয়ালৈকে পৃথিৱীলৈ আহিব লগা কোনো নৱ-প্ৰজন্ম সুস্থ-সৱল নহয়। গতিকে নাৰীক সুৰক্ষা দিয়া, দেশ আঙুৰাই নিয়া - এয়ে আমাৰ সকলোৱে লক্ষ্য হোৱা উচিত।

এক গুৰুৰ পৰা — শিক্ষানুষ্ঠানত প্ৰতিষ্ঠা

ফলত, প্ৰাদেশীকৃত বিদ্যালয় বিলাকৰ শিক্ষাৰ মান অৱনমিত হৈছে। কোৱা বাহুল্য, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অভাৱত বহু বিদ্যালয় বন্ধ হৈছে কিম্বা বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। আনহাতে, ব্যক্তিগত খণ্ডৰ বিদ্যালয় বিলাকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা, পৰীক্ষাৰ ফলাফল আদি দ্ৰুতগতিত বৃদ্ধি পাইছে। প্ৰাদেশীকৃত বিদ্যালয়বিলাকে ৰাইজৰ আস্থা নোপোৱাৰ কাৰণ কি? ইয়াৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰিলে এখন মহাভাৰত হ’ব। ইয়াৰ বাবে দায়ী বৰ্তমান শিক্ষা ব্যৱস্থা, চৰকাৰ, প্ৰাদেশীকৃত বিদ্যালয়সমূহৰ এচাম সুবিধাবাদী শিক্ষক। বিষয়টো বহুল ব্যাখ্যা নকৰি ৰাইজৰ আস্থা লাভৰ বাবে শিক্ষানুষ্ঠানে প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ জৰিয়তে কেনেকৈ আঙুৰাই নিব পাৰে সেই বিষয়ে এই লেখাত আলোচনা কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

আজি-কালি বহু চৰ্চিত বিষয়টো হ’ল ৰাইজে পতা শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক ৰাইজৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ পৰিছে। প্ৰথম অৱস্থাত স্থাপনৰ প্ৰায় ৮/১০ বছৰলৈকে বিভিন্ন অনুষ্ঠান, সভা-সমিতিৰ পতাৰ জৰিয়তে নৱ প্ৰতিষ্ঠিত শিক্ষানুষ্ঠানটোত ৰাইজৰ সমাগম ঘটে। কিন্তু প্ৰাদেশীকৰণৰ পিছত শিক্ষানুষ্ঠানটো ক্ৰমান্বয়ে ৰাইজৰ পৰা এলাগী হয়, কিম্বা কৰ্তৃপক্ষৰ ন্যস্ত স্বার্থৰ বাবে ৰাইজক আঁতৰাই ৰাখিবলৈ যত্ন কৰা হয়। ইয়াৰ ফলত প্ৰাদেশীকৃত শিক্ষানুষ্ঠানৰ শ্বাশান যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। ইয়াক ৰোধ কৰাৰ বাবে বাস্তৱিক পথ উলিয়াব লাগিব। সেই পথ শিক্ষানুষ্ঠানবিলাকৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস পালনৰ যোগেদিয়েই ৰাইজৰ সৈতে সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব পৰা যায়। অপ্ৰিয় সত্য, বহু শিক্ষানুষ্ঠানৰ নিৰ্দিষ্ট প্ৰতিষ্ঠাৰ দিন আজিও উদযাটন হোৱা নাই। বিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই বিদ্যালয়খনৰ পূৰ্বৰ উদ্যোক্তা, যি সকল আজিও জীৱিত কিম্বা বিদ্যালয়ৰ পুৰণা ফাইল-পত্ৰপৰা বিদ্যালয়খনৰ স্থাপনৰ দিন উদ্ধাৰ কৰিব পাৰে আৰু প্ৰতি বছৰে প্ৰতিষ্ঠা দিন উদযাপনৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে। এটা অঞ্চলত একোখন হাইস্কুল কিম্বা এক বৃহৎ অঞ্চলত একোখন কলেজ সেই অঞ্চল বিলাকৰ শিক্ষা-সংস্কৃতি, খেলা-ধূলা তথা সাহিত্য-চৰ্চাৰ ধাৰক আৰু বাহক। শিক্ষানুষ্ঠানত প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ দিনা উল্লেখিত বিষয় বিলাকৰ ওপৰত বিতংভাৱে আলোকপাত হোৱাটো অতিকৈ আৱশ্যক।

সাম্প্ৰতিক শিক্ষানুষ্ঠানৰ মুৰব্বীসকলৰ পাঠ্যক্ৰম আৰু পৰীক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত চেবা বা কাউন্সিলৰ আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সৈতে সম্পৰ্ক। চাকৰি সম্পৰ্কীয় দা-দৰমহাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্ক। কিন্তু ৰাইজৰ সৈতে তেওঁলোকৰ কোনো সম্পৰ্ক নাই। শিক্ষানুষ্ঠানৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ জৰিয়তে শিক্ষানুষ্ঠানৰ মুৰব্বীসকলে ৰাইজৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব পাৰে। প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ দিনা শিক্ষানুষ্ঠানৰ মুৰব্বীসকলে পৰিচালনা সমিতি সমূহৰ সহযোগত ৰাজহুৱা সভা আহ্বান কৰি বিদ্যালয়সমূহৰ অভিভাৱক তথা শুভাকাংখীসকলৰ আগত বিদ্যালয়ৰ এক বিস্তৃত খতিয়ান দাঙি ধৰাটো সময়ৰ আহ্বান। বিদ্যালয়খনে এটা বছৰত পৰীক্ষাৰ ফলাফল, সাহিত্য চৰ্চা, খেলা-ধূলা আৰু অন্যান্য বিষয়ত কেনেধৰণৰ পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাইছে, বিদ্যালয়খনে কেনেধৰণৰ সমস্যাৰ সন্মুখীন হৈছে, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ অভাৱ হৈছে কি, পৰীক্ষাৰ ফলাফল যদি বেয়া হৈছে কিয় হৈছে, পৰীক্ষাৰ ফলাফল যদি ভাল হৈছে, ইয়াতকৈ ভাল হ’বৰ বাবে বিদ্যালয়ে কি আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে ইত্যাদি। তদুপৰি শিক্ষানুষ্ঠানবিলাকে বিধায়ক, সাংসদ, কোনো বাদনা ব্যক্তি, অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান বিশেষকৈ কলেজ বিলাকৰ ক্ষেত্ৰত ইউ, জি, টি, ৰপৰা বিদ্যালয়খনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বাবে দান-অনুদান লাভ কৰিছে নেকি এই সকলোবোৰ বিষয় প্ৰত্যেকটো শিক্ষানুষ্ঠানৰ স্থানীয় ৰাইজে জনাৰ নৈতিক অধিকাৰ আছে। প্ৰত্যেকটো শিক্ষানুষ্ঠানৰ স্থানীয় ৰাইজে উল্লেখিত সকলো দিশ সামৰি শিক্ষানুষ্ঠানৰ মুৰব্বীৰ পৰা একোখন লিখিত প্ৰতিবেদন আশা কৰে। এনেবিলাক প্ৰতিবেদনে শিক্ষানুষ্ঠান আঙুৰাই যোৱাত সহায় কৰে। শিক্ষানুষ্ঠানটোৱে যদি প্ৰকৃততে সমস্যা বা কিবা অভাৱ-অভিযোগৰ সন্মুখীন হৈছে সেইবিলাক সমস্যা সমাধানৰ বাবে ৰাইজ নিজেই ওলাই আহিব। যিহেতু এনেধৰণৰ শিক্ষানুষ্ঠান বিলাক ৰাইজে আগভাগ লৈয়েই স্থাপন কৰিছে।

আজি বহু বছৰৰ আগৰপৰা প্ৰদূষণ দূৰীকৰণৰ বাবে বৃক্ষৰোপণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ দিনা কিম্বা অন্য দিনত বিদ্যালয় চৌহদত বৃক্ষৰোপণৰ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিলে বিদ্যালয়ৰ চৌহদটোত এক প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ বিৰাজ কৰিব। বহু বিদ্যালয়ৰ চৌহদ কিম্বা চৌহদৰ আশে-পাশে অৱ্যৱহৃত ভূমি পৰি আছে। অসমৰ বিদ্যালয়সমূহৰ চৌহদত প্ৰতিষ্ঠা দিৱসত কমেও পাঁচ-দহটা নাৰিকল, তামোল, আম, কঠাল, লেচু আদি ফলৰ গছ ৰোৱা হ’লে আজি অসমৰ বিদ্যালয়বিলাকৰ পৰিৱেশেই সলনি হ’লহেতেন। বহু স্কুল-কলেজৰ সৌন্দৰ্য বৃদ্ধিৰ বাবে চৌহদত একোখন ফুলনি নাই। এৰা পৰলীয়া স্কুল কলেজত, য’ত শিক্ষাদানত শিক্ষকৰ আন্তৰিকতা নাই, সেইবিলাক শিক্ষানুষ্ঠানে ব্যক্তিগত খণ্ডত স্থাপিত হোৱা বিদ্যালয়ৰ সৈতে ফেৰ মাৰিব কেনেকৈ? গতিকে বিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসকে ধৰি বছৰটোত বিদ্যালয়ত বিভিন্ন অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰি স্থানীয় ৰাইজৰ সৈতে বিভিন্ন দিশত মত বিনিময় কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক বিকাশ ঘটাব পাৰিলেহে শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক অনাগত দিনত তিষ্ঠি থাকিব। বিশ্বায়নৰ যুগত পৰিবৰ্তিত পৰিস্থিতিৰ সৈতে নিজেৰ খাপ খুৱাই ল’ব লাগিব। ৰাইজে পতা শিক্ষানুষ্ঠান বিলাক যদি কালক্ৰমত নাইকিয়া হৈ উক্ত স্থান ব্যক্তিগত খণ্ডত স্থাপিত হোৱা বিদ্যালয় বিলাকে দখল কৰে, ইয়াৰ পৰিণামত আমাৰ ভাষা-সংস্কৃতি তথা আমাৰ স্বাভিমান একেবাৰে লোপ পাব। গতিকে বিদ্যালয় সমূহৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ আলম লৈয়েই, বিশেষকৈ অসমীয়া মাধ্যমৰ বিদ্যালয় বিলাকৰ এক সৃষ্টি বৌদ্ধিক আন্দোলন আৰম্ভ কৰিলে এক নতুন দিগন্তৰ সূচনা হ’ব।

‘যুগবৰ্তী’ৰ তৃতীয় সংখ্যা চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ১ জুনৰ ২৭ সংখ্যক প্ৰতিষ্ঠা দিৱসত প্ৰকাশ পাব। মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ সৈতে সংগতি ৰাখিয়েই এই লেখাটো প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। বহুতে প্ৰশ্ন কৰিব, চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ে বিগত বছৰবোৰত প্ৰতিষ্ঠা দিৱসত কেনেধৰণৰ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। এনেধৰণৰ প্ৰশ্ন উঠা স্বাভাৱিক। আজি কালি সংবাদ মাধ্যম কিম্বা ৰাজহুৱা সভাত ভাষণৰ মাধ্যমেদি শুনি ভাল লগা বহু কথা ক’ব পাৰি, কিন্তু কাৰ্যক্ষেত্ৰত হাতে-কামে কৰি আদৰ্শ দেখুৱাটো অতি কঠিন কাম। চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ত বিগত বৰ্ষজোৰা ৰূপালী জয়ন্তীকে ধৰি বিগত ২৬ বছৰত আমাৰ লেখাটোত উল্লেখ কৰা কৰ্মৰাজি কম-বেছি পৰিমাণে মহাবিদ্যালয়খনত প্ৰতিফলন ঘটিছে। ইয়াৰ কৃতিত্ব মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়াল আৰু স্থানীয় উদ্যোগী ৰাইজৰ। অনাগত বছৰবিলাকৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসতো পূৰ্বৰ পৰম্পৰা অটুট ৰাখিব বুলি আমি আশাবাদী।

ব্রহ্ম প্রকাশ জাতীয় দায়িত্ব

কোৱা হয় সাহিত্য জাতিৰ দাপোণ। সাহিত্যই ধৰি ৰাখে একোটা জাতিৰ প্ৰগতিৰ, বিৰতনৰ, সভ্যতা সংস্কৃতিৰ ইতিহাস। সাহিত্যই জাতীয় চেতনাও গঢ়ি তোলে। সাহিত্যই হৈ পৰে একোটা জাতিৰ পৰিচয়। সাহিত্য ভাষাৰ আৱাস স্থল। ভাষা মানুহৰ ভাৱৰ আশ্ৰয় স্থল। একোটা ভাষা মানুহৰ পৰিচয়ৰ থল। গতিকে সাহিত্য একোটা জাতিৰ ইতিহাস। সাহিত্য সৃষ্টি হয় মনৰ তাগিদা আৰু প্ৰেৰণাত। নান্দনিক আনন্দ প্ৰদান ইয়াৰ লক্ষ্য। লেখকে সাহিত্য সৃষ্টি কৰিব পাৰে। নিৰ্দিষ্ট দিনলৈকে সংৰক্ষণো কৰিব পাৰে। কিন্তু একেলগে বহু মানুহৰ ওচৰলৈ লেখকে নিজৰ হৃদয়ৰ বাৰ্তা প্ৰেৰণ কৰিব নোৱাৰে। সাহিত্য সৃষ্টি হ'লেই নহ'ব বা সাহিত্যক জাতিৰ পৰিচয় বুলি দাবী কৰিলেও নহ'ব। সাহিত্যক মানুহৰ ওচৰলৈ নিব লাগিব। এই দায়িত্ব পালনত মুখ্য ভূমিকা লয় প্ৰকাশকে। অসমীয়া সাহিত্য অসমীয়া জাতিৰ পৰিচয়। ভাষাক শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সাহিত্যই ভূমিকা লৈ আহিছে। ভাষা শক্তিশালী হ'লে জাতি শক্তিশালী হয়। প্ৰাচীন কালত চিয়াঁহী প্ৰস্তুত কৰি, সাঁচি গছৰ পাত প্ৰস্তুত কৰি, খাগৰি বা পাখি কলমেৰে লিখাটো কম কষ্টকৰ নাছিল। কিন্তু সেইদৰেও সাহিত্য সাধনা হৈছিল। অথচ প্ৰচাৰ সীমাবদ্ধ আছিল। আধুনিক কালত অসমীয়া সাহিত্য বিকাশত প্ৰকাশকৰ ভূমিকাই সৰ্বাধিক। আমি লেখকক স্বীকৃতি দিওঁ, দিবলগীয়া কথাও কিন্তু যি জাতীয় দায়িত্ব কান্ধ পাতি লৈ প্ৰকাশকে অশেষ কষ্ট কৰি লেখকক পাঠকৰ ওচৰলৈ চপাই আনে সেই প্ৰকাশকৰ কথা আমি বহুতেই নাভাবো। প্ৰকাশকৰ অৰ্থনৈতিক লাভালাভৰ কথাটোহে আমি দেখো। এবাৰ ভাবি চাওঁচোন মিছনেৰীসকল, ধৰ্ম প্ৰকাশ যন্ত্ৰ, নেচনেল বুক ট্ৰাষ্ট, অসম প্ৰকাশন পৰিষদ, জ্যোতি প্ৰকাশন, দত্ত বৰুৱা এণ্ড কোম্পানী, বনলতা, ষ্টুডেণ্ট ষ্ট'ৰ্চ, বিদ্যাভৱন, আঁক-বাক প্ৰকাশন, আলিবাট প্ৰকাশন, ভগৱতী প্ৰকাশন, বৰ্ণমালা প্ৰকাশন, শব্দ প্ৰকাশন, কৌস্তভ প্ৰকাশন, অৰুণোদয় প্ৰকাশন, কিৰণ প্ৰকাশন আদি প্ৰকাশনবোৰে কম সামাজিক দায়িত্ব বহন কৰা নাই। অসমীয়া জাতি গঠনত, সমাজ সংস্কাৰত, সংস্কৃতি ৰক্ষণত এই প্ৰকাশনবোৰে নিতান্তই গধূৰ দায়িত্ব বহন কৰি আহিছে। জাতিটোৱে যি ভাষা-সাহিত্যক আমাৰ সম্পদ বুলি গৌৰৱ কৰি আহিছে সেই গৌৰৱৰ সিংহভাগ অধিকাৰী প্ৰকাশনসমূহ। তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত লাভতকৈ জাতীয় লাভৰ পৰিমাণ বহুত বেছি। সেই কথা আমি নাভাবো কিন্তু ভবা উচিত।

সদানন্দৰ ক'লা ঘূমতিৰ পৰা

মই অনেক কালৰি কাকত লওঁ, কিন্তু কাৰো বেচ নিদিওঁ। এদিন সুলভ সমাচাৰক এজেকেট ধন খুজিছিল। ময়ো উচিত উত্তৰ দিলো - 'যোৱা এক পইচাৰ কাকতৰ দাম খুজিবলৈ আহিছা, মোৰ অলপীয়া ধন দিবলৈ লাজহে লাগে।' আসাম নিউজৰ দাম পাঁচ টকা তাকো বেছি দেখি নিদিওঁ। ন মাহ ইণ্ডিয়ান মিৰ'ৰ লৈ এদিন এজন বন্ধুৰ দ্বাৰাই তাৰ ওপৰত Sadanda is dead (সদানন্দ মৰিল) এই কথা লেখাই ফিৰাই দিলো। চৈধ্য বছৰ আসাম বিলাসিনী পঢ়ি তাৰ পইচা এটাও নিদিবোঁ, কাৰণ গোস্বামীৰ প্ৰসাদ আমি এনোহো পাৰ পাওঁ।

- লাহোদৰ বৰা

ঈশ্বৰ আৰু ব্ৰহ্ম : বৈষ্ণৱ দৰ্শনৰ প্ৰসঙ্গৰে

□ ড° গিৰীশ বৰুৱা

ঈশ্বৰৰ লগত ব্ৰহ্মৰ ধাৰণাটো কিয় সাঙুৰিব লগা হ'ল সিও এক প্ৰশ্নৰ বিষয়। ঈশ্বৰতে বৈ যোৱাহেঁতেন আপত্তি কৰিব লগীয়া একো নাছিল। কিন্তু মানুহৰ চিন্তাৰ আওতালৈ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণাটোও আহি পৰিল। সেয়ে ঈশ্বৰ আৰু ব্ৰহ্মৰ ওপৰত এই আলোচনাৰ পাতনি মেলা হৈছে।

পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলোবোৰ ধৰ্মই ঈশ্বৰৰ ধাৰণাক মানি লয়। স্বজন, পালন আৰু সংহাৰকৰ্তা ৰূপে যে এজন ঈশ্বৰ আছে এই ধাৰণা কেনেকৈ মানুহৰ মনলৈ আহি পৰিল। আকৌ ঈশ্বৰ পাৰ হৈ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণাৰ আমদানি কৰা কথাটোও মানুহৰেই, কাৰণ মানুহৰ মন কোনো ধাৰণাতে সন্তুষ্ট হোৱা বিধৰ নহয়। সৃষ্টিকৰ্তা ৰূপে এজন ঈশ্বৰৰ কথা নাভাবিলে আমাৰ কিছু অখজা অখজা লাগে। সেয়ে ঈশ্বৰৰ সৃষ্টি। ঈশ্বৰে মানুহক সৃষ্টি কৰিছেনে নাই মানুহে ঈশ্বৰক সৃষ্টি কৰিছে এই কথা ধৰিবলৈ টান। এইক্ষেত্ৰত পুৰণা শাস্ত্ৰবোৰে আমাক কেতিয়াবা বিভ্ৰান্ত কৰে।

ঈশ্বৰক নভবাকৈও মানুহ চলিব পাৰে, মানুহ নৈতিকভাৱে সৎ হৈ থাকিব পাৰে, দ্বন্দ্ব-খেয়াল নকৰিব পাৰে, সৎ চৰিত্ৰৰ হ'ব পাৰে ইত্যাদি। তথাপি আমাক এজন ঈশ্বৰ লাগে। কবি নীলমণি ফুকনে কোৱাৰ দৰে 'ইন্দুদী গছৰ তেলেৰে চাকি জ্বলাবলৈ /মোক আজি এটা ঈশ্বৰ লাগে।'

ব্ৰহ্মৰ ধাৰণাটো আমাক উপনিষদ বা বেদান্তই দিছে। এই ক্ষেত্ৰত 'অতিক্ৰমণবাদ' নামৰ সূত্ৰটো অৱতাৰণা কৰা হৈছে। অৰ্থাৎ ঈশ্বৰক অতিক্ৰম কৰিহে ব্ৰহ্মলৈ যাব পাৰি। অৱশ্যে অতিক্ৰম কৰা মানে যাক অতিক্ৰম কৰা হয় ধ্বংস বা নাশ কৰা নুবুজায়। কাৰোবাক পাছ পেলাই যোৱাটোৱেই অতিক্ৰম কৰা বোলে। যাক পাছ পেলোৱা হয় তাতে গহীনা লৈ আগবঢ়াকে অতিক্ৰম বোলা হয়। ওপৰৰ এটা সোপান বা ষ্টেপ উঠিবলৈ যাওঁতে তলত থকাটোৱেদিয়েই আগবাঢ়িব লাগিব। গতিকে ওপৰত উঠাৰ লগে লগে তলত থকাটো অলাগতিয়াল, নিৰর্থক বা অপ্ৰয়োজনীয় হৈ নুঠে।

আমি সভ্যতাৰ দিশত আগবাঢ়ি আহোঁতে বহুত কথা অতিক্ৰম কৰি আহিছে। টলেমিৰ পৃথিৱী কেন্দ্ৰিক সূত্ৰক অতিক্ৰম কৰিহে আমি গেলিলিওৰ সূৰ্যকেন্দ্ৰিক সূত্ৰত উপনীত হ'ব পাৰিছো। সেইদৰে নিউটনৰ নিৰপেক্ষ দেশ-কালৰ ধাৰণাক অতিক্ৰম কৰিহে আইনষ্টাইনৰ সাপেক্ষ দেশ-কালৰ ধাৰণাত উপনীত হ'ব পাৰিছো। এনে ধৰণৰ আৰু বহুত উদাহৰণ দিব পাৰি।

ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ আগুৱাই আহি ক'ব পাৰি যে আমি কৰ্মক অতিক্ৰম কৰি ভক্তিত উপনীত হৈছো। সেইদৰে আমি ভক্তিক অতিক্ৰম কৰি জ্ঞানত উপনীত হ'ব পাৰো। তেনেকৈ আমি বহু দেৱবাদক অতিক্ৰম কৰি একদেৱবাদ বা একেশ্বৰবাদত উপনীত হৈছো। ঠিক সেইদৰে একেশ্বৰবাদক অতিক্ৰম কৰি আমি ব্ৰহ্মবাদত উপনীত হ'ব পাৰো। বহুদেৱবাদৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ সমল কৰ্ম, অৰ্থাৎ যজ্ঞকৰ্ম বা পূজা-পাতল। একেশ্বৰবাদৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ সমল হ'ল ভক্তি। ব্ৰহ্মবাদৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ সমল জ্ঞান।

উপনিষদে হৈছে, 'আত্মৈৱ ব্ৰহ্ম' - অৰ্থাৎ আত্মাই ব্ৰহ্ম। এতিয়া আত্মানো কি? যিকোনো বস্তুৰ মাজত সোমাই থকা সাৰভাগৰ নামেই আত্মা। মানুহৰ ক্ষেত্ৰত আত্মাই আধ্যাত্মিক সত্তাটোক বুজায়। এই আধ্যাত্মিক সত্তা কোনো বস্তুগত সত্তা নহয়। এই সত্তা দেশ-কালত নাথাকে। বেদান্তত দেশ-কালত নথকা সত্তাক আচল সত্তা বুলি ধৰা হৈছে, কাৰণ দেশ-কালত থকা সত্তা ক্ষণভঙ্গুৰ, পৰিৱৰ্তনশীল আৰু ক্ষণস্থায়ী। বেদান্ত বা বৈষ্ণৱ দৰ্শনত এনে ক্ষণভঙ্গুৰ জগত বা সত্তাকে মায়া বুলি কোৱা হৈছে। এই মায়াক প্ৰাতিভাসিক জগত বুলিও জনা যায়।

ব্ৰহ্ম সত্তাৰ কথা কওঁতে ঈশ্বৰ সত্তা গৌণ হৈ যোৱা যেন লাগে। গীতা আদি পুথিয়ে ঈশ্বৰে নিজ মায়াৰে নিজকে সৃষ্টি কৰে বুলি কৈছে। অৱৈত বেদান্তৰ মতে যিয়েই মায়াসৃষ্টি সিয়েই অলীক। এই দিশৰ পৰা ঈশ্বৰো অলীক হ'বলৈ বাধ্য। জগতৰ দৰে ঈশ্বৰো মায়াময়, ঈশ্বৰৰো জন্ম মৃত্যু আছে, ঠিক কৃষ্ণৰ থকাৰ দৰেই। এসময়ত কৃষ্ণ আছিল, এতিয়া নাই। কৃষ্ণ ক'লে গ'ল? কোৱা হয় যে মৃত্যুৰ পাছত কৃষ্ণ ব্ৰহ্মত বিলীন হৈ গ'ল। কৃষ্ণৰ বাহ্যসত্তা বা দৈহিক সত্তা ব্ৰহ্মত বিলীন নহ'লে, তেওঁৰ আত্মিক সত্তাহে বিলীন হ'ল।

বৈষ্ণৱ দৰ্শনত বিষ্ণু আৰু কৃষ্ণ এই ধাৰণা দুটাই প্ৰধান। ভাৰতীয় ঐতিহ্যত বিষ্ণু হ'ল পালন কৰ্তা দেৱতা। এওঁ ত্ৰি-দেৱতাৰ এজন। আন দুজন দেৱতা হ'ল সৃষ্টিকৰ্তা ব্ৰহ্মা (ব্ৰহ্মা নহয়) আৰু সংহাৰ কৰ্তা শিৱ। গতিকে বিষ্ণুৰ পদ-মৰ্যদা ব্ৰহ্মা বা শিৱৰ সমানেই। কিন্তু বৈষ্ণৱ দৰ্শনত বিষ্ণু সৰ্বময় দেৱতা বা ঈশ্বৰ কেনেকৈ হ'ল?

ইও এক প্ৰশ্ন। ভাবিব পাৰি যে কৃষ্ণ ধাৰণাৰ আমদানিয়ে বিষ্ণুক সৰ্বময় দেৱতা সাজিলে। বিষ্ণুক অপসাৰিত কৰি নহয় অতিক্ৰম কৰিহে বিষ্ণুৰ ঠাই কৃষ্ণই লয়। সাধাৰণতে বিষ্ণুক ঈশ্বৰহে বোলা হয়, ব্ৰহ্মা বোলা নহয়। কিন্তু কৃষ্ণক ঈশ্বৰৰ উপৰিও ব্ৰহ্মা বোলা হয়। বিষ্ণু কৃষ্ণলৈ উত্তৰিত হোৱাৰ প্ৰধান কাৰণটো হ'ল বিষ্ণুত ব্ৰাহ্মিক শক্তি অপৰ্ণ কৰা। এই ব্ৰাহ্মিক শক্তি অপৰ্ণ কৰাৰ পাছত বিষ্ণু বিষ্ণু হৈ নাথাকিল তেওঁ হৈ পৰিল কৃষ্ণ। গতিকে কৃষ্ণ হ'ল বিষ্ণু যোগ ব্ৰাহ্মিক সত্তা। কৃষ্ণ এতিয়াও আছে ব্ৰাহ্মিক সত্তা ৰূপে।

বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ আন এক নাম ভক্তি ধৰ্ম। বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ নাম ভক্তি ধৰ্ম কিয় হ'ল? ইও এক প্ৰশ্ন। এই প্ৰশ্ন আমাৰ মনলৈ আহিছে যিহেতু ভক্তি সকলো ধৰ্মতে আছে। তেন্তে অকল বৈষ্ণৱ ধৰ্মক কিয় ভক্তি ধৰ্ম বোলা হয়? ইয়াৰ কাৰণ নোহোৱা নহয়।

আন ধৰ্মত যদিও ভক্তি আছে সেই ভক্তি প্ৰাৰ্থনা ধৰ্মী। প্ৰাৰ্থনা ধৰ্মী মানে অন্যবোৰ ধৰ্মত ঈশ্বৰ বা দেৱতাক আৰাধনা কৰা হয় কিবা পাবৰ বাবে। মই ঈশ্বৰক ভক্তি কৰিছো ঈশ্বৰে মোক কিবা দিবৰ বাবে। ভক্তিৰ লগতে ঈশ্বৰ বা দেৱতাক কিবা খাবলৈ দিছো তেওঁৰ মন ভাল লগাবৰ বাবে। এনে ভক্তিক ভাগৱত পুৰাণত 'প্ৰাম্য ধৰ্ম' বুলি অভিহিত কৰা হৈছে। এই 'প্ৰাম্য ধৰ্ম'ক অতিক্ৰম কৰিবলৈকে আচল ভক্তিত উপনীত হ'ব নোৱাৰি।

এতিয়া আচল ভক্তিনো কি? আচল ভক্তি হ'ল নিষ্কাম ভক্তি। ভাগৱতে এই নিষ্কাম ভক্তিৰ ধাৰণাক গীতাৰ পৰা আনিছে। গীতাৰ দৰ্শন কৰ্মবাদ নহয়, নিষ্কামবাদহে, কাৰণ ই কৰ্ম, ভক্তি আৰু জ্ঞান এই তিনিওটাতে নিষ্কাম অৰ্থাৎ কামনা বিহীন বা আসক্তিবহীন ভাৱ অবলম্বন কৰিবলৈ কৈছে।

ভক্তিক নিষ্কাম ভক্তিৰ পৰ্যায়লৈ পৰ্যবসিত কৰাটোৱেই হ'ল ভাগৱত পুৰাণৰ ঘাই উদ্দেশ্য। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু মহাপুৰুষ মাধৱদেৱেও এই কথাটোৰ ওপৰতে গুৰুত্ব আৰোপ কৰি অসমত বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিছিল। ব্ৰহ্মসংকল্প কৃষ্ণ সত্তাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি তেওঁলোকে ভাগৱতৰ ধৰ্মক অসমত প্ৰচাৰ কৰিব বিচাৰিছিল।

ভগৱানক একো নুখুজি ভক্তি কৰাটো বৰ টান কাম। বৈষ্ণৱ দৰ্শনে অকল ধৰ্ম, অৰ্থ, কামকে কিয় আনকি মুক্তিকো বিচাৰিবলৈ হাক দিছে। এই দৰ্শনৰ মতে অকল নিষ্কাম ভক্তিৰ দ্বাৰাহে ভগৱানক সন্তুষ্ট কৰিব পাৰি। ভগৱানক আন একো বস্তুৰে সন্তুষ্ট কৰিব নোৱাৰি, কাৰণ বিশ্ব ব্ৰহ্মাণ্ডত এনে বস্তু নাই যি ভগৱানৰ নহয়। নিগুণ, নিৰাকাৰ অৱস্থাত ভগৱানক যিহেতু একো খাবলৈ বা ল'বলৈ নালাগে, সেয়ে তেওঁক বস্তু দি লাভ নাই। মাত্ৰ নিষ্কাম ভাৱে তেওঁৰ নাম ল'লেই তেওঁ সন্তুষ্ট হয় বা জ্ঞানৰ পৰ্যায়লৈ উঠি তেওঁক ধ্যান কৰিলেই কাম সমাধা হয়।

ঈশ্বৰৰ পৰা ব্ৰহ্মলৈ অতিক্ৰমণ হ'ল বাহ্য সত্তাৰ পৰা অন্তৰ সত্তালৈ উত্তৰণ। ঈশ্বৰৰ সাকাৰ ৰূপ হ'ল তেওঁৰ বাহ্য ৰূপ। এই বাহ্য ৰূপ কেৱল দেখনিয়াৰহে। স্থূল মনক সন্তুষ্ট কৰিবৰ বাবেহে ভগৱানে এনে ৰূপ লয়। নহ'লে ভগৱানে বিভিন্ন ৰূপ লোৱাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। সেয়ে ভগৱানৰ ৰূপক হৃদয়তহে ল'বলৈ কোৱা হৈছে, বাহ্যিক মূৰ্তিত নহয়।

বাহ্যিকতাৰ পৰা আধ্যাত্মিকতালৈ কৰা অতিক্ৰমণতে ধৰ্মৰ তাৎপৰ্য নিহিত থাকে। এই কথা ভক্তি ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত আৰু খাটে। বৈষ্ণৱ বা ভক্তি ধৰ্ম যিহেতু বেদান্ত ভিত্তিক, আৰু বেদান্তত যিহেতু আত্মিক সত্তাৰ ওপৰত সৰ্বাধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে, সেয়ে বাহ্য সত্তাত আবদ্ধ নাথাকি আত্মিক বা আধ্যাত্মিক জগতত সোমাবলৈ যত্ন কৰিব লাগে। এই কাম কিন্তু টান। ইয়াৰ বাবে ধাৰাবাহিক অনুশীলনৰ প্ৰয়োজন।

ধৰ্মই আচলতে আধ্যাত্মিক জীৱনৰ অনুশীলন কৰাৰ পথ সুচল কৰিব লাগে। ধৰ্ম মানে উৎসৱ পালন নহয়, বা ঢোল-দগৰ বজাই ছলছুল কৰাও নহয়। আধ্যাত্মিক পথৰ সন্ধান দিব নোৱাৰা ধৰ্ম আচল ধৰ্ম নহয়। ধৰ্মই তৃতীয় চকু অৰ্থাৎ জ্ঞান চকু মোকলাৰ পাৰিব লাগিব। ধৰ্ম বিনিময় প্ৰথা নহয় বা বৈষ্ণৱিক জীৱনৰ উন্নতিৰ বাবেও ধৰ্মৰ প্ৰয়োজন নাই। ধৰ্মৰ একমাত্ৰ কাম আধ্যাত্মিক আৰু নৈতিক জীৱনৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰা। আমি বৈষ্ণৱ ধৰ্মত এনে বাৰ্তা পাওঁ, কিন্তু তাক অনুশীলন কৰিবলৈ আমি ইচ্ছা নকৰো। এইটো বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ দুৰ্ভাগ্য আৰু এই দুৰ্ভাগ্যই আমালৈ কঢ়িয়াই আনিছে অমানিশা। ধৰ্মৰ পাৰ্থক্যমূলক সৰু সৰু কথাবোৰত আবদ্ধ নাথাকি আমি ইয়াৰ আচল পথ উদ্ঘাটন কৰি সেই মতে চলিবলৈ যত্ন কৰোঁ তেন্তে মানুহ হিচাপে পৃথিৱীত কিছুদিন থকাৰ পথ সুগম কৰিব পাৰোঁ। লাগে মাথো সদিচ্ছা আৰু শুভকামনা।

পোহৰৰ বৰ্ণময় ইতিহাস

□ ড° প্ৰণবজ্যোতি চেতীয়া

একবিংশ শতিকাৰ সাম্প্ৰতিক সময়লৈকে জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ গৱেষণাৰ যি অগ্ৰগতি হ'ল, তাৰ যদি ভুল তেওঁ আমি জানিব পাৰিম যে - এই বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ হাতিপটী তাৰকাৰাজ্যৰ ১০,০০০ কোটি তৰাৰ ভিতৰত এটি ক্ষুদ্ৰ তৰা সূৰ্যক কেন্দ্ৰ কৰি যি সৌৰজগতৰ সৃষ্টি হৈছে সেই সৌৰজগতৰ আটাইতকৈ দৃষ্টিমন্দন গ্ৰহ হ'ল পৃথিৱী। এই পৃথিৱী নামৰ গ্ৰহটোতহে আমাৰ দৰে জীৱকুলৰ উপস্থিতি তথা বসবাসৰ সম্ভৱ হৈছে। হাতিপটীৰ দৰে আন তাৰকা ৰাজ্যত অন্তৰ্ভুক্ত বা আমাৰ সৌৰজগতৰেই আন আন গ্ৰহবোৰত এনে জীৱকুলৰ অৱস্থিতিৰ কথা বৰেণ্য বিজ্ঞানীসকলে যদিও সম্ভৱ বুলি ক'ব খোজে, কিন্তু এতিয়ালৈকে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ দ্বাৰা সঠিক সিদ্ধান্তলৈ আহিব পৰা নাই। ইয়াৰ বাবে হয়তো আমি আৰু কিছু সময় অপেক্ষা কৰিব লাগিব। সি যি কি নহওক আজি আলোচনা কৰিবলৈ লোৱা বিষয়টো জ্যোতিৰ্বিজ্ঞান বা বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ড বুলি ক'লে ভুল হ'ব। দৰাচলতে বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডত ব্যাপ্ত হৈ থকা এবিধ শক্তিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ লোৱা হৈছে। যি শক্তিৰ আলোচনা-লেখ পৰ্যবেক্ষণ কৰি, আমাৰ বিজ্ঞানীসকলে নিতৌ ন-ন তথ্য উদ্ঘাটন কৰি আমাৰ বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ পৰিসীমা প্ৰসাৰ কৰি যোৱাত সমৰ্থ হৈছে। প্ৰযুক্তিৰে পৰিবেষ্টিত বৈজ্ঞানিক আহিলাৰ দ্বাৰা দৃশ্যমান হোৱা বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডত ব্যাপ্ত হৈ থকা সেই শক্তিৰ বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণৰ দ্বাৰাহে বহুযোজন দূৰৈত থকা মহাজাগতিক পদাৰ্থবোৰৰ সন্দৰ্ভত সম্যক ধাৰণা এটা পাবলৈ আমাৰ বিজ্ঞানীসকল সক্ষম হৈছে। আনহাতে এই শক্তি আমাৰ জীৱকুলৰ বাবেও অতিকৈ প্ৰয়োজনীয় এক উপাদান। এই কথা আমি একে মুখে স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। এই শক্তি হ'ল পোহৰ, হয় নিশ্চয়কৈ পোহৰ হ'ল এবিধ শক্তি। এই বিধ শক্তিৰ অবিহনে আমাৰ জীৱন ধাৰণ অসম্ভৱ। ই হ'ল আমাৰ জীৱনৰ মূল চালিকা শক্তি। আনহে নেলাগে আমি বাস কৰা পৃথিৱী নামৰ গ্ৰহটোৰো মূল চালিকা শক্তি হ'ল প্ৰাকৃতিক ভাৱে সূৰ্যৰ পৰা পোৱা এই পোহৰ।

সম্প্ৰতি বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ যুগ। প্ৰাকৃতিকভাৱে পোৱা

পোহৰৰ উপৰিও, বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে কৃত্ৰিম ভাৱেও পোহৰ সৃষ্টি কৰি সমগ্ৰ মানৱ জাতিটোৰ বিভিন্ন কৰ্মৰাজি সুচাৰুৰূপে সম্পন্ন কৰাৰ লগতে প্ৰগতিৰ দিশে ধাৰমান হ'ব পাৰিছে আৰু আজি আমি এনে এক স্থানত উপনীত হৈছোঁ য'ৰ পৰা পোহৰৰ অবিহনে (প্ৰাকৃতিক বা কৃত্ৰিম যি ভাবেই নহওক) আমি এখোজ আগবাঢ়িব নোৱাৰো। গতিকে বিশ্বায়নৰ গুৰিবটা ধৰোঁতা বিজ্ঞ বিজ্ঞ লোকসকলৰ পৰামৰ্শ সৰোগত কৰি বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশসমূহৰ উন্নয়নমূলক মঞ্চ “ৰাষ্ট্ৰসংঘ”ই ২০১৩ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত অনুষ্ঠিত হোৱা ৬৮ সংখ্যক সাধাৰণ সভাত ২০১৫ বৰ্ষটো আন্তৰ্জাতিক পোহৰ বৰ্ষ হিচাপে উদ্‌যাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। এই সিদ্ধান্তৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত ২০১৫ বৰ্ষটো সমগ্ৰ বিশ্বতে আন্তৰ্জাতিক পোহৰ বৰ্ষ হিচাপে উদ্‌যাপন কৰা হৈছিল। কিন্তু প্ৰশ্ন হ'ল- ৰাষ্ট্ৰসংঘই পোহৰক লৈ এটা সম্পূৰ্ণ বৰ্ষৰ উদ্‌যাপনৰ লেখিয়া সিদ্ধান্ত কিয় ল'ব লগা হৈছিল? ইয়াৰ পোনপটীয়া উত্তৰ- বৈজ্ঞানিক বিপ্লৱৰ জৰিয়তে পোহৰ ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰ উত্তৰণ। সম্প্ৰতি আমাৰ জীৱনশৈলী পোহৰ ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰে পৰিবেষ্টিত আৰু ইয়াৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰিছে এই প্ৰযুক্তিসমূহৰ উদ্ভাৱনৰ সংবহনশীলতাৰ ওপৰত। গতিকে সংবহনশীল পোহৰ ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰ উত্তৰণ আৰু প্ৰসাৰণ হ'বলৈ হ'লে এই বিশ্বৰ সমগ্ৰ মানৱ জাতি সজাগ হ'ব লাগিব। কম-বেছি পৰিমাণে হ'লেও জানিব লাগিব বহু অতীজৰে পৰা বিজ্ঞানীসকলে গৱেষণা কৰি ঠাৱৰ কৰা পোহৰ সম্বন্ধীয় বৈজ্ঞানিক ধাৰণা, আৱিষ্কাৰ কৰা পোহৰৰ পৰিঘটনাসমূহৰ বৈজ্ঞানিক তত্ত্ব, বৈশিষ্ট্য, গুৰুত্ব ইত্যাদি। সম্প্ৰতি পোহৰ নামৰ শক্তিবিধৰ ওপৰত আমাৰ যি বৈজ্ঞানিক ধ্যান ধাৰণা হৈছে সেয়াই এদিনতে হোৱা নাই। ইতিহাসে কয় যে সূৰ্য্যই প্ৰায় ২৫০০ বছৰ ধৰি বহুকেইজন দাৰ্শনিক আৰু বিজ্ঞানীয়ে কৰা গৱেষণা প্ৰণোদিত কৰ্মৰাজিৰ দ্বাৰাহে পোহৰ বিষয়ে আমি কিছু কথা জানিব পাৰিছোঁ। গতিকে পোহৰৰ গুৰুত্ব, বৈশিষ্ট্য, ধৰ্ম, পোহৰ ভিত্তিক প্ৰযুক্তি ইত্যাদিৰ সন্দৰ্ভত

গোলকীয়ভাবে জনমানসত এক সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিবলৈহে ৰাষ্ট্ৰসংঘই এনে এক সিদ্ধান্ত ল'ব লগা হৈছিল বুলি থোৱতে ক'ব পাৰি।

পোহৰৰ প্ৰাকৃতিক সম্পৰ্কে ধ্যান ধাৰণা আৰম্ভ হৈছিল খ্ৰীষ্টপূৰ্বৰ প্ৰায় ৫০০ বছৰৰ আগতে। সেইখিনি সময়ত বিজ্ঞানৰ যুগ বুলি কোৱাতকৈ দৰ্শনৰ যুগ বুলি ক'লেহে ভাল হয়। সেই সময়ত দৰ্শনৰ ক্ষেত্ৰত আগবঢ়া আছিল গ্ৰীকসকল। গ্ৰীক সভ্যতাৰ কেইবাগৰাকীও পুৰুষা দাৰ্শনিক বিজ্ঞানীয়ে পোহৰ আৰু আমাৰ দৃষ্টিশক্তি ইত্যাদিৰ বিষয়ে প্ৰভুত চিন্তা-চৰ্চা কৰি মতামত আগবঢ়াইছিল। সেই সকলৰ ভিতৰত প্ৰথমেই নাম ল'ব লাগিব দাৰ্শনিক তথা অংকবিদ ‘পাইথাগোৰাছ’ তেওঁ খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৫০০ বছৰৰ আগতেই মতামত আগবঢ়াইছিল যে পোহৰ হ'ল কণা সদৃশ বস্তুৰ সমষ্টি আৰু এই কণাসমূহ যেতিয়া আমাৰ চকুৰ ভিতৰত সোমাই, তেতিয়া অনুভূতিৰ জাগ্ৰত হয় আৰু আমি দেখা পাওঁ। আনহাতে খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৩২২ চনত দাৰ্শনিক এৰিষ্টটলে ক'লে যে পোহৰ হ'ল এবিধ তৰংগ। আকৌ ইউক্লিডে এৰিষ্টটলৰ ধাৰণাটোকে পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি ক'লে যে পোহৰ হ'ল এবিধ তৰংগ। পুখুৰী এটাত শিল এটা পেলাই দিলে পানীৰ উপৰিভাগত শক্তিৰ যি হেন্দোলনীৰ সৃষ্টি হয় তেনে ধৰণৰ এক তৰংগ। আকৌ ইউক্লিডে এৰিষ্টটলৰ ধাৰণাটোক পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি ক'লে যে এই তৰংগ সৰল বৈখিক গতিৰে গতি কৰে, আৰু তেওঁ জ্যামিতিৰ সহায়ৰে পোহৰৰ গতিপথ অধ্যয়ন কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল। আনহাতে খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ১৫০ চনত হিব অৱ আলেকজেণ্ড্ৰিয়াই প্ৰথমবাৰৰ বাবে পোহৰৰ প্ৰতিফলন পৰিঘটনা আৱিষ্কাৰ কৰাৰ মতামত আগবঢ়ালে। তাৰ পাছত সূৰ্য্যই ৩২০ বছৰৰ মূৰত অৰ্থাৎ ১৭০ খ্ৰীষ্টাব্দত ক্লডিয়াছ টলেমিয়ে (তেখেত এজন জ্যোতিৰ্বিদও আছিল)। কেনেকৈ এটা মাধ্যমৰ পৰা আন এটা মাধ্যমলৈ গতি কৰোতে সলনি হয় তাক পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠা কৰি গণনা কৰাৰ চেষ্টা কৰে। দাৰ্শনিক দৃষ্টিৰে পোহৰক অধ্যয়ন কৰা চেষ্টা অব্যাহত থাকিল। প্ৰায় দহটা শতিকা পাৰ হ'ল কিন্তু পোহৰৰ প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্কে লক্ষ প্ৰতিষ্ঠা ধাৰণা এটা পাবলৈ দাৰ্শনিকসকল সমৰ্থ নহ'ল। দশম শতিকাত আৰবত জন্ম গ্ৰহণ কৰা ‘ইবন আল-হাথিম’ নামৰ এজন বিজ্ঞানীয়ে বৈজ্ঞানিক আহিলাৰে পোহৰৰ ওপৰত পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলালে, আৰু বহু বছৰৰ গৱেষণাৰ অন্তত ১০১৫ খৃষ্টাব্দত তেওঁ ‘কিতাপ আল মানজিৰ’ নামৰ বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভঙ্গীৰে পৰিপূৰ্ত পোহৰৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কীয় এখন গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন 18 পৃষ্ঠাত চাওক

শিশুৰ প্ৰতি অভিজ্ঞতাৰ কৰ্তব্য

শৈশৱ অৱস্থাত এটি শিশু অত্যন্ত আত্মনিৰ্ভৰশীল। অথচ এই আত্মনিৰ্ভৰ শিশুটিয়ে শৈশৱত আহৰণ কৰা অভিজ্ঞতাই সমগ্ৰ জীৱন প্ৰভাৱিত কৰে। শিশু মাত্ৰেই কৌতুহলী, অনুকৰণপ্ৰিয়, কল্পনা বিলাসী আৰু আত্মনিৰ্ভৰশীল। বিশেষকৈ আত্মনিৰ্ভৰশীল গুণটো শৈশৱৰ এক অসাধাৰণ গুণ।

প্ৰতিজন ব্যক্তি পৰিৱেশৰ দাস। শিশু এটিয়েও যি পৰিৱেশত ডাঙৰ হয়, সেই পৰিৱেশৰ গঢ় লয়। শৈশৱৰ সহজাত প্ৰবৃত্তি অনুকৰণ প্ৰিয়তা। সেয়ে শিশু এটিক উপদেশতকৈ আৰ্হিৰে শিকাব পৰাটোহে আচল কথা। জ্ঞান চৰ্চাৰ বাবে পৃথি অধ্যয়নৰ পৰিৱেশ প্ৰায় নাইকিয়া হৈ আহিছে। তাৰোপৰি এটি শিশুৰ আবেগ-অনুৰোধ প্ৰকাশ কৰিবলৈও পিতৃ-মাতৃৰ ওচৰত সুকণ্ঠ প্ৰায় নোহোৱাৰ দৰে। শিশুটি ডাঙৰ হয় যাত্ৰিকভাৱে কিছুমান ৰক্টৰ মাফিক কামৰ মাজেৰে। মানৱীয় উপাদানৰ লগত তেওঁলোক পৰিচয় নঘটাকৈয়ে ডাঙৰ হয়। সেয়ে অন্তৰ্নিহিত গুণৰো বিকাশ নহয়। কেৱল যন্ত্ৰ দৰে কিছুমান বাধ্য-বাধকতাৰ মাজতে ব্যস্ত ৰখাৰ বাবে মনৰ স্ফুৰণো নঘটে। বৰ্তমান যাত্ৰিক যুগতো প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ বুলিব পাৰি। বহুত পিতৃ-মাতৃয়ে আকৌ নিজৰ অপূৰ্ণ সপোনবোৰ সন্তানৰ দ্বাৰা বাস্তৱত ৰূপদান কৰিবলৈ গৈ সন্তানৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে গৈ হ'লেও তেওঁলোকৰ ওপৰত জাপি দিব বিচাৰে। ফলত সন্তান বিদ্ৰোহী হৈ পৰে। এটি শিশুক বিদ্যালয়ত নাম লগোৱাৰ পৰাই বেছিনম্বৰ পোৱাতহে গুৰুত্ব দিয়ে। দেখা যায় যিবোৰ শিশুৰে ভাতৃ-ভগ্নী, সমনীয়া, বন্ধু-বান্ধৱীৰ লগত আনন্দ-হাঁহি-ধেমালীৰে কটোৱাৰ সুযোগ পায় তেনে শিশুৰ বিকাশো যথেষ্ট হয়। সেয়ে এটি শিশুৰ স্বাধীনতাত হস্তক্ষেপ কৰি, ভয় প্ৰদৰ্শন কৰা বা শাস্তি দিয়া পদ্ধতি ভৱিষ্যৎ ভয়ঙ্কৰ হ'ব পাৰে। শৈশৱত চলোৱা শাৰীৰিক, মানসিক নিৰ্যাতনৰ ফলত পিছৰ সময়ত শিশুৰ ঘৰৰ বাস্কোণ শিথিল হৈ পৰে। ফলত সন্তান জেদৰ বশৱৰ্তী হৈ বহুমুখী জীৱনৰ প্ৰতি আসক্ত হৈ পৰে। যাৰ বাবে নিৰাশা আৰু হতাশাত ভুগি নকৰিব লগা কাম কৰে। এই হতাশা আৰু নিৰাশাই আনে অপৰাধ প্ৰৱণতা।

□ ৰণু তামুলী বৰা

এজন ব্যক্তিৰ ব্যক্তিগত জীৱন কেৱল থকা-খোৱা, সুখ-স্বাচ্ছন্দ্য বা জীৱিকাৰ চিনাকিয়ে প্ৰকৃত পৰিচয় নহয়। কৰণীয় কৰ্তব্য পালন কৰিব পৰাটোহে মুখ্য কথা। সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তনে শিশু এটিক মৰম, ভালপোৱা, সহায়-সহযোগিতা, আত্মবোধ, ধৈৰ্য, সহনশীলতা আদি গুণৰ পৰা বিৰত কৰি ৰাখে। শৈশৱত মনত জাগৃত হয় অনেক জিজ্ঞাসা। তেওঁলোকে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা, অনুসন্ধানৰ দ্বাৰা লাৰি-চাৰি চোৱাৰ ইচ্ছা কৰে। আজিৰ শিশুৰে মেটমৰা কিতাপৰ বোজা এটা কঢ়িয়াই বিদ্যালয়ৰ পৰা আহি সমনীয়াৰ লগত খেলাৰো অৱকাশ নাপায়। যাত্ৰিকতাই শৈশৱ কালছোৱা ৰঘুমলাৰ দৰে মেৰিয়াই ধৰিছে। প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাত সন্তানক অৱতীৰ্ণ কৰাবলৈ পিতৃ-মাতৃৰ কুচকাৱাজ নিৰন্তৰ চলি থাকে। তেওঁলোকৰ নিজা বুলি কোনো সময় নাথাকে। আনহে নালাগে পুৰা বাৰু বাদেই দিলো, সন্ধ্যাও প্ৰাৰ্থনা কৰাৰ আহৰি অকণ নাপায়। ঠিক সময় নাপায় বুলিলে ভুল হ'ব, পালেও টি.ভি, ইণ্টাৰনেট, ফেচবুক বা ফুৰাচকা আদিতহে সময়কণ কটাবলৈ আগ্ৰহী। কাৰণ সন্তানক পিতৃ-মাতৃয়েই তেনেদৰেই গঢ় দিছে। প্ৰাৰ্থনাই শিশুৰ অন্তৰত দয়া, সহিষ্ণুতা, কৰুণাৰ ভাৱ জাগ্ৰত কৰি আত্মিক উত্তৰণৰ পথেৰে আগুৱাই যোৱাত সহায় কৰে, মনলৈ প্ৰশান্তি আনে। বিজ্ঞানৰ অগ্ৰগতি আৰু প্ৰযুক্তিৰ সম্পদে শিশুৰ পৰা বৃদ্ধলৈকে আধ্যাত্মিক চিন্তা বিনষ্ট কৰিছে।

শিশু অৱস্থাৰ পৰাই সন্তানক কিতাপ, আলোচনী পঢ়াৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰিব লাগিব পিতৃ-মাতৃয়ে। শিশুক বলপূৰ্বকভাৱে নৃত্য-গীত, আৰ্ট আদি বিভিন্নটা বিষয়ত শিক্ষা ল'বলৈ বাধ্য কৰালে শিশু বিদ্ৰোহী হৈ পৰে। সকলোতে এক নম্বৰ স্থানত ৰাখিবলৈ বিচাৰিলে শিশুক হতাশা আৰু নৈৰাশাই জুমুৰিদি ধৰে আৰু বিকাশত বাধা আহি পৰে। এটি শিশুক উচ্চ শিক্ষিত কৰাটোৱেই লক্ষ্য নহয়, মানৱীয় মূল্যবোধৰ

ওপৰতো গুৰুত্ব দিয়া উচিত।

মানুহ হ'ল জীৱশ্ৰেষ্ঠ। অন্য জীৱই নোপোৱা সকলো গুণেই মানুহে লাভ কৰিছে। এটি শিশুক বুজিবলৈ বা মানসিকতা জানিবলৈ বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুথিৰ বাহিৰেও শিশুৰ হাতত তেওঁলোকৰ উপযোগী কিতাপ, আলোচনী আদি যোগাৰ দিব লাগিব। এখন কিতাপে বা আলোচনীয়ে শিশুৰ গ্ৰন্থ প্ৰীতি বঢ়োৱাৰ লগতে জ্ঞানৰ ভঁৰালো উন্মোচিত কৰে। শাৰীৰিক শ্ৰম আৰু শক্তি বৃদ্ধিৰ বাবে যেনেকৈ আহাৰৰ প্ৰয়োজন হয়, মনৰ চিন্তা শক্তি আহৰণৰ বাবে আৱশ্যক হয় কিতাপ, আলোচনীৰ। অন্যান্য ব্যস্ততাৰ মাজতো শিশুক উমলিবলৈ দিব লাগিব কিতাপৰ মাজত। শৈশৱতে পোৱা এই শিক্ষা পিছৰ জীৱনত স্থায়ী হ'বগৈ। মানুহে বন্য জীৱনৰ পৰা সভ্য জীৱনলৈ অহাৰ মূলতে কিতাপ। ইয়াত লিপিবদ্ধ হৈ থাকে জীৱন আৰু জগতৰ সমস্ত অভিজ্ঞতা। কিতাপ, আলোচনীয়ে শিশুক চিন্তা কৰিবলৈ শিকায়। এটি শিশুক পৰিশীলিত জীৱনশৈলী আৰু সংস্কৃতসম্পন্ন মনৰ অধিকাৰী কৰি তুলিবলৈ, তেওঁলোকক অধ্যয়নৰ সুবিধা কৰি দি প্ৰাণ চেতনাৰে সমুজ্জ্বল কৰি গঢ় দিব লাগিব। তেতিয়াহে সমাজৰ অৱহেলিত জনৰ সামাজিক তথা আধ্যাত্মিক অৱস্থাৰ উত্তৰণ ঘটিব। জ্যেষ্ঠজনেই শিশুকলক অনেক ভাল কথা শিকাব লাগিব। বিদ্যুৎ সমাজ আৰু প্ৰতিবেশী জ্যেষ্ঠজনৰো এই ক্ষেত্ৰত গুৰু দায়িত্ব আছে। সৰুৰ পৰাই শিশুক পঢ়িব জানক বা নাজানক একোখন কিতাপ উপহাৰ দিলে কিতাপ পঢ়াৰ প্ৰতি ধাউতি বাঢ়ে। পিছত সেই অভ্যাস গৈ নিচাত পৰিণত হয়গৈ। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ মনোৰঞ্জনৰ মাজতে সুকণ্ঠ উলিয়াই কিতাপখন পঢ়িবলৈ শিকাব পৰাটো পিতৃ-মাতৃৰ কৃতিত্ব। কিতাপ পঢ়াৰ অভ্যাস গঠনে জ্ঞান-বুদ্ধি, সৃজনী শক্তি বঢ়ায় আৰু স্বাস্থ্য গঠনতো সহায় কৰে। সময় বৰ নিষ্ঠুৰ। হেৰাই যোৱা সময় আৰু দুনাই ঘূৰি নাহে। গতিকে সময়ক নিয়ন্ত্ৰণত ৰাখিব জানিলে এদিন সেই সময়ে সন্তানক গতিপথৰ সন্ধান দিব। সময়ৰ সদ্ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকোৱাটো পিতৃ-মাতৃৰ কৰ্তব্য।

এক পৃষ্ঠাৰ পৰা

ভাৰত-চীন সম্পর্ক আৰু দালাই

পলায়ন কৰা তিব্বতীয় ধৰ্মীয় শাসক দালাই লামা বৰ্তমান সমগ্র বিশ্বৰে চিনাকী মানবীয়তাবাদী পুৰুষ। ভাৰতত দালাই লামাই আশ্রয় লোৱাৰ কথাটো চীনে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহলাতো প্ৰতিবাদ কৰি কূটনৈতিক শক্তি প্ৰয়োগ কৰি আহিছে। তদুপৰি ইতিহাস বিকৃত কৰি অৰুণাচল প্ৰদেশ আৰু কাশ্মীৰৰ কিছু অংশ নিজৰ বুলি দাবী কৰি মানচিত্ৰ উলিওৱাই নহয় মেকমোহন লাইনৰ পৰাও প্ৰায় ৬৪০ কি.মি. ভিতৰত সোমাইছে। চীনৰ আপত্তি স্বত্বেও তিব্বতক কৌশলপূৰ্ণ অঞ্চল "Buffer Zone" হিচাপে ঘোষণা কৰি নেহেৰুৱে চীনৰ বিপ্লৱী নেতা মাও-চে-তুঙৰ সমালোচনাৰ পাত্ৰও হৈছিল। মাও-চে-তুঙে কৈছিল "India aiding rebels." তাৰ প্ৰত্যুত্তৰে ২০০৩ চনত বেইজিং ভ্ৰমণ কালত ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীয়ে চীনক স্পষ্ট কৰি দিয়ে যে দালাই লামাক ধৰ্মীয় নেতা হিচাপেহে ভাৰতে আশ্রয় দিছে। অৱশ্যে চীনেও ভালদৰে জানে এচিয়া মহাদেশ ভাৰতৰ ক্ৰমবৰ্দ্ধিত শক্তি প্ৰতিহত কৰিবলৈ ক'ত কেনেকৈ নিজক উপস্থাপন কৰিব লাগে। তাৰ বাবে বাছি ল'লে আকাশী চীন আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশ। ভাৰতে বাৰে বাৰে নেহেৰুৱে তিব্বত নীতিকেই দোহাৰি আছে আৰু থাকিবও। ২০০৭ চনত চীনে "Stapled Visa" নীতিও লৈছিল, যিটো ২০১১ চনত বাতিল কৰে।

দালাই লামা উপাধিটো হ'ল তিব্বতীয় ধৰ্মীয় গুৰুৰ দিয়া এক অভিধা। চীনৰ এক প্ৰকাৰৰ মূৰৰ কামোৰণি হৈ পৰা দালাই লামাৰ প্ৰকৃত নাম Tenzin Gyatso (টেনজিন গায়ষ্ট) যি নিজকে এজন সহজ-সৰল বৌদ্ধ ভিক্ষু বুলি ভাবে। ১৯৩৫ চনৰ ৬ জুলাইত উত্তৰ-পূব তিব্বতৰ টাঙ্ক্ছাৰ আমডুৰৰ এক সৰু চুবুৰীত জন্ম গ্ৰহণ কৰা এই ধৰ্মীয় গুৰুজনাৰ ২ বছৰ বয়সতে নাম ৰখা হৈছিল ল্যাম' ধোনডুপ যাক পূৰ্ববৰ্তী লামাৰ উত্তৰসূৰী হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হৈছিল। দালাই লামাক তিব্বতীয় অঞ্চলৰ বৌদ্ধ ধৰ্মৰ অৱতাৰী পুৰুষ বুলি ভবা হয়, বিশ্বাস কৰা হয়। ৬ বছৰ বয়সতে বৌদ্ধ ধৰ্মীয় পৰম্পৰাগত শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ কৰা শিক্ষা ব্যৱস্থাতো মূলতঃ নালন্দা পৰম্পৰাৰে পুষ্ট য'ত ৫ টা সন্মানীয় আৰু ৫ টা নিম্ন বিষয় পাঠ্য অন্তৰ্ভুক্ত ২৩ বছৰ বয়সতে মূল বাছনি পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈ সন্মান সহকাৰে উত্তীৰ্ণ হয় আৰু ধৰ্মীয় ৰীতি অনুসৰি Geshe Lharampa ডিগ্ৰী লয়, যিটো বৌদ্ধ দৰ্শনৰ সৰ্বোচ্চ ডক্টৰেটৰ সমকক্ষ বুলি ধৰা হয়।

দেশান্তৰীত দালাই লামা :

বৰ্তমান বিশ্ব শান্তি দূত খ্যাত দালাই লামা হৈছে ১৪ তম তিব্বতীয় ধৰ্ম গুৰু। প্ৰায় ৬০ বছৰ ধৰ্মীয় গুৰুৰ আসনত থকাৰ পাছত দালাই লামাই ১৯৮০ চনত সেই পদৰ পৰা অৱসৰ লোৱাৰ কথা ঘোষণা কৰিছিল যদিও সেয়া অৰ্দ্ধ অৱসৰ লৈ পৰ্য্যবসিত হ'ল। শান্তি আৰু মানৱীয় দয়াশীলতাৰ প্ৰকৃত ৰূপ এইজন দালাই লামা স্বাভাৱিকতেই কমকে কথা কয় আৰু বৰ্তমান বিশ্বৰ প্ৰায়বিলাক বিষয় যেনে গোলকীয় উষ্ণতা, গোলকীয় শান্তি, পৰিৱেশ সংৰক্ষণ, অহিংসা তথা মানৱ অধিকাৰ ৰক্ষা আদি বিষয়বোৰত বিশেষভাৱে গুৰুত্ব দি নিজৰ মতামত ব্যক্ত কৰি আহিছে। মানুহৰ জিয়াংসা চৰিতাৰ্থ কৰিবলৈকে যুদ্ধৰ দৰে ব্যৱস্থাৰ আশ্রয় লয় আৰু অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰে। দালাই লামাই সেই জিয়াংসা জীৱ-জন্তু তথা প্ৰকৃতিৰ ওপৰতো প্ৰয়োগ হোৱাত অসন্তুষ্টি প্ৰকাশ কৰি আহিছে। ১৯১৬ চনৰ ৮ জুলাইত ৮১ বছৰ সম্পূৰ্ণ কৰা বৰ্তমানো শান্তিৰ বাণী বিলাই সমগ্ৰ বিশ্ব ভ্ৰমণ কৰিছে। ১৯৩৫ চনৰ ৬ জুলাইত এক কৃষক পৰিয়ালত জন্ম গ্ৰহণ কৰা দ্ৰাণদ্রোব নামৰ এই ল'ৰাজনক মাত্ৰ ২ বছৰ বয়সতে দালাই লামাৰ বাবে যোগ্য উত্তৰসূৰী বিচাৰি ফুৰা ধৰ্মীয় বিষয়া সকলৰ দৃষ্টিগোচৰ হয়। এক ধৰ্মীয় পৰিক্ৰমাৰ পাছত বৌদ্ধ ধৰ্মৰ দীক্ষাৰে দীক্ষিত যাক নাম দিয়া হৈছিল টেনজিন গায়ষ্ট ৬ বছৰ বয়সতে ধৰ্মীয় নেতা হিচাপে ঘোষণা কৰে। ১৫ বছৰ বয়সতে চতুৰ্দশ দালাই লামা হিচাপে ঘোষণা কৰা হৈছিল যদিও ধৰ্মীয় শাসক হিচাপে তেওঁৰ কাৰ্যকাল বেছি দিন নচলিল। পূৰ্ব পৰিকল্পিত ভাবেই চীনৰ আগ্ৰাসী মনোভাব পৰিস্ফুট হয় ১৯৪৯ চনত চীনৰ নতুন সাম্যবাদী (কমিউনিষ্ট) চৰকাৰে তিব্বতক লৈ নতুন চিন্তাৰ প্ৰকাশ ঘটালে। কমিউনিষ্ট চৰকাৰে তিব্বতক নিজৰ যোগ্য সম্পত্তি তথা চীনৰ

সীমাত্মক অঞ্চল হিচাপে ঘোষণা কৰে। ১৯৫০ চনত চীনৰ সেনা বাহিনীয়ে অনায়েসে বিনা বাধাই তিব্বত দখল কৰে আৰু তিব্বতৰ সকলোখন ধৰ্মী প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা তথা তিব্বতীয় বৌদ্ধ পৰম্পৰা ধ্বংস কৰি নিজৰ নিয়ন্ত্ৰণ ঘোষণা কৰে। ১৯৫৪ চনত দালাই লামাই চীনৰ কমিউনিষ্ট প্ৰশাসকৰ লগত শান্তিপূৰ্ণ উপায়েৰে অৰ্থাৎ অহিংস নীতিৰে আলাপ-আলোচনাৰ জৰিয়তে তিব্বতৰ স্বাধীনতা বিচাৰিছিল যদিও বিশেষ ফল নথৰিলে। বৰঞ্চ চীনৰ কমিউনিষ্ট শাসকৰ তীব্ৰ হেঁচাৰ সন্মুখীন হৈ দালাই লামাই তিব্বত এৰিবলৈ বাধ্য হ'ল। দালাই লামাক বিশ্বাসঘাতক আখ্যা দি তিব্বতৰ ধৰ্মীয় পৰম্পৰা গত শাসন ব্যৱস্থাক কমিউনিষ্ট আদৰ্শৰ বাবে বিপদজনক বুলি আখ্যা দিয়াৰ লগতে দালাই লামাৰ নেতৃত্বত চীনা চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ অনাৰ মিছা অভিযোগ জাপি দিয়া হ'ল। সেইয়া আছিল তিব্বতক চীনা ভূ-খণ্ডৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ এটা কাৰচাজি মাত্ৰ যাৰ বাবে দালাই লামাক সন্তাসবাদী আখ্যা দিবলৈও কুঠাবোধ নকৰিলে ৰঙা চীনে। হত্যাৰ আগজাননী পাই ১৯৫৯ চনত দালাই লামা ভাৰতলৈ পলায়ন কৰে আৰু তেতিয়াৰ পৰাই ভাৰতৰ ধৰ্মশালাই হ'ল দালাই লামাৰ একমাত্ৰ আশ্রয় স্থল। অৱশ্যে ধৰ্মশালাৰ পৰাই তিব্বতৰ সকলো প্ৰকাৰৰ উন্নতিৰ বাবে কাম কৰি যোৱাৰ পণ লৈ "Government of Tibet in Exile" গঠন কৰে আৰু তিব্বতীয় ভাষা, সংস্কৃতি, শিক্ষা বিকাশৰ বাবে কাম কৰি গৈছে।

দালাই লামা সঁত নে সঁতু ?

পৃথিৱীত এনে ধৰ্মীয় নেতা বিৰল যিজনে নিৰ্বাসিত হৈও একান্ত দায়বদ্ধতাৰে নিজৰ অঞ্চল তথা ৰাষ্ট্ৰখনৰ সৰ্বতো প্ৰকাৰৰ উন্নতি কল্পে কাম কৰি গৈছে। নিৰ্বাসিত হোৱাৰ লগতে গুপ্তচৰৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হোৱাৰ ভয়ৰ মাজতো তিব্বতৰ শিক্ষা বিস্তাৰ, ধৰ্মীয় দৰ্শন প্ৰচাৰৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে "Tibetan Institute of Performing Arts (1959), Central Institute of Higher Tibetans Studies (1967), Library of Tibetan works and Archives (1970) আদি।

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ জড়িততেও দালাই লামাই চীনৰ চৰকাৰৰ সৈতে তিব্বত সমস্যা সমাধানৰ প্ৰয়াস চলাইছিল যদিও চীনে প্ৰত্যাখান কৰে। দালাই লামাৰ আশা চীনে এদিন তিব্বতীয় লোকসকলৰ মনৰ বেদনা বুজি পাব আৰু বৌদ্ধ ধৰ্মীয় দৰ্শনৰ যোগেদি পাহাৰীয়া অঞ্চলটোলে শান্তি ঘূৰি পৃথিৱীৰ প্ৰায় শতাধিক বিশ্ববিদ্যালয়ত ধৰ্মীয় দৰ্শন, মানবতাবাদী বাণী প্ৰচাৰ কৰি ভাষণ প্ৰদান কৰা। দালাই লামাই পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ ৰাষ্ট্ৰনেতাৰ লগতেই সাক্ষাৎ হৈছে আৰু তিব্বতক চীনৰ আগ্ৰাসনৰ পৰা মোকোলাই অনাৰ আহ্বান জনাইছে।

বিশ্বৰ প্ৰতিটো কোণত দালাই লামাৰ এটাই বাণী 'মোৰ ধৰ্ম বৰ সৰল' (My religion is very simple) 'মোৰ ধৰ্ম দয়াশীলতা' (My religion is kindness) দালাই লামাৰ অন্য এটা দিশ হ'ল তেওঁ পৃথিৱীৰ সকলো ধৰ্মীয় বিশ্বাসকেই সম মৰ্যদা আৰু সমানে সন্মান কৰিব লাগে। বৰ্তমান Nuclear age peace Foundation Advisory Council ৰো সদস্য দালাই লামা পৰমাণু শক্তিবহীন পৃথিৱীৰ মুখ্য প্ৰবক্তা।

নাৰী সম্পৰ্কত দালাই লামাৰ ধাৰণা স্পষ্ট। লিঙ্গ সমতাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া দালাই লামাই পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেক ঠাইতেই নাৰী শক্তিক এটাই আহ্বান জনায় "Lead and Create a more compassionate world."

পৰিৱেশ সম্পৰ্কত দালাই লামাৰ মনোভাব একেবাৰে যোগাত্মক। তেওঁৰ মতাদৰ্শ হ'ল Ecology should be a part of our daily life" ২০০৫ চনতে দালাই লামাই বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ ওপৰত এক বিশ্বজোৰা সজাগতা অভিযান আৰম্ভ কৰিছিল। গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ বাবে মানুহকেই প্ৰধানকৈ দোষী সাব্যস্ত কৰে। ২০০৭ চনত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ মজিয়াত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ জলবায়ু পৰিৱৰ্তন সম্পৰ্কীয় সন্মিলনত ভাষণ দি পৃথিৱীৰ ৰাষ্ট্ৰনেতাসকলক বিভেদ পৰিহাৰ কৰি জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ বিৰুদ্ধে কাম কৰাৰ আহ্বান জনাইছিল। জনগোষ্ঠীয় নেতৃত্বৰ বাবে ১৯৫৯ চনত ৰমন মেগছেছে বঁটা, ১৯৮৯ চনত শান্তিৰ ন'বেল বঁটা, 1994 Roosevelt Institute ৰ Freedom Medel, ২০০৭ চনত আমেৰিকাৰ Congressional Gold Medel, ২০১২ চনত Templeton Prize আদিৰ উপৰিও ২০১৩ চনত আমেৰিকা আৰু ইউৰোপৰ বাৰাক ওবামাৰ লগত ফেৰ মাৰি

জনপ্ৰিয় নেতা হিচাপে স্বীকৃতিৰ ভোট পাইছিল।

দালাই লামাকেন্দ্ৰিক বিশ্ব ৰাজনীতি :

তিব্বতৰ স্বাধীনতা বিচাৰি চীনৰ চকু কুটা দাঁতৰ শূল হৈ পৰা দালাই লামা এতিয়া বিশ্ব ৰাজনীতিৰ এক ৰাজহুৱা অস্ত্ৰ স্বৰূপ হৈ পৰিছে। কোনো কোনো ৰাজনৈতিক পণ্ডিতে চীনৰ শত্ৰু ৰাষ্ট্ৰৰ বাবে দালাই লামা হ'ল পৰমাণু অস্ত্ৰ স্বৰূপ। কাৰণ চীনক জগাই তুলিবলৈ দালাই লামাক সমৰ্থন জনালেই যথেষ্ট। তিব্বতৰ পৰা নিৰ্বাসিত দালাই লামাই যোৱা আধা শতিকাজুৰি যি সংগ্ৰাম চলি আহিছে সেয়া চীনৰ প্ৰতি থকা বিৰোধীতাৰ বাবেই হওঁক বা ধৰ্মীয় নেতাজনৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধা ভালপোৱাৰ বাবেই হওঁক পৃথিৱীৰ প্ৰায়বিলাক ৰাষ্ট্ৰই ধৰ্মীয় নেতাগৰাকীৰ প্ৰতি সমৰ্থন আগবঢ়ালে। ৰঙা চীনৰ চৰকাৰে নেতা গৰাকীক 'পৃথকতাবাদী' সন্তাসবাদী আখ্যা দি চীনৰ পৰা তিব্বতক আঁতৰাই নিব খোজা বুলি অভিযোগ আনিলেও দালাই লামাই যোৱা একছল্লিশ বছৰত শান্তিৰ বাণীৰে মানৱতাবাদী চিন্তাধাৰাৰে পৃথিৱীৰ মুখ্য ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ সমৰ্থন পাবলৈ সক্ষম হৈছে। ২০০১ চনত আমেৰিকাৰ সাংসদে "Safeguard the Cultural, religious linguistic and ethnic identity of Tibetans" শীৰ্ষক এখন বিধেয়ক আনে। বৈৰী চীনৰ ওপৰত কূটনৈতিক হেঁচা দিয়াৰ বাবেই হওঁক বা চীনক চাপত ৰাখিবৰ বাবেই হওঁক এই পদক্ষেপে দালাই লামাৰ এক কূটনৈতিক জয় বুলি ক'ব লাগিব।

১৯৮৭ এক পঞ্চ শান্তি আঁচনি চীনৰ ওচৰত উত্থাপন কৰিছিল যদিও সেয়া চীনৰ কমিউনিষ্ট চৰকাৰে মানি নল'লে, যাক পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ ৰাষ্ট্ৰই আদৰণি জনাইছিল। যোৱা ১০ মে', ২০১৭ তাৰিখে আমেৰিকাৰ কংগ্ৰেছৰ এটা উচ্চ পৰ্যায়ৰ প্ৰতিনিধি দৰে আশ্রয় লৈ থকা দালাই লামাক সাক্ষাৎ কৰাত চীনৰ চৰকাৰে আমেৰিকাৰ ট্ৰাম্প প্ৰশাসনক সমালোচনা কৰিছে। বৰ্তমান আমেৰিকাৰ ট্ৰাম্প প্ৰশাসনে মানৱ অধিকাৰ বিষয়টো একাধাৰীয়া কৰি উত্তৰ কুৰীয়াক শান্ত কৰিবলৈ চীনৰ লগত একেলগ হৈ কাম কৰি যোৱাৰ নীতি লৈছে যদিও ভাৰতলৈ অহা কংগ্ৰেছৰ প্ৰতিনিধি বৰ্গই তিব্বতৰ মানৱ অধিকাৰৰ বিষয়টোৰ প্ৰতিও গুৰুত্ব দিয়াৰ কথা কৈছে।

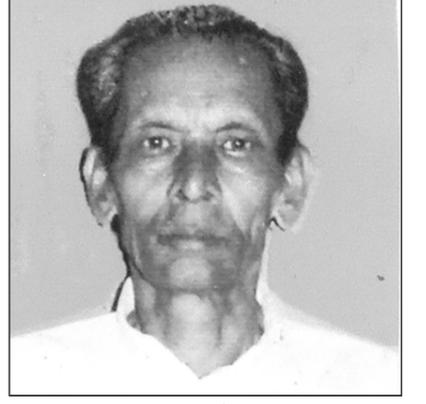
দালাই লামা আৰু ভাৰত-চীন সম্পর্ক :

চীন আৰু ভাৰতৰ মাজত সময়ে সময়ে হোৱা বাদানুবাদৰ প্ৰধান কাৰণটোৱেই হ'ল দালাই লামাক ভাৰতে ৰাজনৈতিকভাৱে আশ্রয় দিয়াটো। ইয়াকেই গহীনা লৈ চীনে ভাৰতক তিব্বতৰ বিষয়ত মাত নামাতিবলৈ সকিয়াই থাকিও চীন ভাৰতৰ সীমান্ত অঞ্চল প্ৰদেশবিলাকত ভাৰত চৰকাৰৰ দুৰ্বল আন্তঃগাঁঠনিৰ সুযোগ লৈ মেকমোহন লাইন অতিক্ৰম কৰি ভাৰতক বজাই দিব খুজিছে যে তিব্বতৰ স্বাধীনতাৰ কথা ক'লে ভাৰতে নিজৰ ভূ-খণ্ডৰ অংশ হেৰুৱাব লাগিব। অলপতে দালাই লামাৰ অসম আৰু অৰুণাচলৰ টাৱা ভ্ৰমণ চীনে সহজভাৱে লোৱা নাই। ইয়াৰ প্ৰতিবাদ কল্পে অৰুণাচলৰ ভূ-খণ্ডৰ বহু ঠাইৰ নাম নতুনকৈ নামাকৰণ কৰি নতুন চীনা মানচিত্ৰ প্ৰকাশ কৰিছে। শেহতীয়াকৈ বুটেইন, ফ্ৰান্স আদি ৰাষ্ট্ৰইও দালাই লামাৰ দাবীক সমৰ্থন জনাই তিব্বত মানবতাবাদী দৰ্শন প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে স্বাধীনতা দিয়াৰ পোষকতা কৰিছে। অৱশ্যে দালাই লামাৰ কেন্দ্ৰিক বিষয় আহিলে তিব্বতৰ মানৱ অধিকাৰ লংঘনৰ কথা আহিবই, আলোচিত হ'ব ভাৰতে ধৰ্মীয় নেতা গৰাকীক আশ্রয় দিয়াৰ কথা। শেহতীয়াকৈ মোদি চৰকাৰেও দালাই লামা আৰু তিব্বতৰ ক্ষেত্ৰত পূৰ্বৱৰ্তী কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰসমূহৰ নীতিকেই অনুসৰণ কৰিছে যিটো চীনৰ চৰকাৰে সহ্য কৰিব পৰা নাই, য'ত জ্বলা জ্বুইত ঘিঁউ ঢলাৰ দৰে চীনে দাবী কৰা টাৱাংত ধৰ্মীয় নেতাগৰাকীয়ে যোৱা মাৰ্চ মাহত পদাৰ্পণ কৰিলে যিটো অঞ্চল চীনৰ বুলিয়েই দাবী কৰি আহিছে।

সেয়া যি কি নহওক তিব্বতৰ বিষয়টোক লৈ সমগ্ৰ বিশ্বতেই জনপ্ৰিয় ধৰ্মীয় নেতালৈ উত্তৰণ ঘটা দালাই লামা প্ৰকৃততেই হ'ল এজন মানৱতাবাদী দাৰ্শনিক। তথাপিও দালাই লামাকেন্দ্ৰিক ভাৰত-চীন সম্পর্ক সমগ্ৰ বিশ্বতে চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰা অৱস্থাত শেহতীয়াকৈ অৰুণাচলত ভাৰত-চীন সীমান্ত অঞ্চলত ভাৰতে নিৰ্মাণ কৰা সীমান্ত বেৰাত চীনৰ সৈন্যবাহিনীয়ে ধ্বংস কৰাৰ ভিডিঅ' সংবাদ মাধ্যমত প্ৰকাশ পাইছে। তদুপৰি ধলা-শদিয়া ৯.১৫ কিঃ মিঃ দৈৰ্ঘ্যৰ দলংখন নিৰ্মাণৰ ক্ষেত্ৰত বেইজিং প্ৰশাসনে ভাৰতে অপ্ৰয়োজনীয়ভাৱে অৰুণাচলত দখলদাৰী পথ সুগম কৰিছে বুলি অভিযোগ আনিছে।

ফোন নং : ৯৮৫৪৮১১৮৯১

আদর্শ শিক্ষক ভদ্রকান্ত শর্মা

ভদ্রকান্ত শর্মা'ই জন্ম গ্রহণ কৰা পৰিয়ালটো আছিল এটা সুখী যৌথ পৰিয়াল। এনে পৰিয়ালতে সুখেৰে জীৱন কটাই বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হৈ এজন পুত্ৰ আৰু দুগৰাকী কন্যা সন্তানৰ জন্ম দিছিল। কালৰ কি পৰিহাস ১৯৬৮ চনত তেখেতে নিজৰ পত্নীক হেৰুৱাই মৰ্মাহত হ'ল। তেখেতৰ জীৱনলৈ এক বিবাদৰ অধ্যায় নামি আহিল। আনহাতে পত্নীৰ বিয়োগ হ'লেও যৌথ পৰিয়ালৰ মাজতে নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালী কেইটাক ডাঙৰ দীঘল কৰি ছোৱালী দুজনীক সজ পাত্ৰত বিয়া দি নিজৰ পুত্ৰ অজিত শৰ্মাক নিজৰ দৰে এজন আদৰ্শ শিক্ষক হিচাপে গঢ় দিলে। নিজৰ বোৱাৰী অনিমা শৰ্মাও চিনামৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ এগৰাকী শিক্ষয়িত্ৰী। গতিকে ভৰ যৌৱনত নিজৰ পত্নীক হেৰুৱালেও তেখেতে নাতি-নতুৱা লৈ বৰ্তমান এক সুখৰ জীৱন অতিবাহিত কৰিছে। এই গৰাকী আদৰ্শ শিক্ষক ব্ৰাহ্মণ সম্প্ৰদায়ত জন্ম গ্ৰহণ কৰিলেও অঞ্চলটোৰ সকলো বৰ্ণ-সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে উচ্চ-নীচ মনোভাৱ পৰিহাৰ কৰি সকলোৰে সৈতে মিলি পৰিছিল। বিগত দীঘলীয়া অৱসৰ কালছোৱাত সমাজৰ নামাচাৰ্য, পাঠাচাৰ্য অন্যান্য সামাজিক কামতে নিজকে জড়িত কৰি সময় কটাইছিল। এই গৰাকী প্ৰচাৰবিমুখ আদৰ্শ শিক্ষকৰ জীৱনৰ আলোকপাত 'যুগবর্তা'ৰ পাঠক সমাজৰ বাবে আগবঢ়োৱাৰ লগতে ৮৭ বছৰত পদাৰ্পণ কৰা ভদ্রকান্ত শৰ্মাই বাইজৰ আৰ্শ্ববাদত যাতে শতায়ু বৰ্ষ লাভ কৰে, এই কামনাৰে।

□ বেণু দত্ত

শিক্ষাজাতিৰ মেৰুদণ্ড স্বৰূপ। কোৱা বাহুল্য আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ শিপাদালৰ উৎস প্ৰাথমিক বিদ্যালয়। শিক্ষা সেৱাত ব্ৰতী হোৱা সকলেই শিক্ষক। বৈদিক যুগৰপৰা শিক্ষক সকলক গুৰু হিচাপে সমাজে স্বীকৃতি দি আহিছে। গতিকে শিক্ষানুষ্ঠান অনুযায়ী শিক্ষক সমাজক শিক্ষাৰ ক্ৰম অনুসৰি পাঁচটা ভাগত ভাগ কৰা যায়। প্ৰাইমেৰী স্কুল, মধ্য ইংৰাজী, হাইস্কুল, কলেজ আৰু বিশ্ববিদ্যালয়। স্বাভাৱিকতে প্ৰশ্ন হয় কোন পৰ্যায়ৰ শিক্ষক শ্ৰেষ্ঠ। বহুতেই ক'ব বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষক, যিহেতু একোজন ব্যক্তিক শিক্ষাৰ শীৰ্ষ স্থানত অধিষ্ঠিত কৰোৱাৰ পাৰে বাবেই সেইজনেই শিক্ষকেই শ্ৰেষ্ঠ শিক্ষক আৰু অন্য এচামে ক'ব খোজে শিক্ষাৰ প্ৰথম খোজ শিকোৱা অৰ্থাৎ প্ৰাইমেৰী স্কুলৰ শিক্ষক সমাজহে শ্ৰেষ্ঠ সমাজ। কোন শ্ৰেষ্ঠ? বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষক নে প্ৰাইমেৰী স্কুলৰ শিক্ষক। অপ্ৰাসংগিক হ'লেও এই মুহূৰ্তত কাহিনী এটা মনলৈ আহিছে। কাহিনীটো হ'ল কংসই তেওঁৰ মৃত্যু সম্পৰ্কত দৈৱবাণী হৈছিল- দৈৱকীৰ অষ্টম গৰ্ভজাত সন্তানে কংসক বধ কৰিব। কংসই ভগ্নী দৈৱকীক মৃত্যুবৰণৰ বেহাই দি দৈৱকীৰ জন্ম হোৱা সন্তানসকলক তেওঁক অৰ্পণ কৰিব বুলি কংসক বসুদেৱে অংগীকাৰ কৰাত কংস সন্মত হৈ দৈৱকীক প্ৰাণে নামাৰি বসুদেৱ-দৈৱকী দুয়োকে কাৰাগাৰলৈ নিষ্ক্ষেপ কৰিলে। যথাসময়ত দৈৱকীৰ এটি সন্তান জন্ম হোৱাত সেই সন্তান কংসৰ হাতত তেওঁলোকে অৰ্পণ কৰিলে। যিহেতু প্ৰথম সন্তানৰপৰা কংসৰ মৃত্যু ভয় নাই সেয়ে কংসই সেই প্ৰথম সন্তান উভতাই পঠালে। কিন্তু পিছ মুহূৰ্ততে নাৰদে কংসক মণি এডালত আঠটা মণি লৈ, লেখ কৰি দেখুৱালে যে প্ৰথমটোৱো অষ্টম হ'ব পাৰে, অষ্টমটোও প্ৰথম হ'ব পাৰে। গতিকে কংসই সন্তানটি শিলত আচাৰি বধ কৰিলে। কংসৰ পৰবৰ্তী সময়ত কি দশা হ'ল আমি সকলোৱে জানো। আমি যদি কংস আৰু নাৰদৰ কথোপকথনৰ আলমত এধাৰ পাঁচমণিৰ মালা তৈয়াৰ কৰি প্ৰাথমিক শিক্ষকৰপৰা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষকেলৈ মণি পাঁচটাৰ কোনটো প্ৰথম হ'ব আৰু কোনটো পঞ্চম হ'ব সেইটো নিৰ্ণয় কৰা টান হ'ব। প্ৰসংগটো আহিছে এই কাৰণেই যে আমাৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰপৰা প্ৰকাশিত তিনিমহীয়া বাৰ্তালোচনী 'যুগবর্তা'ৰ প্ৰত্যেকটো সংখ্যাত একোজন দক্ষ কৃতি শিক্ষকৰ চমু জীৱনৰ আলোকপাত কৰা। ইতিমধ্যে বিগত দুটা সংখ্যাত আমাৰ অঞ্চলৰ দুগৰাকী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষকৰ চমু জীৱনী প্ৰকাশ পাইছে। এইবাৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষই শিক্ষাৰ ঘাই শিপাদাল প্ৰাথমিক বিদ্যালয় বুলি উল্লেখ কৰি 'যুগবর্তা'ৰ তৃতীয় সংখ্যাত এগৰাকী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকৰ জীৱনী লেখাৰ বিষয়ে সিদ্ধান্ত কৰিছে। 'যুগবর্তা'ৰ প্ৰকাশন সমিতিয়ে আমাৰ অঞ্চলৰ এগৰাকী বয়োজ্যেষ্ঠ কৃতি শিক্ষক ভদ্রকান্ত শৰ্মাক বাছনি কৰি জীৱনী লেখাৰ দায়িত্ব আমাৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰিছে।

বিষয়টো মোৰ বাবে জটিল। এই অভাজনৰ বাতৰি কাকত, কিতাপ পত্ৰ আদি পঢ়াত ৰাপ আছে। লেখা-মেলাৰ মোৰ একেবাৰে অভ্যাস নাই। মোৰ ভ্ৰাতৃ প্ৰতীম বন্ধু আনন্দ শইকীয়াই মোক ক'লে- আপুনি শৰ্মা ছাৰৰ পুত্ৰ অজিতৰ পৰা সকলো তথ্য পাতি সংগ্ৰহ কৰিব আৰু আমি দুয়োজনে আলোচনা কৰি শৰ্মা ছাৰৰ জীৱনীটো সংক্ষেপে প্ৰস্তুত কৰিম। গতিকে তেনেধৰণে আলোচনাৰ ফলত এই লেখা পাঠক সমাজলৈ আগবঢ়োৱা হ'ল। কোৱা বাহুল্য, শৰ্মা ছাৰৰ মই একেবাৰে নিকটবৰ্তী বাসিন্দা। শৈশৱৰপৰা আমি একেটা চুবুৰীতে বাস

কৰিছোঁ। এই অভাজনৰ বয়স আশী বছৰ আৰু তেখেতৰ বয়স নব্বৈ বছৰ। মোতকৈ তেখেত দহ বছৰ ডাঙৰ। মই তেখেতক ককাইদেউ বুলি সম্বোধন কৰো।

১৯৩০ চনৰ কৰঙা কাটনি গাঁৱৰ ব্ৰাহ্মণ চুকত জন্ম গ্ৰহণ কৰা ভদ্রকান্ত শৰ্মা অঞ্চলটোত ভদি মাষ্টৰ নামেৰে পৰিচিত। তেখেতৰ পিতৃ আৰু মাতৃৰ নাম আছিল যথাক্ৰমে প্ৰয়াত পদ্মধৰ শৰ্মা আৰু পদুমী দেৱী। ঘৰৰ সমীপতে থকা বাইদঙীয়া প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি পৰবৰ্তী সময়ত চেনিমাৰা মিলাৰ এম.ই. স্কুলৰপৰা এম.ই. পৰীক্ষাত সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ কিছুদিন ঘৰুৱা কামত ব্যস্ত থাকি কৰঙা বাইদাং কমাৰ গাঁৱত স্বাধীনতা আন্দোলনৰ বীৰ শ্বহীদ কুশল কোঁৱৰৰ নামত স্থাপিত হোৱা প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত ১৯৫০ চনৰ পহিলা জানুৱাৰীত শিক্ষকতাৰ পদত যোগদানেৰে কৰ্মজীৱন আৰম্ভ কৰে। উল্লেখ্য যে সেই সময়ত প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকতাৰ বাবে শিক্ষাগত অৰ্হতা এম.ই. পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'লেই যোগ্যতা লাভ কৰে। অৱশ্যে এনেবিলাক শিক্ষকক চৰকাৰে প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল আৰু শৰ্মাই পৰবৰ্তী সময়ত নগাঁও জিলাৰ চামগুৰিত স্থাপিত প্ৰাথমিক শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰত প্ৰশিক্ষণ লৈ প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈছিল। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত শিক্ষকতাৰ জীৱন আৰম্ভ কৰা শৰ্মাই নিজৰ ঘৰখনৰপৰা এক কিলোমিটাৰ ভিতৰতে চাৰিখনকৈ ক্ৰমে কুশল কোঁৱৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, কৰঙাজনীয়া প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, ভালিৰাম হাজৰিকা প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আৰু শেষত নিজৰ গাঁৱৰ কাটনি আদৰ্শ বালিকা বিদ্যালয়ৰপৰা ১৯৮৭ চনৰ ৩১ ডিচেম্বৰত প্ৰায় ৩৭ বছৰীয়া শিক্ষকতাৰ জীৱনৰ সামৰণী পেলায়।

প্ৰাক্ স্বাধীনতা কালত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত

গাঁওবিলাক একেবাৰে পিচপৰা আছিল। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল শিক্ষাৰ আদি পাঠ শিকোৱা প্ৰাইমেৰী স্কুলৰ অভাৱ। আমাৰ কৰঙা অঞ্চলো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। কিন্তু স্বাধীনতা লাভৰ লগে লগে বাইজৰ উদ্যোগত গাঁৱে গাঁৱে প্ৰাথমিক স্কুল স্থাপনৰ জোৰাৰ উঠিল। অসম চৰকাৰে বাইজে পতা বিদ্যালয়বিলাক পৰিচালনাৰ দায়িত্ব ল'লে। ইয়াৰ ফলত প্ৰাথমিক শিক্ষা আহৰণৰ ক্ষেত্ৰত গাঁওবিলাক দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়ি গ'ল। উক্ত সময়ছোৱাতে আমাৰ অঞ্চলত ভালেসংখ্যক প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপিত হৈছিল। ভদ্রকান্ত শৰ্মাই গাঁৱত স্থাপিত হোৱা উল্লেখিত চাৰিখন গাঁও ক্ৰমে বাইদাং কমাৰ গাঁও, কৰঙাজনীয়া, কমাৰ হাজৰিকা আৰু কাটনি গাঁৱক লৈ মুঠ চাৰিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত ৩৮ বছৰ শিক্ষকতা কৰি গাঁওকেইখন শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত উত্তৰণ হোৱাত অৰিহণা যোগালে। বিদ্যালয়ত সময়মতে উপস্থিত হোৱা, পাঠদান কৰাৰ আগেয়ে একান্ত মনে প্ৰাৰ্থনা কৰা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আৰ্শ্ববাদ দি দিনটোৰ শ্ৰেণী আৰম্ভ কৰাতো তেখেতৰ দৈনন্দিন নিয়ম আছিল। তদুপৰি ঘৰুৱা শিক্ষাদানতো ব্ৰতী হৈ বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক একোজন সু-নাগৰিক হোৱাকৈ গঢ়ি তোলাত অৰিহণা যোগাইছিল। জীৱনৰ শৈশৱকালত আদি পাঠ শিকোৱা তেখেতৰ বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পৰবৰ্তী কালত জীৱনৰ গতিপথ বাছি লৈ সমাজৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সেৱা আগবঢ়াই আছে আৰু বহুতেই সেৱাৰপৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰিছে। তেখেতৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ সকলৰ ভিতৰত আছে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক, অভিযন্তা, শিক্ষক আদিৰ দৰে মহান সেৱাত নিয়োজিত লোক। সকলোৰে নামসহ উল্লেখ কৰিলে তালিকা দীঘলীয়া হ'ব। অসমৰ চাৰিখন গাঁৱৰ এচাম লোকক জীৱনৰ আদি পাঠ শিকাই জীৱনৰ গতিপথ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰোৱাত অৱদান যোগোৱা অসমৰ মহান শিক্ষক সমাজৰ ভদ্রকান্ত শৰ্মা অন্য এগৰাকী মহান শিক্ষক বুলি ক'লেও বঢ়াই কোৱা নহয়।

শব্দ বিভ্ৰাট

ড° অঞ্জন শইকীয়া

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ভাষা হিচাপে ইংৰাজী ভাষা আমাৰ বৰঘৰত সোমালহি। এই ভাষাৰ লগত তুলনা কৰা অন্য ভাষা সম পৰিমাণে আজি বিশ্বত গঢ়ি উঠা নাই। অনাগত ভৱিষ্যতেও যে ইংৰাজী ভাষাক প্ৰত্যাহ্বান দিব পৰা কোনো ভাষা উদ্ভৱ হ'ব, সেইটো আশা কৰিব পৰা নাযায়। আলোচনাৰ বিষয়টো হৈছে কিছুমান ইংৰাজী শব্দৰ দুৰ্বলতা। উল্লেখযোগ্য যে, আঞ্চলিক ভাষা হিচাপেও আমাৰ অসমীয়া ভাষাটোও সাম্প্ৰতিক সময়ত সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায় পাবলৈ সক্ষম হৈছে। কিন্তু অসমীয়া ভাষাত যেনেদৰে বহু চিন্তা সূত্ৰভাৱে প্ৰকাশ কৰাৰ অসুবিধা, ঠিক তেনেদৰে ইংৰাজী ভাষাৰ সম্বন্ধেও একেই প্ৰযোজ্য। আজিৰ আলোচনাত তাৰেই কেইটামান উদাহৰণ দাঙি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। ধৰা হওক জীৱ'লজিষ্ট (Geologist), কেপিটেলিষ্ট (Capitalist), টুৰিষ্ট (Tourist) আৰু কমিউনিষ্ট (Communist) এই চাৰিটা শব্দই ইষ্ট (ist) শব্দাংশ ভিন্ন ভিন্ন অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। গতিকে যি জিৱ'লজিষ্ট সম্বন্ধে জানে তেওঁ জিৱ'লজিষ্ট। কিন্তু 'টুৰ' সম্বন্ধে জানে তেওঁ টুৰিষ্ট নহয়। ঠিক তেনেদৰে যি কেপিটেলিষ্ট। আকৌ যিজন কেপিটেলিষ্ট ভাবাদৰ্শত বিশ্বাসী তেওঁ কেপিটেলিষ্ট নহয়। তদুপৰি যি কমিউনিষ্টজিমৰ

বিশ্বাস তেওঁ কমিউনিষ্ট। ছ'চিয়েলিজিমত বিশ্বাসীজন ছ'চিয়েলিষ্ট। অথচ আমাৰ অসমীয়া ভাষাত এইসমূহৰ প্ৰতিশব্দ কিমান স্বচ্ছ আৰু পৰিস্কাৰ। জিৱ'লজিষ্ট-টু-তত্ত্ববিদ, টুৰিষ্ট ভ্ৰমণকাৰী, কেপিটেলিষ্ট-পুঁজিপতি আৰু কমিউনিষ্ট-সাম্যবাদী। গতিকে বিদ, কাৰী, পতি, বাদী প্ৰভৃতি ভিন্ন শব্দাংশ ব্যৱহাৰে এপলকৰ সম্পৰ্ক, ভ্ৰমণৰ লগত ভ্ৰমণকাৰীৰ সম্পৰ্ক ইত্যাদি। কিন্তু ইংৰাজী ভাষাত ইষ্ট (ist) শব্দাংশৰ বিভিন্ন অৰ্থ কৰাৰ সময়ে সময়ে চিন্তা জগতত তাৰতম্য আনে। 'বস্তুবাদ' অৰ্থাৎ আত্ম বা পৰায়া নহয়। বস্তু বা পদাৰ্থই হৈছে জগতৰ মূৰ। ইংৰাজীত ইয়াক কোৱা হয় 'মেট্ৰিয়েলিজম' (Materialism)। ভোগবাদ অৰ্থাৎ আনন্দ, ফুৰ্তি জীৱনৰ লক্ষ্য, ইয়াৰ ইংৰাজী শব্দ 'মেট্ৰিয়েলিজম'। অনুৰূপভাৱে ভাববাদ শব্দ অৰ্থাৎ মন বা আত্মা অথবা পৰমাৰ্থাই জগতৰ মূল। এই মতাদৰ্শ বোলা আইডিয়েলিজম (idealism) ঠিক তেনেদৰে কোনো উচ্চ আদৰ্শৰ নিষ্ঠাকো আইডিয়েলিজম নামে জনা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে ব্ৰাটেণ্ড ৰাছেল বস্তুবাদী আছিল, তেওঁ ভোগবাদী নাছিল। ঠিক তেনেদৰে তেওঁ আদৰ্শবাদী, কিন্তু ভাববাদী নাছিল। সেইকাৰণে ইংৰাজীত 'মেট্ৰিয়েলিজম' আৰু 'আইডিয়েলিজম' শব্দই একাধিগ ভিন্ন ভিন্ন অৰ্থ কৰাৰ কাৰণে বহু সময়ত

কেনেধৰণৰ ভাবাদৰ্শ ক'বলৈ বিচাৰিছে বুজাত বহু অসুবিধাৰ পৰিলক্ষিত হয়। 'আইনসম্মত' আৰু 'আইন বিষয়ক' এই দুটা শব্দৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ হৈছে 'লিগেল' (idealism)। ধৰা হওক কোনো ব্যক্তিৰ দুবিধা মাটি থাকিলে 'লিগেল' আনহাতে পাঁচশ বিধা থকা জন 'ইলিগেল' (illegal)। এইখিনিতে 'লিগেল' বুলি কওঁতে আইনসম্মত বিষয়ে অৱগত কৰিছে। উকিল, ব্যৰিষ্টৰ এইসকলক লিগেল বুলি লোক অৰ্থাৎ 'আইন বিষয়ক' বুলি নিযুক্তি। কিন্তু প্ৰশ্ন আহি পৰে যে অন্য বৃত্তি যেনে ডাক্তৰ, ইঞ্জিনিয়াৰ, সাংবাদিক এইসকলৰ পেচাসমূহ ইলিগেল (আইন বিৰুদ্ধ) নেকি? অসমীয়াত জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ আলোচনাক আমি অনেক সময়ত বিশেষ অৰ্থবোধক শব্দসমূহৰ বাবে ইংৰাজী ব্যৱহাৰ কৰোঁ। কেৱল সেয়ে নহয় প্ৰায়ে অসমীয়াত লিখিবলৈ যাওঁতে বহু কথা ইংৰাজী মাধ্যমেৰে যোগেদিহে চিন্তা কৰা হয়। প্ৰসংগক্ৰমে কওঁ যে কোনো গ্ৰন্থ বা প্ৰবন্ধ গ্ৰন্থপদী পদাৰ্থবিদ্যা বা গ্ৰন্থপদী জাৰ্মান দৰ্শনৰ বিষয়ে যদি অধ্যয়ন কৰা হয়, তেতিয়া সহজেই আমাৰ অনুমেয় হ'ব যে লেখকে ক্লাইকেল ফিজিম বুলিহে মনলৈ আনিছিল। মুঠৰ ওপৰত আমি এটা কথাই ক'ব লাগিব যে সাম্প্ৰতিক সময়ত বিশ্ব অত্যাধিক প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিষয়ক শব্দসমূহৰ কাৰণে ইংৰাজী ব্যৱহাৰ অনেকল ক্ষেত্ৰত হয়তো অপৰিহাৰ্য বা সুবিধাজনক। তৎসত্ত্বেও বহু ক্ষেত্ৰত অসমীয়া প্ৰতিশব্দ ইংৰাজী শব্দতকৈ শক্তিশালী হ'ব পৰাৰ থল বাককৈ আছে। এই ক্ষেত্ৰত এক নতুনধৰ্মী অভিধানৰ অত্যন্ত প্ৰয়োজন।

বিজ্ঞানভিত্তিক মাছ পালন

□ ড° বিপিন খঞ্জীয়া

আমি সাধাৰণতে গ্ৰহণ কৰা খাদ্যৰ প্ৰ'টিনৰ অন্যতম উৎস হ'ল মাছ। মাছত নিহিত থকা প্ৰ'টিনে আমাৰ দেহৰ কোষ নিৰ্মাণত সহায় কৰাৰ লগতে দেহ সুস্থ-সবল ৰখাত অবিহণা যোগায়। অসমত প্ৰাকৃতিকভাৱে নানা বিল, খাল, পুখুৰী আদিত বিভিন্ন মাছ পোৱা যায়। কিন্তু মাছৰ উৎপাদন বিজ্ঞানভিত্তিক মনোনিৱেশ নকৰাৰ কাৰণে আশানুকূপ উৎপাদন পোৱা নাযায়। আজিকালি বজাৰতো ডাঙৰ আকাৰৰ মাছ চালানীৰ পৰাহে পোৱা যায়। অসমৰ মাটি আৰু পানী লগতে জলবায়ু মাছ পোহাৰ কাৰণে অনুকূল।

ভাৰতবৰ্ষৰ মাছ পালনৰ ক্ষেত্ৰত শেহতীয়া উদ্ভৱে দেশখনৰ আৰ্থ-সামাজিক উন্নয়নত প্ৰভুত বৰঙণি যোগাবলৈ সক্ষম হৈছে। জনসংখ্যাৰ দ্ৰুত হাৰত বৃদ্ধি আৰু দিনক দিনে বাঢ়ি অহা মাছৰ চাহিদাই ব্যৱসায়িক ভিত্তিত মাছ পালনৰ বাট মুকলি কৰিছে। কিন্তু বিজ্ঞানসন্মত মাছ পালন কৌশলৰ উপযুক্ত সম্প্ৰসাৰণৰ লগতে উন্নত মানৰ মাছৰ পোনা সহজলভ্য নোহোৱাৰ বাবে মাছ পালন কৰা সকলে আশা কৰা ধৰণে সফল হ'ব পৰা নাই। কোৱা বাছল্য যে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মীন গৱেষণা কেন্দ্ৰই মীন পালন বিষয়ত সম্প্ৰসাৰণ কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে কৌশলী মানৰ সম্পদ গঢ়াৰ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে। এই বিশ্ববিদ্যালয়ে উদ্ভাৱন

কৰা মীন প্ৰযুক্তিসমূহৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য হ'ল 'সুসমা' নামৰ মাছ আহাৰৰ উৎপাদন, বিভিন্ন ধৰণৰ সমন্বিত মীন পালন প্ৰযুক্তি, বিভিন্ন

থলুৱা মাছ প্ৰজাতিৰ প্ৰজনন পদ্ধতিৰ লগত শেহতীয়াকৈ সংযোজন ঘটাই পলিহাউচৰ সহায়ত আগতীয়াকৈ মাছৰ পোনা উৎপাদন

প্ৰযুক্তি। তাৰোপৰি এটা কেন্দ্ৰই উন্নত মানৰ হেচাৰীৰ বিকাশ কৰাৰ লগতে মাছৰ পোনা উৎপাদনৰ বিজ্ঞানসন্মত প্ৰযুক্তি অসমৰ লগতে সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলতে সম্প্ৰসাৰণ কৰিছে।

সাধাৰণতে যিবিলাক মাছৰ প্ৰজাতি পুখুৰীত পোহা হয় সেইবিলাক যেনে - বৌ, বাছ, মিৰিকা, গ্ৰাছকাৰ্প, চিলভাৰ কাৰ্প, কুঁহি, মালী ইত্যাদি।

মীন পালনৰ কাৰণে পোন প্ৰথম পদক্ষেপ হ'ল পুখুৰী নিৰ্মাণ। পুখুৰী বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ হয়। যেনে - কণী ফুটি ওলোৱা ক্ষুদ্ৰ পোনাৰ পৰা প্ৰজননক্ষম বা খোৱাৰ উপযোগী আকাৰৰ মাছলৈকে মাছৰ জীৱন চক্ৰৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ পুখুৰীৰ আৱশ্যক হয়। প্ৰতিবিধ পুখুৰীৰ আকাৰ আৰু গভীৰতা বেলেগ বেলেগ হয়। সাধাৰণতে ডাঙৰ মাছ পালনৰ (অৰ্থাৎ খোৱাৰ উপযোগী আকাৰৰ মাছ পালন - ৭০০ গ্ৰাম বা অধিক ওজনৰ) পুখুৰীৰ মাটিকালি হ'ব লাগে নিম্নতম এৰিঘা মাটিৰ আৰু পানীৰ গভীৰতা হ'ব ১.৫-২.০ মিটাৰ। মাটিডোখৰৰ জৰীপৰ তথ্য অনুযায়ীহে পুখুৰীবিলাকৰ স্থান নিৰ্ণয় কৰা হয়। পুখুৰীৰ আকৃতি পৰিচালনা আৰু উৎপাদন দিশৰ ফালৰ পৰা আয়ত ক্ষেত্ৰাকাৰ পুখুৰী বেছি সুবিধাজনক বুলি বিবেচনা কৰা হয়।

পুখুৰী খন্দাৰ উপযুক্ত সময় হ'ল খবালি মাহকেইটাৰ ভিতৰত অৰ্থাৎ নৱেম্বৰৰ পৰা ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ভিতৰতেই। পুখুৰী নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা স্থানৰ ভূমিপৃষ্ঠৰ বৈশিষ্ট অনুযায়ী তিনিটা পদ্ধতিৰে পুখুৰী নিৰ্মাণ কৰিব পৰা যায়।

১) প্ৰাকৃতিকভাৱে দ ঠাইত চাৰিওফালৰ পাৰ বান্ধি

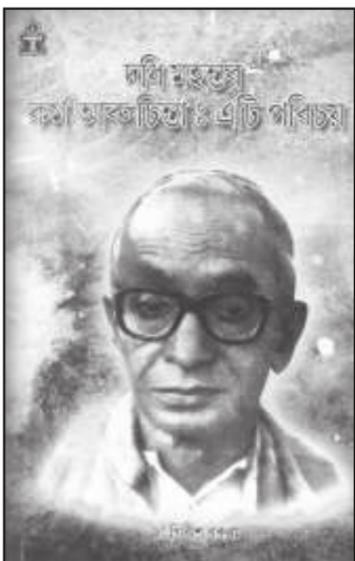
গ্ৰন্থ পৰিচিতি

'দধি মহন্তৰ কৰ্ম আৰু চিন্তাঃ এটি পৰিচয়' আৰু 'ৰূপালী ৰেখা সোণালী মন'

অসমীয়া সাহিত্যৰ দুখন উল্লেখযোগ্য গ্ৰন্থ

গ্ৰন্থ হৈছে বাস্তৱ বাৰ্তাবাহক মাধ্যম। গ্ৰন্থই মানুহৰ আশা, জীৱন সংগ্ৰাম, জাতীয় জীৱনৰ পৰিচয়ৰ লগতে জাতীয় চৈতন্য জাগ্ৰত কৰে। মানুহৰ মনত আদৰ্শৰ বীজ ৰোপণ কৰাত গ্ৰন্থৰ ভূমিকা অতুলনীয়। মহাবিশ্বৰ সকলো মানুহৰে নিজা সংস্কাৰ আছে। অঞ্চলভিত্তিক কিছুমান মহামানৱে বিশ্বৰ বুকুত বিশ্বাদৰ্শ প্ৰতিষ্ঠা কৰি যোৱাৰ পাচতো সময়ৰ নিষ্ঠুৰ আঘাতে তেনে মহামানৱৰ কথা পাহৰাই

ৰাখে। ক'ব বিচৰা হৈছে দধি মহন্তৰ জীৱনাদৰ্শৰ কথা। মাৰ্ক্সীয় দৰ্শনৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত সাম্যবাদী চিন্তাৰে জনগণৰ মঙ্গল চিন্তা কৰা মহন্তৰ ত্যাগৰ কথা আজিৰ প্ৰজন্মই নজনা স্বাভাৱিক। কিন্তু ড° গিৰীশ বৰুৱাৰ আশাশুধীয়া অনুসন্ধানৰ কষ্টকৰ প্ৰয়াসেৰে লিখি উলিওৱা গ্ৰন্থখনে নতুন প্ৰজন্মক প্ৰেৰণা নিশ্চয় জোগাব। কোনো জাতিয়ে একক সংস্কাৰৰ ওপৰত জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। দধি মহন্তৰ জীৱন আৰু কৰ্মৰ মাজত সংগ্ৰামী সত্তা পৰিলক্ষিত হয়। জীৱন সম্বলিত কথা পঢ়িলে এনে লাগে যেন তেওঁ সাধাৰণ লোকৰ ত্ৰাণকৰ্তা হিচাপে পৃথিৱীলৈ আগমণ ঘটিল। সামাজ্যবাদৰ প্ৰৱক্তা হৈ পূজিবাদী ব্যৱস্থাৰ বিৰুদ্ধে গোটেই জীৱন সংগ্ৰামত অৱতীৰ্ণ হৈ সাম্যবাদী চিন্তাৰে আঙুৰাই যোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। প্ৰথম অৱস্থাত ১৯৩৭ চনৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ হৈ কাম কৰিলেও তেওঁ বামপন্থী ৰাজনীতি প্ৰচাৰ কৰিছিল (পৃষ্ঠা-১০)। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ সময়ছোৱাতে কমিউনিষ্ট দলত যোগান কৰা দধি মহন্তৰ নিষ্ঠীকতা আৰু সাহসৰ বহু কথা গ্ৰন্থখনত আলোকপাত কৰা হৈছে। দধি মহন্তৰ ব্যক্তিত্বৰ তাত্ত্বিক, ইতিহাস চেতনা, সৃজনশীলতা, কৰ্মদ্যোগী, জাতিগত চিন্তাৰ নব্য ধাৰণা আদি দিশৰ ওপৰত সুন্দৰভাবে আলোকপাত কৰা হৈছে। গ্ৰন্থখনত মুঠ ছয়টা অধ্যায় সন্নিবিষ্ট হৈছে। ১৯২৫ চনত প্ৰতিষ্ঠা

□ কুশল কুমাৰ দাস

হোৱা সৰ্বভাৰতীয় কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হোৱাই নহয়, তেওঁ সেই সময়ৰ জে বি কলেজত অধ্যয়নৰত অৱস্থাতে এটি শক্তিশালী প্ৰতিনিধি দলৰ সৈতে ১৯৪০ চনৰ মিছামৰাত

হোৱা সন্মিলনত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। অসমত গঠন হোৱা কমিউনিষ্ট দলৰ সৈতে দধি মহন্তৰ প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্কৰ বহুতো কথা গ্ৰন্থখনত উল্লেখ কৰিছে। অসমৰ বিদেশী নাগৰিকৰ সমস্যা সম্পৰ্কত সৃষ্টি হোৱা প্ৰতিকূল অৱস্থাৰ বিষয়ে বহু কথা গ্ৰন্থখনত উল্লেখ কৰা হৈছে। গ্ৰন্থখনত দধি মহন্তৰ উপৰিও কেবাজনো কমিউনিষ্ট নেতাৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে পোৱা যায়। চতুৰ্থ অধ্যায়ত স্বাধীনতা আন্দোলনত দধি মহন্তৰ ভূমিকাৰ বিভিন্ন প্ৰসংগ উল্লেখ কৰা হৈছে। শিক্ষা, সংস্কৃতি আৰু সাহিত্যৰ প্ৰতি কিদৰে সচেতন আছিল সেই কথা তেওঁৰ চিন্তাধাৰাতে প্ৰকাশ পাইছে। গ্ৰন্থখনৰ শেষ পৃষ্ঠাত উল্লেখ কৰা দধি মহন্ত সম্পৰ্কে অসমৰ প্ৰথিতযশা সাহিত্যিক বুদ্ধিজীৱিৰ মন্তব্যই দধি

মহন্তৰ ব্যক্তিত্বৰ মহত্ব আলোকপাত কৰিছে বুলি কব পাৰি। চিনামৰা মহাবিদ্যালয় শাখা সাহিত্য সভা আৰু প্ৰকাশনে গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ যি আন্দোলন গঢ়ি তুলিছে তাৰে মূল্যবান ফঁচল হৈছে ড° গিৰীশ বৰুৱাৰ উক্ত গ্ৰন্থ। কিতাপখন প্ৰস্তুতকৰণত বিশেষভাবে চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ আৰু বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষ, দধি মহন্তৰ ভতিজাক এড্‌ভোকেট দুৰ্লভ মহন্তৰ প্ৰচেষ্টা শলাগিবলগীয়া।

'ৰূপালী ৰেখা সোণালী মন' ইতিহাস উপলব্ধী জীয়া সংগ্ৰামক সাহিত্যৰ ৰং তুলিকাৰে সজাই তোলা বৰ্ণনাধৰ্মী কাহিনী।

বোধহয় লেখকৰ এয়া প্ৰথম প্ৰচেষ্টা। স্বপ্নাতুৰ মানুহৰ সপোনবোৰ বাস্তৱায়িত কৰা অতি কষ্টকৰ। সকলো সপোনৰ সফলতা সম্ভৱ নহ'লেও বহুতোৰে সপোন ফলপ্ৰসূ হৈ শিক্ষা-সমাজ-সংস্কৃতি-সাহিত্যৰ উন্নতি সাধন হৈ আহিছে। উপন্যাসখনৰ পাতনিত উল্লেখ কৰা 'আই'তগুৰি মহাবিদ্যালয়'ৰ জীয়া কাহিনী অকল সেই অঞ্চলৰে নহয়

অসমৰ বৰ্তমান নাম-জাত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ ইতিহাস সুখকৰ বুলি কেতিয়াও কব নোৱাৰি। এক দীঘলীয়া পৰিক্ৰমাৰ মাজেৰে মানুহ আৰু প্ৰকৃতিৰ বুকুত খোদিত হৈ থাকে জীয়া ইতিহাস। চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন স্নাতকোত্তৰ ছাত্ৰ বিনয় শইকীয়া প্ৰচেষ্টা অনুকৰণীয় বুলি কবই লাগিব, লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতিষ্ঠাকালৰ ব্যক্তি সকলে উপন্যাসখনৰ নেপথ্যত মহাবিদ্যালয়ৰ খনিকৰ ৰূপত বিশেষ চৰিত্ৰ হিচাপে ভূমুকি মাৰিছে বুলি কলে অত্যুক্তি কৰা নহয়। পাতনিত লেখকে উল্লেখ কৰিছে-'কিছুমান মহান লোকৰ ঐকান্তিক প্ৰচেষ্টা, অসীম ধৈৰ্য্য, সাহস, ত্যাগ, দেশ-জাতি-মাটি

আৰু মানুহৰ প্ৰতি থকা গভীৰ প্ৰেম আৰু দায়বদ্ধতাৰ কাৰণেই নিৰ্মিত হৈছে আমাৰ সমাজ-সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ সেন্দূৰীয়া পথ।' উপন্যাসখনৰ পটভূমি নিৰ্মাণত 'আই'তগুৰি' কাৰ্জনিক স্থান বুলি কোৱাৰ পিচতো লেখকে 'চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ক' কাহিনীৰ আধাৰ হিচাপে লোৱা স্বীকাৰোক্তিৰে অন্য মহাবিদ্যালয়ৰ কথা মনলৈ অনাত অসুবিধা সৃষ্টি নকৰে। সেই ফালৰ পৰা 'ৰূপালী ৰেখা, সোণালী মন' চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ পটভূমিত লিখা এখন উল্লেখযোগ্য ঐতিহাসিক উপন্যাস।

- দুৰ্ভাষা- ৯৯৫৪২১৮৬০১

বাতৰি কাকত, ইলেকট্ৰনিক প্ৰচাৰ মাধ্যম আৰু সাংবাদিকৰ দৰমহা

বৰ্তমানৰ সময়ত গণতন্ত্ৰৰ চতুৰ্থ স্তৰ বাতৰি কাকত বা ইলেকট্ৰনিক প্ৰচাৰ মাধ্যমসমূহে সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজক সন্তুষ্ট কৰিব পৰাকৈ বিশেষ ভূমিকা ল'ব পৰা নাই। বাতৰি কাকতকে ধৰি ইলেকট্ৰনিক প্ৰচাৰ মাধ্যম সমূহে সৰ্বসাধাৰণ মানুহৰ মাজত স্পষ্ট, নিকা আৰু সুস্থ মূল্যবোধৰ বাতৰিৰ এটা সৃষ্টি কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে বুলি সততে অভিযোগ উত্থাপিত হৈ আহিছে। দুই এখন বাতৰি কাকতৰ বাহিৰে বাকীবিলোকে মালিক পক্ষক সন্তুষ্ট কৰাৰ স্বার্থতে হওক বা বিভিন্ন কাৰণতে হওক সুবিধাবাদী বা পক্ষপাতিত্বমূলক মূলক ভূমিকা লোৱা স্পষ্ট ৰূপত সকলোৰে চকুত ধৰা পৰে। যিয়ে ভৱিষ্যত পুৰুষলৈ কোনো সুস্থ বাৰ্তা বহন কৰা নাই। বাতৰি কাকত বা ইলেকট্ৰনিক প্ৰচাৰ মাধ্যমসমূহে কোনো ৰাজনৈতিক দলৰ স্বার্থ সুৰক্ষিত কৰাতকৈ সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ মংগল সাধন কৰিব পৰাকৈ সঁচাটো স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ কৰিবলৈ যি কোনো মূল্যৰ বিনিময়ত সাহস কৰিব লাগে বা দাবী কৰাৰ অধিকাৰ আমাৰ থাকে আছে। কিন্তু সকলো কাৰ্য্যৰে কাৰণ থকাৰ নিচিনাকৈ বাহ্যিক আৰু আভ্যন্তৰিণ দুটা দিশ এই ক্ষেত্ৰতো আছে।

প্ৰথমতে, সাংবাদিকৰ দৰমহাৰ গাঁঠনিটোৱে এই ক্ষেত্ৰত নিৰ্ণায়ক ভূমিকা লয় বুলি মই ভাবো। গণতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থাত এজন সাংবাদিকৰ

□ মঞ্জিৰা ডেকা

যিমানখিনি দায়িত্ব বা কৰ্তব্য তাৰ তুলনাত তেওঁলোকৰ সা-সুবিধাকে ধৰি দৰমহাৰ গাঁঠনিটোও নিম্নগামী হোৱা যেন মোৰ অনুভৱ হয়। বাতৰি সংগ্ৰহকে আদি কৰি বিভিন্ন বিষয়ক গভীৰ অধ্যয়নৰ বাবে এজন সাংবাদিকৰ যিমানখিনি অৰ্থৰ প্ৰয়োজন হয় তাৰ তুলনাত কিন্তু তেওঁলোকক বঞ্চিত কৰি, পাৰিশ্ৰমিক যথেষ্ট নিম্নমানৰ কৰি মালিক পক্ষই নিজৰ স্বার্থক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়াহে দেখা যায়। এই ক্ষেত্ৰত সাংবাদিক বা অনাসাংবাদিকৰ বাবে সমগ্ৰ দেশতে প্ৰয়োজ্য হোৱাকৈ ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ দৰমহা আয়োগ এখন আছে যদিও আয়োগৰ দৰমহাৰ নিয়মাবলী বহুতে পালন কৰা দেখা নাযায় বা নিয়মাবলীখনো সন্তোষজনক নহয়। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ দেশৰ গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰখনৰ ভূমিকাও সন্তোষজনক নহয়। যিহেতু সাংবাদিকসকলৰ দায়িত্বতাৰ ওপৰতে এখন সুস্থ গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰ বহু পৰিমাণে নিৰ্ভৰশীল। সেয়ে গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰ এখনে সাংবাদিকৰ পাৰিশ্ৰমিক বা বিভিন্ন সা-সুবিধা দিয়াত আগ্ৰাধিকাৰ দিয়া উচিত বুলি মই ভাবো। এই ক্ষেত্ৰত অহিঁ এটা কথাও আহি পৰে। নিম্নমানৰ দৰমহা হোৱা হেতুকে উচ্চমেধা সম্পন্ন ব্যক্তিসকলে সাংবাদিক বৃত্তিটোৰ প্ৰতি আগ্ৰহী হোৱা দেখা নাযায়।

যাৰ ফলত ৰুচিবোধ নিম্নগামী হোৱাৰ স্থল আছে। দ্বিতীয়তে, সাংবাদিকসকল নিজে এটা আদৰ্শৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় বাবে হয়তো সকলো সময়তে ত্যাগ বা মূল্য দিবলৈ প্ৰস্তুত হৈ যায় বা বহুতো ক্ষেত্ৰত হীনমান্যতাত ভুগিব লগা হয়। এনে ক্ষেত্ৰত সাংবাদিকজনে কেতিয়াবা নিজৰ মাজত অন্তৰ্দ্বন্দ্বত ভুগিও ভুল পথত ভৰি দিয়াৰ সুযোগ থাকে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীৰ দৰমহা গাঁঠনিটোৰ লগত সাংবাদিকৰ দৰমহাৰ গাঁঠনিটোৰ পাৰ্থক্যও একপ্ৰকাৰ অৰ্থনৈতিক বৈষ্যমই নহয়নে? এজন কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰী বা ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীতকৈ বা এজন কলেজ শিক্ষকতকৈ এজন সাংবাদিকৰ সমাজখনৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা কোনো গুণে কম নহয়। যদি সেয়ে হয় তেন্তে তেওঁলোক কিয় অৰ্থনৈতিক বৈষ্যমৰ স্বীকাৰ হ'ব লগীয়া হৈছে সেয়া এটা বিচাৰ্যৰ বিষয় হোৱা উচিত। সেয়ে মই ভাবো এখন সুস্থ গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰে গণতন্ত্ৰৰ চতুৰ্থ স্তৰটোৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিব লাগে তেতিয়াহে যদি এখন প্ৰকৃত অৰ্থত সুস্থ, নিকা আৰু সৰ্বসাধাৰণৰ প্ৰহৰণযোগ্য চৰকাৰ বা এখন কল্যাণকামী চৰকাৰ জনসাধাৰণে পাব পাৰে।

ফোন নং- ৯৪০১৫০৭২১০

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাস বিভাগৰ গৱেষণাধৰ্মী আলোচনী 'ড্যামিৰ'ৰ লৈ ইড.জি.চিৰ স্বীকৃতি

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাস বিভাগৰ পৰা প্ৰকাশিত দ্বি-ভাষিক গৱেষণাধৰ্মী আলোচনী 'ড্যামিৰ'ৰ অলপতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুদান আয়োগৰ স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত গৱেষণামূলক আলোচনী হিচাপে অনুমোদন লাভ কৰিছে। দেশৰ লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰসিদ্ধ সমাজ বিজ্ঞানীৰ এই গৱেষণামূলক আলোচনীখনত উচ্চ মানৰ গৱেষণাপত্ৰ প্ৰকাশ হোৱাই নহয় কেইবাগৰাকী যশস্বী শিক্ষাবিদ তথা দেশৰ অগ্ৰগণীয় গৱেষক পণ্ডিত আলোচনীখনৰ সম্পাদনা সমিতিৰ উপদেষ্টা তথা সদস্য-সদস্যা। তদুপৰি আলোচনীখনে অষ্ট্ৰেলিয়াৰ 'ইণ্টাৰনেচনেল ইনষ্টিটিউট অৱ অগেনেইজ ৰিচাৰ্ছ'ৰ পৰা ৩.২৫৪ নম্বৰে 'ইমপেণ্ট ফেষ্টিব' লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই গৱেষণামূলক আলোচনীখনৰ সম্পাদক তথা মহাবিদ্যালয়খনৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন শইকীয়াই এনেধৰণৰ বৌদ্ধিক কৰ্মৰে মহাবিদ্যালয়খনক এক নতুন মাত্ৰা দিবলৈ নিৰলসভাৱে যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰি আহিছে। উল্লেখযোগ্য যে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ কেইখনমান মুষ্টিমেয় আলোচনীয়েহে এনেধৰণৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। চঞ্জৰছৰীয়া মহাবিদ্যালয়খনৰ এই স্বীকৃতি স্থানীয় বিদ্যানুৰাগী ৰাইজে সন্তোষ প্ৰকাশ কৰিছে।

আৰু নাট্যকাৰৰ উদ্দেশ্যও সফল হয়। নাট্যকাৰ নলিনীবালা হাজৰিকাৰ শকুন্তলা নাটকখন পঢ়ি এনে অনুমান হয় যে নাট্যকাৰে এই সুবিধাখিনি পূৰ্ণ মাত্ৰাই বহন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে দৃশ্যগত নিৰ্দেশনাৰে। 'অভিজ্ঞান শকুন্তলা' মূল নাটকখনিৰ প্ৰথম দৃশ্য গ্ৰীষ্ম ঋতুৰ প্ৰথম সপ্তাহ বুলি এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে 'অচিৰ প্ৰবৃত্তম...গ্ৰীষ্ম সময়ম।'

সদ্য প্ৰকাশিত 'শকুন্তলা' শীৰ্ষক নাটকখন কালিদাসৰ 'অভিজ্ঞান শকুন্তলা'ৰ মূল কাহিনীৰ আধাৰত উনৈছশ চৌবাৰী (১৯৮৪) চনতে পাণ্ডুলিপিটো প্ৰস্তুত কৰা বুলি গ্ৰন্থ পৃষ্ঠাত উল্লেখ কৰিছে। এতিয়াৰ পৰা প্ৰায় ডেৰকুৰি বছৰ পূৰ্বে শকুন্তলা নাটকখনি সমাজৰ সম্মুখলৈ মুকলি কৰা হৈছে অসমীয়া নাটকৰ জয়যাত্ৰাৰ পথত আৰু নাটকৰ পৰিষ্কাৰত বহু দিশৰ বাবে সহায়ক হ'লহেঁতেন আৰু নতুন প্ৰজন্মই বহু কথা আয়ত্ব কৰিব পাৰিলেহেঁতেন বুলি আমি বিশ্বাস কৰোঁ। ভাল কামত এলাহ বা বিলম্বক বিধিৰ বিপাক বুলিয়েই সন্তোষ লভিব লাগিব। নাটকখনৰ অন্তিম সংলাপ মৰিচী মূনিৰ মুখে প্ৰকাশ হৈছে যে - 'অসতো মা সংগময়...' এয়া কৃষ্টি কৰ্ষণৰ লগতে নাট্যকাৰৰ প্ৰশংসনীয় উপলব্ধি। আমাৰ বাবে, দেশৰ বাবে, জাতিৰ বাবে নিশ্চয়কৈ সুখৰ খবৰ যে বহু বছৰে অপ্ৰকাশিত গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়বস্তুৰ শকুন্তলা নাটকখন সাহিত্যপ্ৰেমী তথা যোৰহাট জিলা সাহিত্য সভাৰ বৰ্তমানৰ মাননীয় সম্পাদক ক্ষীৰোদ দাস ডাঙৰীয়াই প্ৰকাশ কৰি (১৪২০ ভাস্কৰাব্দ, ১৯৩৫ শক, ইং ডিচেম্বৰ, ২০১৩) এক মহৎ কাম সমাধা কৰাৰ লগতে এটা সংস্কৃত মনৰ পৰিচয়ৰে সমাজৰ প্ৰতি থকা দায়বদ্ধতাক স্বীকাৰ কৰিছে। ছপা মূল্য সত্ত্বে টকা বুলি গ্ৰন্থ পৃষ্ঠাত উল্লেখ কৰা নাটকখনি পঢ়ি এয়াৰ কথাই উপলব্ধি কৰিছে সাহিত্য-সংস্কৃতি সমাজপ্ৰেমীৰ এনে সৌহাৰ্দ্যতথিনি সদায় বাঞ্ছনীয়, যাৰ বাবে সমাজ জীৱন সাৰ্থক হয়, কৃষ্টিৰ পথাৰখন উৰ্বৰ হয়।

ফোন : ৯৮৫৯৩০১২৯৩

গ্ৰন্থ পৰিচিতি

শকুন্তলা

□ প্ৰতাপ চন্দ্ৰ শৰ্মা

মহাকবি কালিদাসৰ 'অভিজ্ঞান শকুন্তলা'ৰ মূল কাহিনীৰ আধাৰত ৰচিত পূৰ্ণাংগ নাটক।

ঐতিহাসিক ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ পটভূমিত ৰচনা আৰু পৰিচালনাৰ 'মুক্তি নিনাদ' শীৰ্ষক নৃত্য-নাটিকা (নৃত্য-নাটিকাখনিৰ সংগীত পৰিচালক লোক-কৃষ্টিৰ গৱেষক ড° অনিল শইকীয়া প্ৰথম প্ৰচাৰ ১৯৭৫ চন ডিব্ৰুগড় দূৰদৰ্শনত)ৰে নাট্য জগতত সোমাই পৰা কবি, গীতিকাৰ, গল্পকাৰ, যোৰহাট জিলা সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি নলিনীবালা হাজৰিকাৰ সদ্য প্ৰকাশিত প্ৰথমখনি পূৰ্ণাংগ নাটক "শকুন্তলা" অসমীয়া নাট্য সভাৰ বাবে ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ বাবে অনন্য সৃষ্টি। ভালেকেইখন একাংকিকা, নৃত্য-নাটিকা, সংগীতলেখ্যৰ ৰচনাৰে কলা-কৃষ্টিৰ সৈতে জড়িত বিষয়বস্তুৰ লগত সম্পূৰ্ণ পৰিচিত হৈ নলিনীবালা হাজৰিকাই কালিদাসৰ 'অভিজ্ঞান শকুন্তলা'ৰ মূল কাহিনীৰ আধাৰত "শকুন্তলা" শীৰ্ষক নাটকখন ৰচনা কৰিছে। কালিদাসৰ মূল নাটকখন মূলতঃ মহাভাৰত মহাকাব্যৰ আদিপৰ্ব (৬৭-৭৪)ত বৰ্ণিত ৰজা দুশ্ৰুত আৰু শকুন্তলাৰ প্ৰেম-প্ৰণয় আৰু পৰিণয়ৰ কাহিনী। প্ৰেমৰ কাহিনীটোৰ লগত জড়িত বহু বিষয় সোমাই থকা হেতু কালিদাসৰ নাটকখন বিশ্ব সমাদৃত বহু প্ৰশংসিত আৰু বিশ্বৰ ভালে সংখ্যক ভাষালৈ অনূদিত হৈছে। মহাকবি কালিদাসৰ অমৰ সৃষ্টিৰ উচ্চস্তৰ নাটকখনৰ বিষয়ে বহুজন প্ৰসিদ্ধলোকৰ উচ্চস্তৰৰ অভিব্যক্তি সংস্কৃতি প্ৰেমী, নাট্যমোদী বা বিদ্বৎ সমাজে লাভ কৰিছে। ইয়াৰে ভিতৰত ড° মুনিয়ৰ উইলিয়ামৰ অভিব্যক্তিয়েই এই ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট বুলি ভৱা হয়। ড° মুনিয়ৰ উইলিয়ামৰ লিখনিত প্ৰকাশ যে 'No composition of Kalidasa displays more the richness and fertility of his poetical genius, the exuberance of his imagination, the warmth and play of his fancy, his profound knowledge of the human heart, his delicate apprecia-

tion of its most refined and tender emotions, his familiarity with the workings and counter-working of its conflicting feelings in short, more entitles him to rank as the "Shakespeare of India." মহাকবি কালিদাসৰ ৰচনাৰ আধাৰত নলিনীবালা হাজৰিকাই শকুন্তলা শীৰ্ষক পূৰ্ণাংগ নাটকখন ৰচনা কৰি প্ৰাচীন বা মহাকাব্যৰ যুগৰ বা অমৰ কাহিনী জনগণৰ কাষ চপাই নিয়াৰ হেঁপাহক সমাজে নিশ্চয়কৈ স্বীকাৰ কৰিছে। নাট্যকাৰ গৰাকীয়ে এনে এটি সৰ্ব পৰিচিত কাহিনীক পুনৰ নাট্যৰূপ দিব পৰাটো সহজ কাম নহয়। বিষয়বস্তুৰ লগত সূক্ষ্মভাৱে পৰিচিত হ'ব নোৱাৰিলে এনেকুৱা বিষয়বোৰত হাত দিব পৰা নাযায়। কিন্তু নাট্যকাৰ গৰাকী এই ক্ষেত্ৰত সফল কাম হোৱাই নহয় অসমৰ পূৰ্ণাংগ নাটকৰ ক্ষেত্ৰতো অৰিহণা আৰু দহ জনৰ বাবে প্ৰেৰণাৰ কথা।

মুঠ ওঠৰটা দৃশ্যৰে পৰিপূৰ্ণ একুৰি তিনিটা চৰিত্ৰৰ লগতে পাঁচোটা নৃত্য-গীতৰ সমাহাৰে মহাকাব্যৰ যুগৰ ঘটনা প্ৰবাহৰ (আখ্যান) প্ৰতি, ইতিহাসৰ প্ৰতি নৱ-প্ৰজন্মক প্ৰেৰিত কৰাৰ প্ৰয়াসো বুলিব লাগিব।

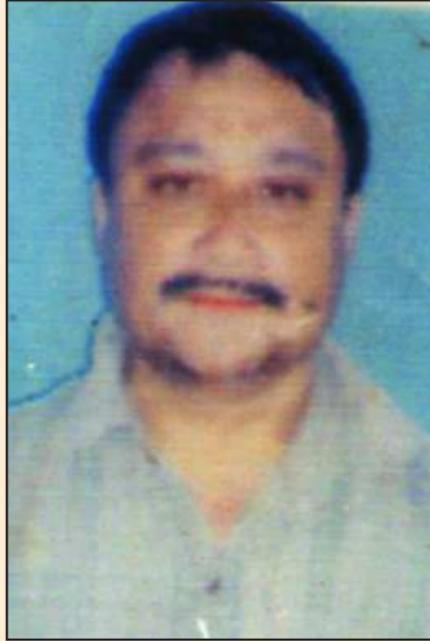
নাটক শব্দটো সংস্কৃত নট শব্দৰ পৰা অহা, যাৰ অৰ্থ নৃত্য কৰা। অৰ্থাৎ নৃত্য-গীত সমন্বিত কাৰ্যত আখ্যান বা কাহিনীক নাটক বোলা হয়। সংস্কৃত সাহিত্যৰ আলংকাৰিকসকলে কাব্যক শ্ৰব্যকাব্য আৰু দৃশ্যকাব্য এই দুটা ভাগত ভাগ কৰিছে। নাটক বুলিলে শ্ৰব্য আৰু দৃশ্যৰ পূৰ্ণ সমাহাৰ। দৃশ্য আৰু শ্ৰব্যৰ গুণসমন্বিত যি গ্ৰন্থৰ যোগেদি গতিশীল, ক্ৰিয়াশীল, মানৱ জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি বা স্ৰোত ৰূপায়ণ কৰা হয় তাকে নাটক বোলা হয়। পূৰ্ণাংগ নাটক ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰত নাটকত কাৰ্য, সংলাপ, ভাও-ভাৱৰীয়া, মঞ্চ, দৃশ্যসজ্জা, বেশভূষা, গীত-বাদ্য গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদান। এই উপাদানসমূহৰ যথাযথ সংযোগ কৰিব পাৰিলে একোখন নাটক স্বতঃসম্পূৰ্ণ মাত্ৰাত বা ৰূপত উপভোগ কৰিব পাৰি। প্ৰাচীন

নাটকখনিৰ আধাৰত সদ্য প্ৰকাশিত 'শকুন্তলা' নাটকখন পঢ়ি প্ৰকৃততে আশ্চৰ্য হোৱা কথা যে তেওঁৰ নাটকখনি উল্লিখিত উপাদানে পূৰ্ণ মাত্ৰা লাভ কৰিছে। পূৰ্ণাংগ নাটকৰ গঠন প্ৰণালীৰ দৃষ্টিৰে আখ্যান (Plot), নাটকৰ ৰচনা শৈলী বা কাৰ্য (Action), চৰিত্ৰ সৃষ্টি (Characterisation), সংলাপ (Dialogue), পৰিবেশ সৃষ্টি (Environment) সৰ্বোপৰি নাট্যকাৰৰ জীৱন দৰ্শন গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। সাহিত্য-সঙ্গীত-লোক কৃষ্টিৰ লগতে জনকল্যাণকামী সমাজৰ লগত পৰিচিত আৰু জড়িত নাট্যকাৰ নলিনীবালা হাজৰিকাৰ সাধনাৰে এই শকুন্তলা নাটকখন অসমৰ নাট্য আন্দোলনৰ উত্তৰণৰ আৰু সৰ্বভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত আৰু দেশৰ প্ৰান্তীয় সমন্বয়ৰ বাবে পাথেয় সৃষ্টি। সময়ৰ আবাহন, যুগ প্ৰবাহক প্ৰত্যক্ষ কৰি নাট্যকাৰ নলিনীবালা হাজৰিকাই যি বিষয়বস্তু লৈ নাটকখন ৰচনা কৰিছে সেয়া অসমীয়া আৰু ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ প্ৰেক্ষাপটত গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা আৰু সমাজ-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি থকা সামাজিক ধাৰণাকে প্ৰকট কৰিছে। কিয়নো আখ্যান বা কাহিনী (Plot) নাটকৰ প্ৰয়োজনীয় দিশ। যাক নাটকৰ আধাৰ বোলা হয়। সকলো সময়তে নাট্যমোদীসকলে এটা কথা স্পষ্ট ৰূপে প্ৰত্যক্ষ কৰি আহিছে যে নাটকীয় কাহিনীবোৰ সাধাৰণতে উদ্ভৱ হয় সংঘাত আৰু বিৰোধৰ পৰা। সংঘাততেই নিহিত হৈ থাকে নাটকীয় উৎসুক্য (Dramatic Suspence)ৰ বীজ, যাক একোখন নাটকৰ মূল্যায়নৰ মানদণ্ডৰূপে বিচাৰ কৰা হয়। আকৌ নাটক ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে নাট্যকাৰে নাটকৰ কাহিনীভাগ নাট্যমোদীৰ কাষ চপাই নিয়াৰ বিশেষ শৈলী বা কৌশল প্ৰয়োগ কৰে। এই কৌশলক সুষম (Parallelism) আৰু বিষম (Contract) বোলা হয়। তদুপৰি পূৰ্ণাংগ নাট ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাচীন নাট্যকাৰসকলে প্ৰধানতঃ তিনিটা এক্ৰক উপাদানক গ্ৰহণ কৰি আহিছে। প্ৰথম সময়ৰ এক্য (Unity of time), দ্বিতীয় স্থানৰ এক্য (Unity of Place) আৰু তৃতীয়তে ঘটনাৰ এক্য (Unity of action)। এই তিনি এক্য সাধন বা মঞ্চৰ ওপৰত উপস্থাপন হোৱাটো দৰকাৰী কথা। কিয়নো ইয়াৰ প্ৰকৃত ৰূপত উপস্থাপনেহে নাট্যপ্ৰেমী দৰ্শকক আকৰ্ষণ কৰে

প্রচাৰবিমুখ লেখক বিমান হাজৰিকা

এজন চিন্তাশীল লেখক, উদ্যোগী, ব্যৱসায়ী, সমাজকৰ্মী বিমান হাজৰিকা মাজুলী কেৰেলা গাঁও নিবাসী। গাঁৱৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়তে প্ৰাথমিক শিক্ষা শেষ কৰি ক্ৰমে গড়মূৰ শ্ৰীশ্ৰী পীতাম্বৰ দেৱ গোস্বামী উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ পৰা সুখ্যাতিৰে মেট্ৰিক পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ মাজুলী মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা বুৰঞ্জী বিষয়ত অনাৰ্চ লৈ বি.এ পাছ কৰে আৰু ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা বুৰঞ্জী বিষয়তে স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰে। ১৯৯৪-৯৫ চনতে শিক্ষা জীৱনৰ সমাপ্তি ঘটাই চাকৰি অভিমুখী নহৈ শ্ৰীহাজৰিকা ব্যৱসায়ৰ প্ৰতি আগ্ৰহী হয়। ১৯৯৪-৯৫ চনতে উচ্চ শিক্ষাৰ ডিগ্ৰীধাৰী শ্ৰীহাজৰিকাই ইচ্ছা কৰা হ'লে চৰকাৰী উচ্চ পদবীত নিযুক্ত হ'লহেঁতেন। কিন্তু ব্যৱসায়ৰ অদ্যম ইচ্ছাৰ বাবেই চাকৰি বিচাৰি ক'তো আবেদন নকৰিলে। তেখেতৰ জ্যেষ্ঠ ভাতৃ প্ৰবীৰ হাজৰিকা আৰু প্ৰশান্ত হাজৰিকাৰ সহযোগত মাজুলীৰ গড়মূৰত তেখেতে এখন উচ্চ পৰ্যায়ৰ ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান গঢ়ি তোলে। মূল গড়মূৰ

অঞ্চল বাদেই নামনি মাজুলীৰ পৰা উজনী মাজুলী পৰ্যন্ত বহুলোকক সম্পদ যোগান ধৰাৰ উপৰিও বিভিন্ন অঞ্চলৰ বহু যুৱকক ব্যৱসায়ৰ জড়িয়েতে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছে। আটাইতকৈ ডাঙৰ কথাটো হ'ল সেই হাজৰিকা পৰিয়ালটোৱে মাজুলী শতাব্দিক গাঁৱৰ নামঘৰলৈ বৃজন পৰিমাণৰ আৰ্থিক বৰঙণি আগবঢ়ায়, বহুতক চিকিৎসাৰ খৰচ দিয়ে, বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শিক্ষাৰ বাবে অৰ্থ যোগানকৈ ধৰি আন আন সুবিধা প্ৰদান কৰি আহিছে। শিক্ষানুষ্ঠান, সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আদিলৈ আৰ্থিক সাহায্য আগবঢ়ায় সমাজখনৰ উত্তৰণত অৰিহণা যোগাই আহিছে। শ্ৰীহাজৰিকাৰ ব্যতিক্ৰমী দিশটো হ'ল ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানৰ গাদীত বহিও তেখেতে হাতত কাগজ-কলম লৈ নিৰলস সাহিত্য সাধনা কৰি গৈছে। 'অৰিন্দম' নামৰ উপন্যাসখনৰ জড়িয়েতে তেখেত পাঠক সমাজত পৰিচিত হৈ পৰে। পৰৱৰ্তী সময়তো তেখেতে আৰু তিনিখন উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। সত্ৰৰ পৰা উৱলি যোৱা বহু দুঃখাপ্য গ্ৰন্থ সংগ্ৰহ কৰি সেইবোৰ প্ৰকাশৰ

উপযোগী কৰি তুলিছে। তেখেতে মাজুলীত উচ্চ শিক্ষিত এচাম যুৱকক সাহিত্য সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ আগ্ৰহী কৰিবলৈ 'আকাশ গোষ্ঠী' নামৰ এখন সমিতি গঠন কৰি দিয়ে আৰু এই 'আকাশ গোষ্ঠী'য়েই 'তপোবন' নামৰ এখন সাহিত্য-সংস্কৃতি বিষয়ক ত্ৰৈমাসিক আলোচনী প্ৰকাশ কৰে। আলোচনীখনৰ সমগ্ৰ খৰচ বহন কৰিছিল শ্ৰীহাজৰিকাই। এই কথাই তেখেতৰ ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰতি আগ্ৰহৰ দিশটোকেই প্ৰকাশ কৰে। বৰ্তমান সময়ত বহু ৰাজহুৱা সাদিয়ব তেখেতে বহন কৰিছে। মাধৱদেৱ সাংস্কৃতিক সমাজ, কেইবাখনো বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি, অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী আদি বহু সামাজিক অনুষ্ঠানৰ গুৰু দায়িত্বও তেখেতে লৈ আছে। তেখেতৰ দৰেই সমাজসেৱী, সাহিত্যসেৱী, সমাজ সংগঠক, সাংস্কৃতিক মনৰ অধিকাৰী ব্যক্তিৰ পৰা সমাজখন বহু পৰিমাণে উপকৃত হৈছে আৰু হ'ব। পাৰিবাৰিক দায়িত্বৰ মাজতো আৰু বহু নতুন সাহিত্যৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰাল পৰিপুষ্ট কৰিব বুলি পাঠক সমাজ আশাবাদী। ❖

লোকবাদ্যৰ খনিকৰ সুধন্য দাস

'মই মানুহৰেই সাধনাত ব্ৰতী এজন মানুহ মানুহৰ সান্নিধ্যই মোঁলে আনে জীৱনৰ অৰ্থ যাদুকৰী অন্বেষণ আৰু মধুবাৰী স্পৰ্শ।'
হয়, মানুহৰ সান্নিধ্যই জীৱনৰ অৰ্থ উপলব্ধি কৰিবলৈ যেন এইজন শিল্পীক অবকাশ দিছিল। নগৰখনৰ অন্যতম উপ-পথটোৰ দাঁতিত সৰু দোকানখনত অশিতীপৰ এইজনা লোকবাদ্যৰ খনিকৰে একান্তমানে নিজৰ যাদুকৰী স্পৰ্শৰে একোটা হাঁত জড় বস্ত্ৰৰ জড়তা আঁতৰাই সপ্তসুৰৰ ঝংকাৰ তুলিব পৰাকৈ লোকবাদ্য একোটি গঢ়ি তোলে। সেই বাদ্যই বৰসভাই জনসভাই চেও তুলি সহস্ৰজনৰ হৃদয়ত হেন্দোলনি তোলে। সাধুবাদ পায় বাদকে, শিল্পীয়ে। পুনৰ এনে বাদ্য মেৰামতিৰ বাবে ঘূৰি আহে এইজনা খনিকৰৰ ওচৰলৈ। এইদৰেই ঘূৰি থাকে বৰ্ষচক্ৰ, খনিকৰৰ জীৱন পৰ্ব। এইজন খনিকৰেই হ'ল মৰিয়নি নগৰৰ সুধন্য দাস।

নগৰখনৰ মেইন ৰেল গেটৰ বৰনামঘৰ পথটোৰ কাষতে আছে এইজন লোকবাদ্য খনিকৰৰ

দোকানখন। ঢোল, ঢাকী, মাদল, খোল, মৃদং, তবলা, নেগেৰা, দোতোৰা, ডগৰ, টোকাৰী আদি লোকবাদ্য গঢ়া তথা মেৰামতি কৰা কৰ্মই তেওঁৰ জীৱিকা। এইদৰেই তেওঁৰ জীৱনৰ ৮০ টা বছৰ পাৰ কৰিলে। যোৱা প্ৰায় ৫ টা দশকোৰ অধিক কাল তেওঁ বৃহত্তৰ মৰিয়নিৰ লগতে বিভিন্ন প্ৰান্তৰ বহু শিল্পীক লোকবাদ্য যন্ত্ৰ নিৰ্মাণ আৰু মেৰামতি কৰি দি সহায় কৰিছে। প্ৰতি বছৰে গড়ে কমেও ৬০০ টা মানকৈ ঢোল আদি সাজে। ২০ বছৰ মান বয়সতে পশ্চিম বংগৰ নবদ্বীপ অঞ্চলৰ পৰা আহি মৰিয়নিত থিতাপি লৈছিল তেওঁ। তাৰ কিছু বছৰৰ পাছতে আৰম্ভ কৰিছিল এই জীৱিকা। অৱশ্যে সময়ৰ গতিয়ে তেওঁৰ দেহ দুৰ্বল কৰাৰ দৰেই লোক বাদ্যসমূহৰ প্ৰতি আগ্ৰহী লোকৰ সংখ্যাও কমিছে বুলি অকপটে স্বীকাৰ কৰিলে দাসদেৱে। ৰাজ্যখনৰ বহু বিখ্যাত ঢুলীয়াৰ ঢোল চোৱাৰ লগতে এনে ঢুলীয়াৰ সৈতে গঢ়ি উঠা আত্মীয়তাৰ কথাও উৎসাহেৰে বৰ্ণনা কৰিলে। দেৱ ঢুলীয়া, ভৰ ঢুলীয়া, চেপেটা ঢুলীয়া (ওজা), সৰুকণ ওজাৰ নাম মনত পৰে বুলি জনালে। তেওঁৰ সংসাৰত পত্নী আৰু দুই পুত্ৰ, ইয়াৰে বৰপুত্ৰ দিলীপ দাসৰ বিয়োগ ঘটিছে। সৰু পুত্ৰ স্বপন দাসে তিতাবৰ দেউতাকৰ বৃত্তি অনুসৰণ কৰি একেই দোকান এখন চলাই আছে। ডেকা কালত বেণুপাৰ্টিত জয়ঢোল আৰু পেঁপা বজাই কিছু বছৰ ঘূৰি ফুৰি নিগাজিকৈ দোকান দি বহিল আৰু বহু শিল্পীৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিলে। এইজন খনিকৰৰ আজীৱন সাধনাৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে মৰিয়নিৰ কিংগুৰু ক্ৰীড়া সংস্কৃতিৰ চ'ৰাই যোৱা বছৰ ৰাজহুৱা সম্বৰ্দ্ধনা আৰু সন্মান জনাইছিল। কিন্তু আজিলৈকে কোনো ধৰণৰ চৰকাৰী সাহায্য, শিল্পী পেঞ্চন, এককালিন সাহায্য আদি লাভ কৰা নাই বুলি জনালে। তেওঁৰ নাতিয়েক দ্বীপন দাসে ইতিমধ্যে এই বৃত্তিতো গ্ৰহণ কৰিছে আৰু দাসদেৱৰ সহযোগীৰ ৰূপত কাম কৰি প্ৰায়খিনি বিদ্যা আয়ত্ব কৰিছে। প্ৰচণ্ড আৰ্থিক অনাটনৰ মাজেৰে বাদ্যযন্ত্ৰ মেৰামতিৰ দৰে সাধনাত জীৱন পাট কৰা সুধন্য দাসদেৱে শিল্পী পেন্সটো পাব লাগে বুলি বহুতেই মতামত দৰ্শাইছে।

সংস্কৃতিৰ সাধক, বৰবায়ন সিদ্ধ নাথ

বৰ্তমান বিশ্বায়নৰ যুগত বহিৰ্দেশীয় সংস্কৃতিৰ প্ৰবল প্ৰকোপত পৰম্পৰাগত গৌৰৱময় অসমীয়া সংস্কৃতিক হেৰাই যাবলৈ নিদি আজীৱন সাধনা আৰু প্ৰচাৰ কৰোতাসকলৰ ভিতৰত দক্ষিণ যোৰহাটৰ কাটনী গাঁও নিবাসী বৰবায়ন খ্যাত সিদ্ধনাথ অন্যতম। সৰু কালতেই তেখেত সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতি বিশেষ অনুৰাগী আছিল। নিজৰ ঘৰতে তেখেতে তেনে এক সাংস্কৃতিক পৰিৱেশ পাইছিল। সেয়ে সৰুতে বৰদেউতাক চেনিৰাম নাথৰ পৰা খোলৰ শিক্ষা আৰু দেউতাক ধৰ্মেশ্বৰ নাথৰ পৰা তাল তথা গায়নৰ শিক্ষা লাভ কৰে। শিক্ষা সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পাছত কৰঙা কাথৰাপু সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ মানিক চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ পৰা বৰবায়নৰ নিৰ্মালি গ্ৰহণ কৰে। তেখেতে নিজৰ অঞ্চলৰ উপৰিও যোৰহাট, শিৱসাগৰ, ডিব্ৰুগড়, তিতাবৰ, মৰিয়নি আদি অঞ্চলত খোলবাদ্য পৰিৱেশন কৰি ভূয়সী প্ৰশংসা লাভ কৰাই নহয় বিশেষ

সাংস্কৃতিক অভাৱো পূৰ কৰি আহিছে। তেখেতৰ খোলবাদ্যৰ যোৰা অৰ্থাৎ দলীয় পৰিৱেশনত বিভিন্ন সময়ত সহযোগিতা দি আহিছে ধৰ্মকান্ত নাথ, বেথাৰাম বৰবৰা, তেহকণ শইকীয়া, দুলু শইকীয়া, দীপজ্যোতি নাথ, প্ৰদীপ কলিতা আদিয়ে। বৰ্তমান নৱ-প্ৰজন্মকো সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ শিক্ষা প্ৰদান কৰি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰসাৰৰ গুৰুভাৰ গ্ৰহণ কৰা বুলিব পাৰি। কিন্তু তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কথাটো হ'ল যে আৰ্থিকভাৱে এইজন সাধক স্বচ্ছল নহয়। নিজৰ অৰ্থনৈতিক দুৰৱস্থাকো নেওচি সংস্কৃতিৰ প্ৰসাৰত এইজন ব্যক্তিয়ে জীৱন উৎসৰ্গা কৰি আহিছে। দক্ষিণ যোৰহাটত ১৯৯০-৯১ চনতে প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল চিনামৰা মহাবিদ্যালয়। মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতিষ্ঠা কালৰে পৰা বৰ্তমানলৈকে তেখেত এগৰাকী অক্লান্ত কৰ্মী। স্থানীয় অঞ্চলত চিঠি পত্ৰ বিলাই মহাবিদ্যালয়লৈ মানুহ নিমন্ত্ৰণ কৰাৰ উপৰিও গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড়তো মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰ্যালয় সম্পৰ্কীয় বহু কাম কৰাত তেখেতে আগভাগ লৈ আহিছে। কিন্তু মহাবিদ্যালয়খনৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষ পাৰ হোৱাৰ পাছতো বৰ্তমানলৈকে তেখেতে চৰকাৰী বেতন লাভৰ পৰ্যায় পাব পৰা হোৱা নাই। একমাত্ৰ কৃষি কৰ্মৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈয়ে অতি কঠিন ভাৱে সাংসাৰিক দায়িত্ব পালন কৰি গৈছে। জীৱন জোৰা সংস্কৃতিৰ সাধনা আৰু সমাজ সেৱাৰ পাছতো তেখেতে কোনো দিশতে চৰকাৰীভাৱে পুৰস্কৃত বা স্বীকৃত হোৱা নাই। এনে সাংস্কৃতিক কৰ্মীৰ প্ৰতি চৰকাৰে সদৃচ্ছা প্ৰকাশ কৰি অৰ্থনৈতিক সহযোগিতা আগবঢ়ালে পৰিয়ালটো উপকৃত হোৱাৰ লগতে ৰাইজেও সন্তোষ প্ৰকাশ কৰিব।

আমার গাঁও

বৰভেটা মাজগাঁও

□ ভূপেন বৰা, □ দীপাঞ্জলি বৰা কাকতি

যোৰহাট নগৰৰ পৰা প্ৰায় চাৰি কি.মি. দক্ষিণত অৱস্থিত বৰভেটা মাজগাঁও। জনামতে বৰ্তমানৰ বৰৈয়াৰ ওচৰত থকা এটা জানত ডাঙৰকৈ এটা ভেটা মাৰি জানটো ৰোধ কৰি মাছ ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল যাৰ বাবে এই জানটোৰ পাৰৰ অঞ্চলটো বৰভেটা চাপৰি নামে জনাজাত হয়। এই বৰভেটা চাপৰিৰে একেবাৰে পূবৰ অঞ্চল গড়আলি আৰু ন-আলিৰ মাজত অৱস্থিত বৰভেটা মাজগাঁও। বৰভেটা মাজগাঁৱৰ উত্তৰ-পূব কোণত আছিল বৃটিছ যুগৰ যোৰহাটৰ সদৰ কাৰ্য্যালয় আৰু তাৰ কাষতে ১৯১১ চনত প্ৰতিষ্ঠিত টোকোলাই চাহ গৱেষণা কেন্দ্ৰ। বৰভেটা মাজগাঁৱৰ উত্তৰত আছে খেলমাটি আৰু তাতেই বৃটিছ শাসন কালত টেনিচ, গ'ল্ফ, হাঁৰা দৌৰ আদি খেল খেলাবৰ বাবে ১৮৭৫ চনত গঠন কৰা হৈছিল জিমখানা ক্লাব। এই বৰভেটা মাজগাঁৱৰ পশ্চিমত টোকোলাই চাহ গৱেষণা কেন্দ্ৰই নমুনা চাহ বাগিছা স্থাপন কৰা নমুনা চাহ বাগিচা (মুখ বাগৰী নিমনা) আৰু ইয়াৰ পূবত ন-আলিৰ কাষত বিফিউজি কলনিত কোনোৱে লিচুগছ ৰোৱাত অঞ্চলটো লিচুবাৰী হ'ল। দক্ষিণত এসময়ত অত্যা অৰণ্য আছিল আৰু তাত বাঘৰ চোং থকাৰ বাবে অঞ্চলটোৰ নাম বাঘচোং আৰু এই অঞ্চলতে চন্দ্ৰকান্ত সিংহই পহৰা চকী স্থাপন কৰি আহোম যুগৰ পুলিচ প্ৰশাসনৰ লগত জড়িত চাওদাং সম্প্ৰদায়ক স্থাপন কৰাৰ বাবে এই অঞ্চলটো চাওদাং গাঁওনামে জনাজাত হয়। (চাও - অধিকাৰী, দাং - শাস্তি, অসমৰ খণ্ড বুৰঞ্জী, তোলেন চন্দ্ৰ শইকীয়া)। বৰভেটা মাজগাঁৱৰ উত্তৰ দিশত থকা বৰ্তমানৰ বামকৃষ্ণ নগৰক সামৰি মুকলি অঞ্চলটোৰ নাম আছিল ৰাজখাত পথাৰ।

আনুমানিক মানৰ অত্যাচাৰৰ সময়ত যেতিয়া অসমীয়া প্ৰজাই ঘৰ-দুৱাৰ এৰি হাবিয়ে-জংঘলে ঘূৰি ফুৰিব লগা হৈছিল, সেই সময়তে জনৈক পাকবন্ধাই (পুতুলা পাকবন্ধা - এখন গাঁৱৰ প্ৰতিধ্বনি, চন্দ্ৰধৰ শইকীয়া) চাওদাং বৰুৱাৰ ঘৰৰ ওচৰত এই অত্যা অৰণ্যৰ মাজত ঘৰ বান্ধিলেহি। তেওঁৰ উপাধিয়েই তেওঁ যে ৰজা ঘৰৰ ঘনিষ্ঠ আছিল তাক প্ৰমাণ কৰে। জনামতে তেওঁ হাতীগড় অঞ্চলৰ পৰা এই অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজন কৰিছিল। লাহে লাহে যোৰহাটৰ অন্যান্য ঠাইৰ পৰাও এঘৰ-দুঘৰকৈ মানুহ আহি এই অঞ্চলত থাকিবলৈ ল'লে। সেইসকলৰ ভিতৰত আছিল ৰজাৰ ঘৰত বজাল বাঁহ যোগান ধৰা তিতাবৰৰ জানুকনীৰ ওচৰৰ বজালবাৰী অঞ্চলৰ পৰা অহা বজাল বৰা আৰু তেওঁৰ দুই পুত্ৰ বৰফিন আৰু সৰুফিন। হাতীগড়ৰ পৰা অহা মালভোগ বৰা, চাৰিগাঁও অঞ্চলৰ পৰা অহা হালিৰাম আৰু কণ্ঠী ভাতৃদ্বয়, তৰাজানৰ পৰা অহা কালিয়া বৰুৱা ইত্যাদি ইত্যাদি। পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁলোকৰ উত্তৰ পুৰুষ আৰু মাজুলী, চাৰিগাঁও, হাতীগড়, খঙীয়া আদি ঠাইৰ পৰা আহি নতুনকৈ থিতাপি লোৱা লোকেৰে পৰিপূৰ্ণ এই অঞ্চল এখন গাঁৱলৈ ৰূপান্তৰ হ'ল। প্ৰথমাৱস্থাত সম্প্ৰদায়ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গাঁওখনৰ নাম আছিল সূত গাঁও। ১৯৫৫ চন মানত গাঁওখনৰ নাম সূতগাঁওৰ পৰিৱৰ্তে 'বৰভেটা মাজগাঁও' কৰা হয়।

স্বাধীনতা সংগ্ৰামত বৰভেটা মাজগাঁও :
অসমত বৃটিছ শাসন প্ৰতিষ্ঠাৰ সমসাময়িকভাৱেই প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল বৰভেটা মাজগাঁও। গতিকে বৃটিছ শাসন কালৰ সমগ্ৰ সুফল-কুফলৰ প্ৰভাৱ পৰিছিল গাঁওখনত। বৃটিছৰ ভূমি ৰাজহ ব্যৱস্থা, শোষণ, জাতিগত ভেদ, ভণ্ডামি আছিল বাবে উনবিংশ শতিকাৰ মাজভাগৰ পৰা অসমত বৃটিছ বিৰোধী আন্দোলন সূচনা হৈছিল। প্ৰথমাৱস্থাত নেতৃত্বৰ অভাৱৰ বাবে এই আন্দোলনৰ গতি মঠৰ আছিল যদিও ৰায়ত সভাসমূহ গঠন হোৱাৰ পিছত এই স্থবিৰতা বহুগুণে আঁতৰিল। অৱশ্যে এলিটমুখী ইতিহাস চৰ্চাৰ বাবেই আন্দোলনৰ অগনিত সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত যোগদান, ত্যাগ আদি অবহেলিত হৈ আছিল। যি কি নহওক সমসাময়িক বৰভেটা মাজগাঁৱৰ ওচৰে-পাজৰে থকা বহুকেইখন গাঁৱৰ বহুকেইজন স্বাধীনতা সংগ্ৰামীৰ কৰ্ম আৰু আদৰ্শই বৰভেটা মাজগাঁওবাসীৰ ওপৰতো প্ৰভাৱ পেলাইছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত অসমত গান্ধীবাদী আন্দোলনৰ বাটকটীয়া ৰোহিণীকান্ত হাতীবৰুৱা, কৰঙাৰ গংগাধৰ দত্ত, কুস্তম্বীৰ দত্ত, হাতীগড়ীৰ সোমেশ্বৰ মুক্তিাৰ, ৰাইদাং কমাৰ গাঁৱৰ হিতেশ্বৰ নেওগ, ৪২ ৰ আন্দোলনৰ শান্তি সেনাদলৰ কৰ্মী কাটনী মৌজাৰ ডিব্ৰেশ্বৰ গগৈ, ন আলি ঢেকীয়াজুলিৰ হেমপ্ৰভা বৰুৱা, গোবিন চন্দ্ৰ বৰদলৈ, চাওদাং সম্প্ৰদায়ৰ উন্নতিৰ বাবে শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ ঘটোৱা শিক্ষাবিদ তথা ৪২ ৰ আন্দোলনৰ কৰ্মী কুঁৱৰী পুখুৰীৰ সদানন্দ বৰুৱা আদিৰ প্ৰভাৱে বৰভেটা মাজগাঁৱৰ শিক্ষিত লোকসকলক বৃটিছ বিৰোধী আন্দোলনত যোগদান কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত সকলোতকৈ উল্লেখযোগ্য আছিল অঞ্চলটোৰ ভিতৰত শিক্ষিত, সম্মানিত ব্যক্তি গোলোক

শইকীয়া। অঞ্চলটোৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ধৰ্মীয় সংস্কাৰৰ বাটকটীয়া এইজন বিপ্লৱী তথা সংস্কাৰ কৰ্মীয়ে বৰপাত্ৰ কুটিৰত গান্ধীজীকো লগ কৰিছিল। সেইদৰে অসম এচ'চিয়েচন, জাতীয় কংগ্ৰেছ আদিৰ সভ্য হৈ তেজপুৰ, লক্ষীমপুৰ, নগাঁও, দৰং আদি ভ্ৰমণ কৰিছিল। তেওঁ আছিল কানি নিবাৰণ আন্দোলন, নাৰী অধিকাৰ, সংস্কাৰ আদিৰ অন্যতম কাণ্ডাৰী। গোলোকৰ লগতে, জীউৰাম বৰা, ভোগেশ্বৰ বৰা, ৰেবকান্ত বৰা, তিলেন্দ্ৰ বৰুৱা, ৰঙাই বৰা, লীলাকান্ত বৰা আদিয়েও স্বাধীনতা আন্দোলনৰ শেষৰ পৰ্যায়ত যোগদান কৰিছিল।

শিক্ষা, সংস্কৃতিত বৰভেটা মাজগাঁও :
শিক্ষা, সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত বৰভেটা মাজগাঁও যথেষ্ট আগবঢ়া আছিল। প্ৰাক স্বাধীনতা কালতে গোলোক শইকীয়াই এনট্ৰেপ পাছ কৰি গাঁওখনলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছিল। সেইদৰে তিলন্দ বৰুৱা, যোগেন শইকীয়া, ৰেবকান্ত বৰা, ভোগেশ্বৰ বৰা, পানীৰাম বৰা আদি আছিল সেইসময়ৰ শিক্ষিত ব্যক্তি। যাঠীৰ দশত শ্ৰীদীননাথ শইকীয়াই বি এচ চি পাছ কৰি গাঁওখনলৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনে। পৰৱৰ্তী সময়ত শ্ৰীমুহিৰাম বৰা, তোলন বৰা, দেবেন চন্দ্ৰ বৰা, ঘনকান্ত বৰা আদিয়ে বি.এ. পাছ কৰি গাঁওখনৰ শৈক্ষিক পৰিৱেশ শক্তিশালী কৰি তোলে। পৰৱৰ্তী সময়ত শ্ৰীমুহিৰাম বৰাই এ চি এছ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ গাঁওখনলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে।

অঞ্চলটোৰ শিক্ষাৰ প্ৰসাৰত আত্মনিয়োগ কৰা আন এজন ব্যক্তি আছিল ঠগিৰাম বৰা। হাস্যৰসিক, শিক্ষাৰ প্ৰতি সদা সচেতন, সমাজ সংস্কাৰক এইজন ব্যক্তিয়ে ১৯৫৫ চনত গাঁওখনত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা প্ৰথমখন শিক্ষানুষ্ঠানৰ প্ৰতিষ্ঠাপক প্ৰধান শিক্ষকৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে পৰৱৰ্তী সময়ত ঢেকিয়াজুলি এম.ভি. স্কুল, সৰুৰাই এম.ভি. স্কুল আদিত সুখ্যাতিৰে শিক্ষকতা কৰি ১৯৯৫ চনত দুলাীয়া গাঁও এম.ভি. স্কুলৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।
অঞ্চলটোৰ শিক্ষা সংস্কৃতিৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ ৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল বৰভেটা মাজগাঁও হৰিমন্দিৰ। হৰিমন্দিৰ ভাগ প্ৰতিষ্ঠাৰ সঠিক সময় পাবলৈ নাই। সম্ভৱতঃ গাঁওখন প্ৰতিষ্ঠাৰ সময়তেই সেই সময়ৰ গাঁৱৰ পৰিয়ালকেইটাই খেৰ-বাঁহেৰে এটি উপাসনা গৃহ নিৰ্মাণ কৰিছিল। সেই সময়ৰ নামঘৰৰ উদ্যোক্তাসকল আছিল কাতিৰাম বৰা, মুদৈ বৰা, সুমল বৰা, ক'লাৰাম বৰা, হলি বৰা, দোমাই বৰুৱা, পাকবন্ধা ইত্যাদি। পিছত ১৯০৫ চনত ফটাকথা সূত নামৰ গাঁৱৰ এজন ধৰ্মপ্ৰাণ ব্যক্তিয়ে গাঁৱৰ মাজেদি যোৱা মূল পথৰ কাষত নামঘৰ নিৰ্মাণৰ বাবে দুকঠা মাটি দান কৰে আৰু তাতেই স্থায়ীভাৱে নামঘৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। তাতেই প্ৰাক স্বাধীন কালতে প্ৰথম বাৰৰ বাবে 'পাৰিজাত হৰণ' ভাণ্ডা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। প্ৰথমাৱস্থাত কাঠ-বাঁহেৰে নিৰ্মাণ কৰা নামঘৰ ভাগৰ মণিকূট ভাগ ১৯৬৬ চনত পকীকৈ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। নামঘৰৰ উন্নতিৰ বাবে গঠন কৰা হৈছিল 'হৰিমন্দিৰ উন্নয়ন সাধন সমিতি'। ১৯৭৭ চনত এই অনুষ্ঠানক 'বৰভেটা মাজগাঁও লোকসেৱা সমিতি' নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়। তেতিয়াৰ পৰা সেই সমিতিয়ে গাঁওখনৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ বাবে কাম কৰি আহিছে। এই সমিতিৰ উদ্যোগতে ১৯৯৮ চনত প্ৰথম বাৰৰ বাবে সপ্ত অহোবাৱ ভাগৱত পাঠ অনুষ্ঠিত হয়।
১৯৫৫ চনতে নামঘৰৰ প্ৰাংগনতে গাঁৱৰ ৰাইজ মিলিত হৈ এখন স্কুল

পতাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। শিক্ষাৰ পোহৰেৰে গাঁওখনৰ শিশুসকলক পোহৰাই তুলিবৰ বাবে প্ৰয়াত ঠগী বৰাক শিক্ষক হিচাপে লৈ বিদ্যালয়ৰ স্থায়ী গৃহ নিৰ্মাণ নকৰালৈকে নামঘৰৰ ছোঁ ঘৰতে শিক্ষাদান আৰম্ভ হৈছিল। পিছত দেবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়া আৰু যোগেন শইকীয়াই বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে এডোখৰ ভূমি দান কৰিছিল। ইয়াৰ প্ৰায় সমসাময়িক ভাবেই ১৯৬২ চনত নামঘৰক গহীনা কৰিয়ে প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল 'জনকল্যাণ যুৱ সংঘ পুথিভঁৰাল।' ইয়াৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি আছিল প্ৰয়াত লীলাকান্ত বৰা আৰু সম্পাদক আছিল প্ৰয়াত ঠগীৰাম বৰা। সেইসময়ৰ গাঁৱৰ বয়োজ্যেষ্ঠ প্ৰয়াত নৰাম বৰা, জীউৰাম বৰা, ৰেবকান্ত বৰা, নবীন বৰা, দেবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়া, ভোগেশ্বৰ বৰা, নিতেশ্বৰ বৰা আদিয়ে পুথিভঁৰালৰ বাবে বাঁহ-খেৰ সংগ্ৰহ কৰি গৃহতি সাজি উলিয়ালে। এইদৰে গাঁৱৰ তৃতীয়টো সামাজিক প্ৰতিষ্ঠানে জন্ম লাভ কৰিলে। উদ্যোক্তাসকলে সেই সময়ৰ পঞ্চায়ত সদস্য লীলাকান্ত বৰাৰ নেতৃত্বত পঞ্চায়ত সভাপতি যশোদা গোহাঁই আৰু স্থানীয় চৰাইবাহী বিধান সভা সমষ্টিৰ (সেই সময়ত যোৰহাট বিধান সভা সমষ্টি নাছিল) বিধায়িকা কমল কুমাৰী বৰুৱা আদিৰ লগত যোগাযোগ কৰি পুথিভঁৰালৰ বাবে টেবুল, চকী, বেঞ্চ আদি সংগ্ৰহ কৰিলে। খাটোৱাল গাঁৱৰ দুলাল বৰা, গন্ধিয়া গাঁৱৰ ডোমাই ওজাক অনাই হাৰমনিয়াম, তবলা, খোল, ঢোল, নাগৰা আদিৰ প্ৰশিক্ষণৰো ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। কিন্তু ১৯৬৭ মানৰ পৰা এই অনুষ্ঠান স্তিমিত হৈ গৈছিল। পিছত ১৯৮১ চনত স্থানীয় যুৱকসকলৰ উদ্যোগত জনকল্যাণ যুৱ সংঘ পুথিভঁৰালক 'প্ৰগতি পুথিভঁৰাল' নামেৰে নামাকৰণ কৰি ন-প্ৰাণ দিয়া হয়। গাঁৱৰ দুই বদান্য ব্যক্তি শ্ৰীৱদন বৰা আৰু ভাতৃ শ্ৰীযোগ বৰাই পুথিভঁৰাল স্থায়ীভাৱে নিৰ্মাণৰ বাবে এটুকুৰা ভূমি দান কৰিলে। ২০১৪ চনৰ ডিচেম্বৰত গাঁৱৰ ৰাইজে ধুমধামেৰে দুদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে পুথিভঁৰালৰ ৰূপালী জয়ন্তী অনুষ্ঠিত কৰে।

ধৰ্মীয় দিশত বৰভেটা মাজগাঁও :
শংকৰোত্তৰ কালত অসমৰ ধৰ্ম ব্যৱস্থাত সোমাই পৰা ৰক্ষনশীল তথা কৰ্মকাণ্ডীয় ব্যৱস্থা, সংহতি বিভাজন আদিৰ পৰা বৰভেটা মাজগাঁও মুক্ত নাছিল। কিন্তু লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, বাণীকান্ত কাকতি, ৰমাকান্ত মুক্তিাৰ, গহন চন্দ্ৰ গোস্বামী, পীতাম্বৰ দেৱ গোস্বামী আদিৰ নেতৃত্বত ৰক্ষনশীলতাৰ বিপৰীতে সমতাৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত সংস্কাৰমুখী সাম্প্ৰদায়িকতাহীন সমাজ গঠনৰ যি প্ৰচেষ্টা চলিছিল তাৰ ফলতে ১৯৩৩ চনত নগাঁৱৰ পলাশনীত জন্ম লাভ কৰিছিল শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ সংঘই। অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত ৰক্ষনশীল সমাজ ব্যৱস্থাৰ বিৰুদ্ধে জাগৰণ হৈছিল। বৰভেটা মাজগাঁৱতো সেই সময়ত 'জংঘলী চাহাব' খ্যাত গোলোক শইকীয়াৰ নেতৃত্বত সমাজ সংস্কাৰৰ এক জাগৰণ সৃষ্টি কৰা হৈছিল। সংস্কাৰ কামী এইজন ব্যক্তিয়ে শাস্ত্ৰাদি অধ্যয়ন কৰি এক ঈশ্বৰ উপাসনা যে বৈষ্ণৱ লোকৰ কাৰ্য তাক বুজোৱাৰ চেষ্টা কৰিছিল। সময়ৰ গতিত মানুহৰ মন সলনি হ'ল। ধৰ্ম এক ঈশ্বৰমুখী হ'ল আৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ সংঘৰ অধিনষ্ঠ যোৰহাট জিলাৰ ৬৮ নং প্ৰাথমিকখন গঠন হ'ল বৰভেটা

মাজগাঁও বাসীকলৈ। ধৰ্মীয় দিশত গাঁওবাসী এক শৰণ নাম ধৰ্মৰ দিশত ধাবমান হোৱাত গাঁওবাসীৰ মাজত সম্প্ৰীতিৰ জৰিডাল অধিক কটকটীয়া হৈ পৰিল।
মহিলা সমাজ :
বৰভেটা মাজগাঁৱৰ মহিলাৰ উন্নয়ন আৰু অৱদানৰ দিশটোও মন কৰিবলগীয়া। অতীতৰ সময়ছোৱাত বৰভেটা মাজগাঁৱৰ মহিলাসকলৰ অৱদানৰ বিষয়ে যদি আলোকপাত কৰা হয় তেন্তে এক সত্যক ধাৰণাত উপনীত হ'ব পৰা যায় যে আমাৰ সেই সময়ৰ যি সমাজ ব্যৱস্থা আছিল তেনে ব্যৱস্থাত পুৰুষসকলক আগবঢ়াই নিয়াত বিশেষকৈ ঘৰুৱা দিশত মহিলাসকলে যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়াইছিল। যিহেতু গাঁওখন কৃষিপ্ৰধান আছিল। গতিকে কৃষি কাৰ্যত পুৰুষসকলৰ লগতে মহিলাসকলেও সমানে জড়িত হৈ আছিল। খেতি-বাতিৰ ক্ষেত্ৰত ইঘৰে-সিঘৰক সহায়-সহযোগ কৰাৰ পৰম্পৰা আছিল। সেই সময়ত হাজিৰা ভিত্তিত ৰোৱনী-দাৱনীৰ ব্যৱস্থা নাছিল। ইয়াৰোপৰি ধৰ্মীয় কাৰ্যসূচী যেনে - গুৰু দুজনাৰ জন্মোৎসৱ, তিথি, জন্মোষ্টমী আদিত মহিলাসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। আমাৰ অতি আদৰৰ বিধকেইটাত জা-জলপান, পিঠা-পনাৰে ইঘৰে-সিঘৰক ওলগনি জনাইছিল। মহিলাসকল খুঁড় উচ্চ শিক্ষিতা নাছিল যদিও অতি আন্তৰিকতাৰে অতিথি আপ্যায়ন তথা মিটিৰ-কুটুৰ লগত ঘনিষ্ঠ সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰি গাঁৱলীয়া সমাজখনলৈ বৰঙণি আগবঢ়াইছিল। সেই সময়ত বয়সস্থ মহিলাসকলৰ মুখত কথোপ-কথনত অসমীয়া জতুৱা ঠাঁচৰ সচৰাচৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল। এই ক্ষেত্ৰত বিশেষকৈ প্ৰয়াত সৰুটি বড়াৰ নাম উল্লেখযোগ্য। আজিৰ গাঁওখনত যথেষ্ট সংখ্যক উচ্চ শিক্ষিতা বোৱাৰী, তথা যুৱতী আছে। বহুকেইগৰাকী মহিলা কৰ্মৰত তথা চৰকাৰী চাকৰিত ব্ৰতী আছে। কেইবাগৰাকীয়ে অৱসৰ ল'লে। সামাজিক তথা ধৰ্মীয় ক্ষেত্ৰতো মহিলাসকল প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত। গুৰুজনাৰ ধৰ্মীয় আদৰ্শৰে মহিলাসকলে বিভিন্ন ধৰ্মীয় কাৰ্যসমূহ সম্পাদন কৰে। নিজ সন্তানৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো বৰ্তমান মহিলাসকল যথেষ্ট সচেতন হোৱাটো পৰিলক্ষিত হয়।

ফণী দাইটিৰ কলিকতীয়া মহৰ শিঙৰ পেঁপাটো

দ্বীপেন মাষ্টৰে অতীতৰ স্মৃতিক বোম্বুৰ কৰি ভাল পায়। গাঁওখনত কোনে ভাল ঢোল বজাইছিল, কোন বায়ন আছিল, কোনে গাঁৱত ভাঙনাত সুন্দৰ ভাও দিছিল- এই বিলাক কথা গাঁৱৰ পুথিভঁৰালত হোৱা আড্ডা বিলাকত ডেকাচামৰ আগত কৈ স্মৃতি পাইছিল। দ্বীপেন মাষ্টৰৰ কথা কোৱাৰ এটা আৰ্ট আছিল। কথাকে সকলোকে মুগ্ধ কৰিব পৰিছিল।

এই বেলি চ'ত মাহ সোমোৱাৰ লগে লগে নিচেই সৰু কালতে দেখা ফণী দাইটিৰ মহৰ শিঙৰ পেঁপাটোৰ কথা তেওঁৰ মনত পৰিল। ফণী দাইটিৰ সম্পূৰ্ণ নাম ফণীধৰ বৰা। ৫০/৬০ দশকৰ কথা- তেতিয়া দ্বীপেন হাইস্কুলৰ ছাত্ৰ। গাঁৱৰ ডাঙৰ চামে ফণীক দাইটি বুলি মাতিলেও দ্বীপেনহঁতৰ চামটোৱে ফণী দাইটিক ফণী ককা বুলি মাতিছিল। ফণী দাইটিৰ মহৰ শিঙৰ পেঁপাটো আছিল আটকধুনীয়া। পেঁপাটোৰ মুখৰ অংশটো পিতলৰ আৰবৰণে ঘেৰোৱা। চকচকীয়া পিতলেৰে বন্ধা ম'হৰ শিঙৰ পেঁপাটোৰ পিতলৰ অংশটো সোণপানী চৰোৱা যেন লাগে। চল্লিশ দশকতে ফণী দাইটিয়ে কলিকতাৰ বালিগঞ্জৰ গেৰেজ এটাত কাম কৰি থাকোঁতে পেঁপাটো তাত বজাইছিল বাবে পৰৱৰ্তী সময়ত ৫০/৬০ দশকত দ্বীপেনহঁতৰ গাঁৱত পেঁপাটো পুনৰ বজালত গাঁৱৰ বাহিৰে সেই পেঁপাটোক কলিকতীয়া পেঁপা বুলি কয়। অৱশ্যে স্বাধীনতাৰ পিচত ফণী দাইটিৰ দাঁতবিলাক সৰিলত তেওঁ শিকাই বুজাই লোৱা ধনবৰক পেঁপাটো দিলে। ফণী দাইটিয়ে পেঁপাটো বজোৱা দ্বীপেনে দেখা নাই।

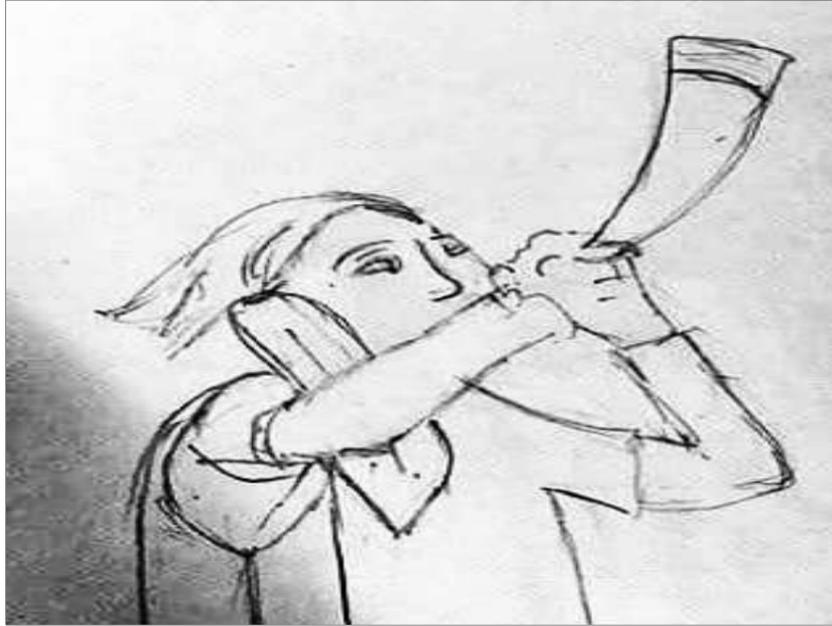
দ্বীপেন হাইস্কুলত পঢ়ি থাকোঁতে গাঁৱৰ পুথিভঁৰালৰ বাবে হুঁচৰি দলত ধনবৰ দাইটিক লগ পাইছিল। ধনবৰৰ পেঁপা বজোৱা ছেও আছিল অতি মনোমোহা। তেওঁ পেঁপা বজালে ননচা লোকৰো গা উঠিব। লীলাকান্ত ওজাৰ ধেমেলীয়া ছেও কছাৰী ছেৰৰ ঢোলৰ গুমগুমনিত বিহু জোৰা পকি উঠিছিল। যি কি নহওক একে লেঠাৰিয়ে কেইবা বছৰো পুথিভঁৰালৰ সাহায্যার্থে বিহু মাৰোতে অঞ্চলটোৰ ভিতৰতে এটা অতি আটকধুনীয়া পুথিভঁৰাল গঢ় লৈছিল। গাঁৱত হুঁচৰি জৰিয়তে গাঁৱত লোক সংস্কৃতিৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি হোৱাৰ লগতে ডেকা গাভৰু তথা গাঁওবাসীৰ মাজত এটা শক্তিশালী অধ্যয়নৰ পৰিৱেশো গঢ় লৈছিল। এই বিলাক কামত দ্বীপেন মাষ্টৰে নেতৃত্ব দিছিল।

এইবাৰ গাঁৱৰ হুঁচৰি জোৰা উঠি অহা যুৱক বসেন, হৰি, বাতুলহঁতে আগভাগ লৈ আয়োজন কৰিছে। আজিকালি দ্বীপেনে এই বিলাক কামত আগভাগ নলয়। উঠি এহা যুৱকসকলক অনুপ্ৰেৰণাৰ্থে দিয়ে। যি কি নহওক দ্বীপেনৰ মনলৈ ফণী দাইটিৰ কলিকতীয়া পেঁপাটোৰ কথাহে মনলৈ আহি আছে। গাঁৱত পেঁপা বজাব পৰা পেঁপাদাৰী নাইকীয়া হোৱাত হুঁচৰিজোৰা নপকা হৈছে। ধনবৰো ঢুকাল। ফণী দাইটিৰ (দ্বীপেনহঁতে ফণী দাইটি জীয়াই থাকোঁতে ককা বুলি মাতিছিল) দ্বীপেন কলেজত পঢ়োঁতেই এদিন ফণী দাইটিক সুধিছিল- ককা তুমি হেনো কলিকতাৰ গেৰেজত চাকৰি কৰোঁতে আমাৰ গাঁৱৰ কেইবাজনো লগত লৈ ৰাতি গেৰেজত বিহু মাৰিছিল।

ভাল কথাটো সুধিলি বোপাই, মই পঢ়া-শুনা মানুহ নহয়, সজাই-পৰাই ক'ব নোৱাৰিম, তথাপিও কওঁ শুন। আমি আমাৰ গাঁৱৰ বতন, ভোগাই, যোমোন যদুৱে যোৰহাটৰ পঞ্জাৰী মটৰ গেৰেজ এটাত কাম কৰিছিলোঁ। ওৱাৰৰ টাইমৰ আগৰ কথা। যোৰহাটত সেই সময়ত বেচি গাড়ী মটৰ নথকাৰ বাবে পঞ্জাৰী মিস্ত্ৰি জনে কলিকতাৰ বালিগঞ্জ নামৰ ঠাইত গেৰেজ এটা খুলিলোঁ। যাওঁতে আমাক কৈ গ'ল পাৰ যদি তহঁত কলিকতালৈ যাবি, ইনকম চাই তহঁতক দৰমহা দিম। তেওঁ যোৱাৰ কেইমাহমানৰ পিছতে মোলৈ চিঠি এখন আহিল। চিঠিত আমি তালৈ গ'লে আমাৰ কামৰ সুবিধা হ'ব বুলি ক'লে। আমি কেউটা গোট খাই আলোচনা কৰিলোঁ। আমাৰ ইয়াত কাম বন নাই, খেতিৰ মাটিও কম। আধি-খন্দুৱা লৈ খেতি কৰিলেও লাভ নহয়, গতিকে যোৱাটোকে ঠিক কৰিলোঁ। তোক ক'বলৈ পাহৰিছোঁ। আমাৰ কেউটা বৰ বিহুৱা। ঢোল, পেঁপা, গগণা, বাঁহী বিহুৰ সকলো বাদ্য বজোৱাত সিহঁত পাৰ্কেত। যদুৱে ভাল দিহানামো গাব পাৰে। কেউটাতকৈ বয়সত ময়েই ডাঙৰ। সকলোৱে মোক কাইটি বুলি মাতে। গাঁৱৰ পিচৰ চামে মোক দাইটি বুলি মাতে। তহঁতবোৰৰ মই এতিয়া ককা। যি কি নহওক,

□ আনন্দ শইকীয়া

কলিকতালৈ যোৱাৰ দিনা ভোগাই যোমোনহঁতে ঢোল, খুটি তাল, বাঁহী আদি লৈ মোৰ ঘৰত হাজিৰ। ভোগায়ে মোক ক'লে- কাইটি কলিকতাত দিনত গেৰেজৰ কাম কৰি, ৰাতি শোৱাৰ সময়লৈকে কি কৰিবি। হাতে পাতে ধৰি কেউটাই ভাত পানী কেইটা সিজাম যেনিবা, বাকী সময় আমি কেউটাই বিহুকে মাৰিম, স্মৃতি কৰি থাকিম, ঘৰলৈ মনত নপৰে। তোৰ পেঁপাটো লগত ল। তোৰ পেঁপাৰ মাত যিহে শুৱনি, ওচৰৰ বঙালী মানুহ হিল দল ভাঙি আহিব। সিহঁতৰ কথা মতে পিতাই বৌতিৰ পৰা বিদায় লৈ কাতি বিহুৰ পিচদিনা আমি কেউটা মৰিয়নিৰ পৰা ভাটৰ ৰে'লত উঠিলোঁ। বাটত ৰতনে ঢোল লৈ ৰে'লত বিহু মাৰি ৰজনজনাই গৈছে। চাৰিদিন মানৰ পিচত কলিকতাৰ বালিগঞ্জ নামৰ ঠাইখন পালোঁগৈ। আমাৰ সেই পঞ্জাৰী মানুহজনৰ নাম মদন সিং আছিল। ক'লত গেৰেজটো বিচাৰি উলিওৱা

আমাৰ অসুবিধা নহ'ল। চৰ্দাৰজীয়ে আমাক পাই বৰ ভাল পালে। গেৰেজত কেইজনমান বঙালী লোকে কাম কৰি আছিল যদিও আমাৰ কেইবাজনো হোৱাত আমাৰ আটাইকেইজনকে তেওঁৰ দৰকাৰ নাছিল। চৰ্দাৰজী বৰ দয়ালু লোক আছিল। গতিকে আমাৰ কেউজনকে গেৰেজৰ কামত লগালে। গেৰেজৰ ওচৰতে ঘৰ এটাত আমাৰ থকা মেলাৰ যোগাৰ কৰি দিলে। পিচদিনাৰ পৰা কামত লাগি গ'লো। মই, যদু আৰু যোমোনহে মটৰ মেকানিকৰ কাম জানো। বাকী কেইটা যোগালী। দিনটো পৰিশ্ৰম কৰি ৰাতি ভাত খোৱাৰ আগতে আমি কেউটাই বিহু মৰাত লাগো। ঢোলৰ ৰগৰ আৰু পেঁপাৰ মাত শুনি গেৰেজৰ মুখত মানুহ ঠাই খাইহি। মাইকী মানুহো আহে। গেৰেজত কাম কৰা বাকী বঙালী লোক কেইজনেও লাহে লাহে আমাৰ বিহুত যোগ দিছিল। আমাৰ চৰ্দাৰজীয়েও দাড়ি কোছা আৰু মুৰত পাণ্ডৰিৰে মিচমিচকৈ হাঁহি ধোৱোহা কঁকালটো যেতিয়া ভাঙে, হাঁহিত আমাৰ পেটৰ নাড়ী ভেৰু ওলাই যাওঁ, ওলাই যাওঁ কৰে। ওচৰৰ বঙালী মানুহবিলাক বৰ ভাল। তেওঁলোকেও আমাৰ বিহু চাইহি। এদিন এজন বঙালী মানুহ, তেওঁৰ নাম ৰাখাল। তেওঁৰ হোটেল এখন আছে। তেওঁৰ হোটেলত আমি চাহ খাওঁ। তেওঁ এদিন মোক ক'লে- “ফণী তোৰ যে মহিষৰে শিঙৰ বাদ্য যন্ত্ৰটো বৰ সুন্দৰ লাগে। আমাকে শিখাই দিবিবা।” মই বাংলা ক'ব পাৰিছিলোঁ। এতিয়া অভ্যাস নাইকিয়া হ'ল, পাহৰিছোঁ। আনে কি কয় নাজানো, আমাৰ হ'লে কলিকতীয়া বঙালী মানুহখিনি বৰ ভাল লাগিছিল। আমাৰ অসমীয়াত কোৱা কথাবিলাক, সিহঁতেও ক'বলৈ যত্ন কৰিছিল। আমাৰ লগত ভঙা ভঙা অসমীয়া বঙালী মিহলি কৰি কথা পাতিছিল। দ্বীপেন, মই বৰ আচৰিত হওঁ, আমাৰ ইয়াৰ বেচি ভাগ হিন্দু বঙালী মানুহে ইয়াতে বছৰ বছৰ ধৰি বাস কৰে, অসমীয়া ভাষাত কথা নকয়, আমাৰ ওচৰতে থকা বেচিভাগ বঙালী মানুহে বিহু চাবলৈ টান পায়, ভাঙনা চাবলৈ নাহেই। ভাবি আচৰিত হওঁ, কলিকতাৰ বঙালী মানুহখিনি কেনেকুৱা আৰু ইয়াৰ বঙালী

মানুহবিলাক কেনেধৰণৰ!

ফণী ককাই অলপ ৰৈ ক'লে- দ্বীপেন আমি কলিকতাত দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ আগতে বিহু মাৰিছিলোঁ। ভূপেন হাজৰিকা, মঘাই ওজাহঁতে যুদ্ধৰ পিচতহে কলিকতাৰ মঞ্চবিলাকত বিহু গাইছিল। সেইবোৰ কথা ৰেডিঅ', বাতৰি কাকতত ওলাল। আমাৰ দৰে সৰু মানুহৰ কথাবোৰ বাকু বাতৰি কাকত, ৰেডিঅ'ত নোলায়। সেই বিষয়ে আমাৰ ক'ব লগা নাই। তই পঢ়া-শুনা কৰা ল'ৰা। পাৰিলে আমাৰ গাঁৱৰ বাহিৰে জানিব পৰাকৈ জুকিয়াই মেলি কলিকতাত বিহু মৰা কথাবোৰ লিখি থ'বিচোন।

কথাৰ মাজতে দ্বীপেনে সুধিলে- ককা কলিকতাৰ মটৰ গেৰেজৰ কাম এৰি গুচি আহিলে কিয়? ককাই ক'লে- সেইবোৰনো কি কৰি? আমাৰ দেশে স্বৰাজ লাভ কৰাৰ এবছৰমানৰ আগত দেশখন দুভাগ কৰাক লৈ হিন্দু মুছলমানক কটা-কটি লাগি ৰঙা ৰাঙলী হ'ল। আমাৰ গেৰেজৰ মালিকেও ওচৰৰ কোনোবা এজনক গেৰেজটো চমজাই পঞ্জাবলৈ গ'ল। পঞ্জাৱতো দেশখন দুভাগ হোৱাক লৈ শিখ আৰু মুছলমানৰ কটা-কটি লাগিছিল। যোৱাৰ আগতে চৰ্দাৰজীয়ে আমাক

নিজৰ ঘৰ অসমলৈ সোনকালে যাবলৈ ক'লে। চৰ্দাৰজীয়ে আমাৰ পাবলগীয়া পা-পইচা দি গৈছিল। ভয়াবহ পৰিস্থিতিৰ বাবে ততাতয়াকৈ সেই ঠাই এৰি ৰে'লত উঠিলোঁ। ঢোল দুটা লগত নিলে আমাক হিন্দু বুলি ভাবিব। গতিকে গেৰেজতে ঢোল এৰিলোঁ। মোৰ হিয়াৰ আমঠু পেঁপাটো মোনাত ভৰাই আনিিলোঁ। সেই সময়ত এনে অৱস্থা হৈছিল কোনো ঠাইত নিজকে হিন্দু বোধ আৰু কোনো ঠাইত নিজকে অসমীয়া মুছলমান বুলি কৈছিলোঁ। এনেধৰণেই কলিকতালৈ যোৱা কেউটা প্ৰাণী কোনোমতে ঘৰ ওলালোহি। ঘৰত খেতি-বাতি কৰাত লাগিলোঁ। কলিকতাৰ পৰা অহাৰ পিচত কেইবছৰমান গাঁৱৰ হুঁচৰিজোৰাত পেঁপা বজাইছোঁ। তোৰ পিতাৰেও আমাৰ লগত হুঁচৰি গাইছিল। তোৰ পিতাৰ বৰ ভাল নাচনি আছিল। ধেমেলীয়া চেওত বৰ ভালকৈ নাচিছিল। এইবোৰেই আছিল আমাৰ বিহু জোৰাৰ কথা। কৈ থাকিলে ওৰকে নপৰে। দাঁতবিলাক সৰাৰ বাবে পেঁপা বজাবলৈ এৰিলোঁ। মোৰ পালি ধনবৰক পেঁপাটো দি দিলোঁ।

দ্বীপেন, কচোন বোপাই ধনবৰক মই পেঁপাটো কিয় দিলোঁ।

নাজানো, ককা কোৱাচোন।

আমাৰ সমাজত কথা এটা আছে, ঢুলীয়া ওজাই নিজৰ সম্পত্তি পুতেকক দিয়ে কিন্তু ঢোলটো নিজৰ মৰমৰ পালিজনকেহে দিয়ে। সেইদৰে বায়নে নিজৰ খোলটো, নাম লগোৱা পাঠকীজনে তালজোৰ নিজৰ পালিক দি থৈ যায়। আমাৰ শঙ্কৰ গুৰুজনালৈকে নাচাৰ কিয়? নিজক সা-সম্পত্তি পুতেকক দিলে কিন্তু ধৰ্মৰ দায়িত্ব ভাৰ প্ৰিয় শিষ্য মাধৱক শোধালে। গতিকে মোৰ হিয়াৰ আমঠু মহৰ শিঙৰ পেঁপাটো মোৰ প্ৰিয় পালি ধনবৰক দিলোঁ। নাজানো এই ভূ-ভাৰস্তুত কিমান দিন জীয়াই থাকো। যিমান দিনলৈকে জীয়াই থাকো, গাঁৱৰ উন্নতিৰ কথাকে চিন্তা কৰি থাকিম।

উক্ত কথোপকথনটো আজি ৪০ বছৰৰ পিচতো দ্বীপেন মাষ্টৰৰ মনত সজীৱ হৈ আছে। ফণী ককাৰ পৰা সেইবিলাক কথা শুনোঁতে দ্বীপেন কলেজৰ ছাত্ৰ আছিল। ফণী ককা ঢুকুৱাৰ ৩৫ বছৰ মান হ'ল। আজিৰ পৰা পাঁচ বছৰ মানৰ আগত ধনবৰ দাইটিও পৰলোকগামী হ'ল। ধনবৰ দাইটিৰ ছোৱালীজনী একে গাঁৱৰ ৰমাকান্তই বিয়া কৰালে। ৰমাকান্তই শঙ্কৰ পেঁপাটো বজাব পাৰে যদিও ফণীধৰ আৰু ধনবৰে যেনেধৰণে পেঁপাটো শুৱলা মাত উলিয়াব পাৰে, ৰমাকান্তই তেনেধৰণে পেঁপাটোত সুৰীয়া মাত উলিয়াব নোৱাৰে। তাতে আকৌ ৰমাকান্তৰ এশ এবুৰি ৰাজহুৱা লেঠা। গাঁৱৰ হুঁচৰিত তেওঁ আজিকালি সঙ্গ নিদিয়ে। পেঁপাটোৰ ঘৰতে এনেয়ে ৰাখি থৈছে।

দ্বীপেনে মনতে ভাবিলে- পেঁপাটো ৰমাকান্তৰ পৰা খুজি আনি এই বিহুতে এটা গ্লাচৰ বাকচ বনাই গাঁৱৰ পুথিভঁৰালৰ ওৱালত ফিঙ্গ কৰি লগাই থ'ব। গাঁৱৰ ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ বাবে পেঁপাটোৱে ঐতিহ্য বহন কৰি থাকিব। পেঁপাটোৰ তলত লিখা থাকিব। “আমাৰ গাঁৱৰ বিশিষ্ট শিল্পী পেঁপাদাক প্ৰয়াত ফণীধৰ বৰাই কুৰি শতিকাৰ চল্লিশ দশকত কলিকতাত বজোৱা পেঁপাটো পুথিভঁৰালত সযত্নে সংৰক্ষণ কৰা হ'ল।”

ফোন-৯৪৩৫০১০১৬৭

গল্প

বাসন্তী বিষাদ

□ ৰোহিত দত্ত

থেকেবাফুলীয়া ছচৰি দলটোৰ কোনোবা এজনে যুৰি দিয়া পদফাঁকিৰ লগে লগে গৰজি উঠে দুই-তিনিটা ঢোলে। একেলগে। গিৰিসকৈ উঠি বিছনাতে বহি পৰে অপু। চুবুৰীটোৰ সিপাৰৰ শেষৰ মানুহঘৰত দলটোৱে ছচৰি আৰম্ভ কৰোঁতে সি সাৰ পায়ে আছিল। কিন্তু মাজতে চিলমিলকৈ টোপনি আহিছিল। ঢোলৰ মাতে তাৰ টোপনি ভাহিলে। আন্ধাৰতে হাত মেলি বিছনাৰ কাষৰ টেবুলৰপৰা জুইশলাটো আনি চাকিটো জ্বলালে। কোঠাটোৰ ভিতৰখন আৰম্ভি বখা আন্ধাৰৰ ওপৰত চাকিটোৰ খীন পোহৰে বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাব নোৱাৰিলে।

ঢোলৰ শব্দৰ মাজতে সিটো কোঠাৰপৰা উঠি অহা মাকৰ কেকনিৰ শব্দ শুনা গ'ল। সি চাকিটো হাতত লৈ কোঠাটোৰ ফালে আগুৱাই গ'ল।

আজি এটা বছৰে অচিন বেমাৰ এটাই মাকক পিড়ি আছে। তাৰ সাধাৰ ভিতৰত সকলো চেপ্টায়ো সুস্থ কৰি তুলিব নোৱাৰিলে। লাভৰ মুৰত মাকৰ চিকিৎসাৰ নামত খেতিৰ মাটি কেইডৰা বন্ধকীত গ'ল। এতিয়া সি দিন হাজিৰা কৰি পেটটো পুহি আছে। সিমানতো তাৰ কোনো আক্ষেপ নাথাকিলহেঁতেন যদিহে মাকক সি সুস্থ কৰি তুলিব পাৰিলেহেঁতেন।

মাকৰ কেকনি বন্ধ হোৱা নাই। সি চাকিটো মাকৰ ওচৰলৈ নি মুখখন চালে। মঙহ নাইকিয়া হৈ গালৰ হনু ওলাই পৰা মুখমণ্ডলত চকুকেইটা গছৰত সোমাই পৰিছে। সেই দুটা চকুৰ পৰাই কোনোবা সময়ত ওলাই অহা দুধাৰি চকুলো কেতিয়াবাই শুকাই যোৱাৰ চিন এটা ৰৈ আছে। শুকাই যোৱা চকুলোৰ সৈতে মাকৰ এই মুখখন তাৰ মনৰ

এখন স্থায়ী ছবি। মাকে নোকোৱাকৈয়ে জানে সেয়া কিহৰ চকুলো। তাৰ অৱস্থাতো উপলব্ধি কৰিয়ে মাকে এদিন ফেকুৰি ফেকুৰি কৈছিল—

ঃ কণা যমে মোকহে মাৰি নিবলৈ নেদেখে। মোৰ মূৰ চোবাবলৈহে মোক মাৰি মাৰি জীয়াই ৰাখিছে।

সি আঁতৰি আহে মাকৰ কাষৰপৰা। নোৱাৰে, এনেকুৱা বুকু ভাঙি নিয়া শব্দ শুনি থাকিব নোৱাৰে সি। মাকৰ এই কথাখিনিৰ সিটো পাৰে লুকাই থকা যন্ত্ৰণাখিনি সি বাককৈয়ে উপলব্ধি কৰিব পাৰে। মাকে ভাবে, তেওঁৰ বাবেই যেন স্থবিৰ হৈ পৰিছে অপুৰ জীৱনৰ গতি। মাকৰ প্ৰতি এই মুহূৰ্ততো থাকিব লগা শ্ৰদ্ধা আৰু মৰমবোৰ বুকুত সাৱটিও সি স্বীকাৰ কৰিবলৈ বাধ্য যে সেই কথা আংশিকভাৱে হ'লেও সঁচা। মাকৰ এই অচিন ৰোগটোৱেই তাক কাঙাল কৰি তুলিলে। তাৰ এই অৱস্থাতোৰ কথা ভাবি কেতিয়াবা তাৰ কেতিয়াবা মনলৈ আহে তেল সানি থোৱা খুটাটোত বগাবলৈ যোৱা বান্দৰটোৰ কথা। তাৰ জীৱনৰ সন্মুখত বৰ্তমান যিটো পথ, সেই পথেৰে কেৱল পিছলিবহে পাৰি, উত্তৰণ অকল্পনীয়। তথাপি মাকক সি এৰিব নোৱাৰে। তাৰ বিবেকে নকয়। কিন্তু ইয়াতকৈ ভালদৰে শুশ্ৰূষাও কৰিব নোৱাৰে। তাৰ দুবাথৰে নকয়। দুনাও দুভৰি তাৰ মন।

এনে এক দুৰ্দল্যমান সময়তে ককায়েকলৈ তাৰ খুব খং উঠে। শৈশৱতে দেউতাকৰ মৰমৰপৰা বঞ্চিত হোৱাৰ পিছত ককায়েকৰ ঠায়েতেই ডাঙৰ হৈছিল সি। এটা সময়লৈকে সকলো ঠিকেই আছিল। কিন্তু দুবছৰ মানৰ আগতে গাঁৱৰে এজনী চপাই লোৱাৰ পিছত তাৰ মতি গতি সলনি হ'ল। ককায়েকৰ এনে দ্ৰুত পৰিৱৰ্তনৰ বাবে সি মুঠেও প্ৰস্তুত নাছিল। সি ককায়েকৰ জীৱনত বোজা হ'ব নিবিচাৰে। সকলো মানুহ সকলোৰে বাবে সকলো সময়তে প্ৰয়োজনীয় হৈ ৰ'ব লাগিব বুলি কোনো কথা নাই। তথাপি ককায়েক মাকৰ ওচৰৰপৰাও পলায়ন কৰা বিষয়টোৱে তাক ব্যথিত কৰে। তাৰ মূৰৰ ওপৰেদি বৰদৈচিলা এছাটী পাৰ হৈ যাব বুলি আশংকা কৰোঁতেই ভূতৰ ওপৰত দানহ পৰাদি পৰিলহি মাকৰ এই অসুখটো। এতিয়া সি এক নিঃসংগ ব-দ্বীপ। নিস্প্ৰাণ, উৰ্বৰহীন। চাৰিওফালে মাথোঁ দিগন্ত বিয়পা দুখৰ জলৰাশি। এইবোৰ ভাবিলে তপত হুমুনিয়াহ এটা উজাই আহিব বিচাৰে তাৰ বুকুৰমাজেৰে।

লাখুটি আগৰে পিতল,

খুড়ীদেউ চেচাপানী এগিলাচ দিয়ক ঠেলামাৰি

ডিঙিটো কৰি লওঁ শীতল।

হয় হয়, সেইটো নবীনেই হয়। তাৰ মাতটো অপুৰ বাবে অচিনাকি

নহয়। বিছনামত সিহঁতৰ গাঁৱৰ আটাইতকৈ পাৰ্গত মানুহটোৱেই হ'ল নবীন।

সাঁউতকৈ উৰি যায় তাৰ মনটো। ছঁচৰিৰ মাজতে এনেধৰণৰ ইংগিতধৰ্মী যোজনা কিছুমান গোৱা হয়। সিও সিদিনা কাষৰ গাঁওখনৰ ৰূপালীহঁতৰ ঘৰত এইটো যোজনাকে গাইছিল। অৱশ্যে ৰূপালী সেইদিনা তাৰবাবে অপৰিচিতা আছিল। যোজনাটো গায় শেষ কৰাৰ অলপ সময়ৰ পিছতে ৰূপালীয়ে লোটা এটাত পানী লৈ দুৱাৰমুখত ৰৈছিলহি।

সি আগবাঢ়ি গৈ লোটাটো হাত পাতি লৈছিল। কিয় জানো লোটাটো দিয়া আৰু লোৱাৰ মাজৰ সময়খিনি প্ৰয়োজনতকৈ দীঘলীয়া হৈছিল নেকি সি নাজানে। ৰূপালীয়েও এইবোৰত তীক্ষ্ণ দৃষ্টি দি ভালপোৱা দুটামানৰ কিৰিলীয়ে সেই মুহূৰ্তত তাৰ মনত উদ্ভৱ হোৱা অগতানুগতিক অনুভৱখিনিৰ পৰিসমাপ্তি ঘটাইছিল। কিন্তু সেই সমাপ্তিয়েই আৰম্ভণি ঘটাইছিল তাৰ আৰু ৰূপালীৰ মাজত আৱেগিক সম্পৰ্ক এটাৰ।

জ্বলাই লোৱা চাকিটো মাকৰ মূৰৰ শিতানতে ৰাখি নিঃশব্দে সি আগফালৰ দুৱাৰখন খুলিলেহি। কাষৰ ঘৰত দলটোৱে ইতিমধ্যে ছঁচৰি সামৰিছে। দলটোক আগবঢ়াই আনিবলৈ সি জননাখন খুলিবলৈ গ'ল। সি শুনিলে, দলটোৰ মাজত সৰু সৰুকৈ কথা-বতৰা চলিছে। দুজনমানৰ মতে ছঁচৰি পুনৰ চুবুৰীটোৰ সিটো মূৰৰপৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে। তেতিয়া অপুহঁতৰ ঘৰতে শেষ কৰিবহি পাৰিব। শেষলৈ সেইটোৱেই সিদ্ধান্ত হ'ল। সি পুনৰ সোমাই আহিল।

বিহু বুলি ক'লেই অপুৰ গাত তৰণি নাথাকে। ক'ৰবাত ঢোলৰ মাত এটা শুনিলেই তাৰ বিহুবলীয়া মনটো বান্ধি ৰাখিব নোৱাৰা হয়। এই মনটোৰ বাবেই কিজানি সি শৈশৱতে ডিঙিত ঢোল এটা আঁৰি লৈছিল। ঢোল বজোৱা নিচাটোৰ বাবেই সি কম সময়ৰ ভিতৰতে এই বিদ্যাত পাৰ্গত হৈ উঠিছিল। শেষলৈ এনেকুৱা হ'লগৈ যে সি নহ'লে সিহঁতৰ গাঁৱৰ বিহু নহয়েই। কিন্তু যোৱা বিহুৰপৰা সি ঢোলত হাত দিয়া নাই। ঢোল বজাই থাকোঁতে মাকৰ মুখখনলৈ মনত পৰিলে ঢোলৰ মাৰি থমকি ৰ'ব খোজে। বিহু এতিয়া তাৰ বাবে বৰবিহু। পেটত ভোকৰ মাদল বাজিলে ঢোললৈ মনত নপৰাটোৱেই স্বাভাৱিক। তাৰ বাবে এতিয়া পেটৰ ভাতমুঠি যোগাৰ কৰাটোৱেই ডাঙৰ সমস্যা। তথাপি ব'হাগ আহে বৰদৈচিলাৰ বুকুত। এইবাৰ ব'হাগে পিছে তাক একেবাৰে কাঙাল কৰি থৈ গ'ল। সেয়া অন্য এক কাহিনী। পাহৰিব বিচাৰিলে গোজ পাতি বহে মনৰ মাজত...

ক্ৰমশঃ নিস্তেজ হৈ পৰিব বিচৰা ফাগুনৰ আবেলি এটা। লাজুকী গাভৰুৰ আঁচল টনা পশ্চিমৰ নিলাজী পচোৱা এজাক এই আহোঁ আহোঁ। সন্মুখত দৃষ্টিৰ শেষ সীমালৈকে বিয়পি থকা উদং পথাৰ। ক'ৰবাৰপৰা বতাহত ভাঁহি আহিছে নৰা পোৰা গোন্ধ এটা। অদূৰেত কেইজনমান কিশোৰে চিলা উৰুৱাই আছে। ৰি' ৰি' বাহত হালি জালি সাৱলীল অথচ দাস্তিক গতিকৈ এআকাশ নীলাৰ মাজলৈ উঠি গৈছে ৰঙা-নীলা চিলাকেইখন। এই যেন সিহঁতে ফুটাই পেলাব আকাশ। অথবা শুহি শেষ কৰি পেলাব আকাশৰ সমগ্ৰ নীলা। চিলাকেইখনৰ গতি দেখি কিৰিলীয়াই উঠে কিশোৰ কেইজনে।

কিৰিলীয়াই উঠিব বিচাৰে সিও। কিন্তু বয়সৰ গাঙাঘাতত কিৰিলীয়া কিৰিলি হৈ নাহি সীমাহীন আনন্দৰ পাৰভঙা অনুভূতি এটাই এতিয়াও উজান দি আহিব বিচাৰে বুকুৰ মাজেৰে। এনেয়েও হৃদয়ৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত কিবাবোৰক বুকুৰমাজতে লীন যাবলৈ বাধ্য কৰাটো বৰ কষ্টকৰ কাম। যেনি তেনি হ'লেও ইয়াৰ বহিঃপ্ৰকাশ ঘটাবই। ইয়াকে কৰিবলৈ যাওঁতে ইয়াৰ ৰং সলনি হ'ব পাৰে।

কিন্তু নোৱাৰিলে অপুৰে। আচলতে এনে ধৰণৰ কথাবোৰ ভাবি পেলোৱাৰ পিছ মুহূৰ্ততে সমীপতে ঘটি যোৱা এটি বেদনাদায়ক ঘটনাৰ বিক্ষিপ্ত খণ্ডচিত্ৰই আহি তাৰ মনত ভুমুকি মাৰেহি। সেইবোৰৰ আকাৰ ব্যাপক নহ'ব পাৰে, কিন্তু তাৰ আক্ৰমণ ইমান তীব্ৰ আৰু তীক্ষ্ণ যে সেইবোৰৰ আক্ৰমণ মূৰ পাতি লৈ যিকোনো আনন্দদায়ক মুহূৰ্তৰে ৰসাস্বাদন সম্ভৱ নহয়। অন্ততঃ অপুৰ বাবে।

ঃ এতিয়া আৰু তোমাৰ মোৰ সম্পৰ্কটো আগৰ দৰেই চলাই নিয়াটো সম্ভৱ নহয়। — অপুৰ দুচকুৰপৰা দৃষ্টি আঁতৰাই দূৰৈৰ কোনোবাখিনিৰ ৰাখি ৰূপালীয়ে কয়। অপুৰে একো বুজিব নোৱাৰে।

সোধে—

ঃ কিয় ?

ঃ ক'বলৈ কিটো আছে। খালী পেটেৰেতো মানুহ বেছি

দিন বাচি থাকিব নোৱাৰে। — চূড়ান্ত নিস্পৃহতাৰে তাই কয়।

অপুৰ বুজিবলৈ আৰু একোৱেই বাকী নাথাকিল। মাকৰ চিকিৎসাৰ বাবদ শেষৰ মাটিকেই ডৰাও বন্ধকত দি কাৰ্যতঃ সি আজি অনাথ। অনাথৰ আকৌ কিহৰ প্ৰেম!

সকলো বুজিলেও এই মুহূৰ্তত তাৰ মনৰ মাজত কি এক অবুজ অনুভূতিৰ সৃষ্টি হৈছে সেই কথা কিদৰে বুজাব তাইক ? কিদৰে বুজাব! মৌনতাৰ মাজতে লীন হৈ যায় তাৰ সকলোখিনি ক'বলগীয়া।

মাত্ৰ এযাৰ কথা। এযাৰ কথাতেই শেষ হৈ যায় সকলোবোৰ। হাতত হাত ৰাখি, চকুত চকু ৰাখি কৰা কল্পনাবোৰ মুহূৰ্ততে হৈ উঠে মৰুৰ মায়া। নিজকে এই মুহূৰ্তত ম'বাইল ফোন এটাৰ সৈতে তুলনা কৰিবলৈ মন গ'ল তাৰ। সঞ্চিত থকালৈকেহে সজ্জিয় হৈ থাকে ম'বাইলটো। সঞ্চয় কৰিব নোৱাৰিলে বিদ্ৰোহ কৰিব গৰাকীৰ বিৰুদ্ধেও।

সি নীৰৱে উঠি আহে ৰূপালীৰ কাষৰপৰা। মনে এৰিব নিবিচাৰিলেও সি আৰু আজি ৰূপালীক ধৰি ৰাখিব নোৱাৰে। ৰাখিব বিচৰাটো উচিতো নহয়। এই মুহূৰ্তত তেনেকৈয়ে ভাবিলে সি।

বিছনাম এফাঁকি উঠি আহি তাৰ কাণত পৰেহি। শুনি কিঞ্চিৎ হাঁহি এটা বিয়পি পৰে তাৰ গুঁত। কিছুদিনৰ আগলৈকে এনে বিছনাম জাউৰীয়ে জাউৰীয়ে গাইছিল সিও। আজি কিন্তু বিহু নামে তাৰ হিয়া সাতখন-আঠখন কৰি তুলিব পৰা নাই। নোৱাৰাটোৱেই স্বাভাৱিক। দুখীয়া হোৱাটো বোলে মানুহৰ বাবে অভিশাপ। হ'ব পাৰে! তথাপি কিন্তু অপুৰে আজিকালি অলপ বেলেগকৈ ভাবিবলৈ লৈছে। মানুহ হঠাতে দুখীয়া হৈ পৰাতকৈ কিজানি দুখীয়া হৈ জন্ম লোৱাটোৱেই বহুগুণে ভাল।

সঁচাকৈয়ে এই পৃথিৱীত নিঃস্ব মানুহৰ কোনো মূল্য নাই। তেওঁৰ বাবে সকলো দুৰাৰ বন্ধ। নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰাই অপুৰে এই কথা খুৰ ভালকৈ উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে। নিঃস্ব মানুহৰ কোনো অধিকাৰ নাথাকে। থাকিব নোৱাৰে। আনকি কাৰোবাৰ মৰম পোৱা অধিকাৰো। সি যে ক্ৰমশঃ দুখীয়া হৈ গৈছে সেই কথা সি বহুবাৰ ভাবি পাইছিল। কিন্তু ৰূপালীয়ে তাক একেবাৰে নিঃস্ব কৰি থৈ গ'ল। এতিয়া তাৰ কাষত এযাৰি আয়ে দেখি মাতৰো কঙাল।

তথাপি আহিছে ব'হাগ। যদিওবা ব'হাগে তাক আজি উৎফুল্লিত কৰি তুলিব নোৱাৰে, তথাপি আশা কৰে সি। ৰাইজৰ পদধূলীই পৰি কৰি তোলা তাৰ চোতালত ছচৰিৰ সন্মুখত সেৱা ল'ব সি। আশীৰ্বাদ বিচাৰিব জীৱনটোক পুনৰ সৱল কৰি তুলিবলৈ। মাকক সোনকালে সুস্থ কৰি তুলিবলৈ। আৰু...

ছঁচৰি দলটো আহি সিহঁতৰ পদুলিত ৰয়। ক্ষণেক সময়ৰ বাবে। সি ওলাই আহে চোতাললৈ। আহি দেখে, দুই এজনকৈ আঁতৰি গৈছে পদুলিৰপৰা। তাৰ কাণত পৰাকৈ কোনোবা এজনে কৈ যায়—

ঃ ধুৰ, এই টোকোনাটোৱে কি দিব পাৰিব। কেৱল তামোল-পাণ

এটাৰ বাবে এই ৰাতিখন কঁকাল ভাঙি মৰিব নোৱাৰি দেই! যেনেদৰে বুজিব লাগে তেনেদৰেই বুজি পালে অপুৰে। সি দৌৰি মাৰি ভিতৰলৈ সোমাই আহে। সশব্দে বন্ধ কৰি দিয়ে দুৱাৰখন। পুৰুষে কান্দিলে বোলে দুখবোৰে আমনিকৰিবলৈ বেছিকৈ সুবিধা পায়। সেই কথা ভাবিয়ে কান্দি পেলাব লগা বহু শোকাত মুহূৰ্ততো সি কন্দা নাছিল। আজি কিন্তু নোৱাৰিলে সি। চেপ্টাও নকৰিলে। এখোজ দুখোজকৈ সি বেৰত ওলোমাই ৰখা ডেলটোৰ কাষ পালেগৈ। সেইটোকে গৰা মাৰি ধৰি বুকুখনলৈ এৰি দিলে চকুলো হোৱাৰ পথ। তাৰ গালত তেতিয়া পৰি আছিল ঢোলৰ ছিগি যোৱা বৰতি এডাল। ফোন- ৯৯৫৪৪৮৯৫৩১

জীৱন দায়িনী ঔষধৰ ধনাত্মক আৰু ঋণাত্মক দিশ

□ দিগন্ত শৰ্মা

এখন সমাজৰ উন্নতিৰ লগত ওতঃপ্ৰোত ভাৱে জনসাধাৰণৰ স্বাস্থ্য জড়িত হৈ আছে। এখন সমাজৰ অৰ্থনৈতিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক দিশৰ উন্নতিত ব্যক্তি তথা সমূহৰ সু-স্বাস্থ্য পোনপটীয়াভাৱে জড়িত আছে। স্বাস্থ্য সুস্থভাৱে ৰাখিবৰ বাবে জনসাধাৰণক সজাগ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। চৰকাৰে বিভিন্ন আঁচনিৰ জৰিয়তে স্বাস্থ্যৰ সজাগতা শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰিছে। বৰ্তমান বিজ্ঞানৰ আৱিষ্কাৰ ন ন কৌশলে পৃথিৱীখন সৰু কৰি আনিছে। জনসাধাৰণে সকলো দিশতে যথেষ্ট জ্ঞানৰ পৰিসীমা বৃদ্ধি কৰিছে। তৎস্বত্বেও শৰীৰ বিজ্ঞান তথা ঔষধৰ ওপৰত ধাৰণা যথেষ্ট সীমিত পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়। বৰ্তমান শৰীৰ বিজ্ঞান তথা ঔষধৰ ধাৰণাৰ ওপৰত জ্ঞান বৃদ্ধি কৰি জনসাধাৰণক সজাগ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। স্বাস্থ্য সুস্থ সবল কৰি ৰখাৰ বাবে চাৰিটা দিশৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিব লাগে।

(১) বিশ্লেষণাত্মক আলোচনা (Counselling), (২) ব্যৱস্থাপনা (Management), (৩) প্ৰতিৰোধ (Prevention), (৪) চিকিৎসা (Treatment)।

শৰীৰত বিভিন্ন বিসংগতি দেখা দিলে সেই বিসংগতিৰ ওপৰত অভিজ্ঞ ব্যক্তিৰ লগত বিশ্লেষণাত্মক আলোচনা (Counselling) ৰ প্ৰয়োজন। বিশ্লেষণাত্মক আলোচনাৰ মাধ্যমে জড়িয়তে সমস্যাৰ সমাধান নহ'লে সেই বিসংগতি সমাধাৰ দ্বিতীয় পদক্ষেপ হিচাপে Management ৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। বহুতো এনে ব্যক্তি আছে যাক বাধা দিব পৰা ব্যৱস্থা আছে। তেনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি যথেষ্ট উপকৃত হ'ব পৰা যায়। যিকোনো ৰোগ আৰোগ্য কৰাতকৈ বাধা দিয়াকে উৎকৃষ্ট (Prevention is better than Cure)।

উন্নত চিকিৎসা পদ্ধতিৰে মানুহৰ জীৱনৰ আয়ুস দীৰ্ঘ কৰি তুলিছে। নতুন নতুন চিকিৎসা পদ্ধতি তথা ন ন ঔষধৰ আৱিষ্কাৰে জনসাধাৰণৰ স্বাস্থ্য সুস্থ কৰি ৰখাত যথেষ্ট অৰিহণা যোগাইছে। ঔষধৰ ব্যৱহাৰে স্বাস্থ্য সুস্থ কৰি ৰখাত যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰিছে। চিকিৎসা শাস্ত্ৰ তথা ঔষধ শাস্ত্ৰৰ জ্ঞান সমৃদ্ধ অভিজ্ঞ ব্যক্তিৰ দ্বাৰা দিয়া বাধা গ্ৰহণ কৰিব লাগে। এনে ধৰণেৰে ঔষধ ব্যৱহাৰ কৰিলে স্বাস্থ্যৰ ক্ষতিৰ পৰিমাণ যথেষ্ট হ্রাস পায়।

ঔষধৰ ব্যৱহাৰ যদি সঠিক নহয় তেতিয়া জীৱন দায়িনী ঔষধ মৃত্যু দূত হিচাপে থিয় দিয়ে। ঔষধৰ পাৰ্শ্বক্ৰিয়া সম্পৰ্কে জ্ঞান জনসাধাৰণৰ যথেষ্ট কম। ইয়াৰ উপৰিও অনভিজ্ঞ লোকৰ বিধান মতে ঔষধ সেৱন কৰিলে উপকাৰতকৈ অপকাৰ বেছি হয়। চিকিৎসা শাস্ত্ৰত জ্ঞান থকা অভিজ্ঞ ব্যক্তিয়ে দিয়া বিধান মতে ঔষধ সেৱন কৰিব লাগে। তেনে ব্যক্তিক ঔষধে কৰা অপকাৰৰ প্ৰতিকাৰ লগতে দিয়ে। ইয়াৰ উপৰিও কিমান পৰিমাণৰ ঔষধ কিমান সময়ৰ মূৰে মূৰে খাব লাগে তাকো বিধান দিয়ে। বৰ্তমান বিভিন্ন লোকে ঔষধৰ দোকানৰ পৰা ৰোগৰ নাম কৈ বিভিন্ন ঔষধ সেৱন কৰি আছে। যিটোৱে চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ এক প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হৈছে। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিত এটা ৰোগ নিৰাময় কৰিবলৈ যাওঁতে অন্য এক ৰোগৰ উদ্ভৱ হয়। তাতোকৈ ডাঙৰ প্ৰত্যাহ্বান হৈছে যথেষ্ট-মধ্যে এণ্টিবায়টিক সেৱন কৰা। যাৰ ফলত জনসাধাৰণৰ মাজত ঔষধে ঔষধক প্ৰতিৰোধ কৰা (Drug Resistant) ক্ষমতা বৃদ্ধি পাব ধৰিছে। যাৰ কাৰণে চিকিৎসকসকলৰ ৰোগ নিৰাময়ত এক প্ৰত্যাহ্বান আহিছে। সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজে যথেষ্ট মধে অনভিজ্ঞ লোকৰ বিধানত সেৱন কৰা ঔষধৰ বাণিজ্যিক নাম হৈছে - Norflox-TZ, O₂ CIPROFLOX, (Antibiotic), Aciloc, Pan-40, OMEZ, (Antri Secretory durgs), Paracetamol, Brufen, Nimusulide (Nice), Sumo ইত্যাদি।

জনসাধাৰণৰ মাজত ঔষধৰ বাণিজ্যিক নাম আৰু ঔষধৰ

সংযুতিৰ জ্ঞান সীমিত। যাৰ ফলস্বৰূপে কেতিয়াবা এনে ধৰণৰ ঔষধ নাম বেলেগ হোৱাৰ বাবে একেলগে দুয়োটাই গ্ৰহণ কৰা দেখা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে - Paracetamol, Crosin... আদি।

এনে ধৰণে ঔষধ গ্ৰহণ কৰাৰ ফলত ৰোগীৰ যকৃত, বৃক্ক, পাকস্থলী, প্লায়ু, অগ্নাশয় আদি বিভিন্ন অংগত যথেষ্ট পৰিমাণৰ অনিষ্ট সাধন কৰিব পাৰে। প্ৰয়োজনতকৈ অধিক পেৰাচিটামল সেৱন কৰিলে যকৃত নষ্ট কৰি মৃত্যু মুখলৈ ঠেলিব পাৰে। এচপিৰিল ঔষধ যথেষ্ট মধে গ্ৰহণ কৰিলে পাকস্থলীত ঘাঁ সৃষ্টি কৰি বিভিন্ন ৰোগৰ উৎপত্তি কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰি ভাৰতবৰ্ষত বহুতো ঔষধ ইতিমধ্যে ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰিছে তৎস্বত্বেও তেনে ঔষধ সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজে ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে।

বহুতো ঔষধ বিক্ৰেতাই সীমিত জ্ঞান আহৰণ কৰি যথেষ্ট মধে Sterodial ঔষধ, ইনজেকচন, মলম আদি ৰোগীক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ দিয়ে। তেনে কৰাৰ ফলত চিকিৎসকসকলে প্ৰকৃত চিকিৎসা বিধান দিয়াত যথেষ্ট বাধাৰ সন্মুখীন হোৱা পৰিলক্ষিত হয়।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজ নিৰোগী তথা সুস্থ সবল কৰি ৰাখিবলৈ বিভিন্ন আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে যদিও তেনে আঁচনি বিফল হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ৰক্তহীনতাৰ বাবে আইৰণ টেবলেট আৰু ফলিক এচিড ঔষধ বিতৰণ তথা পেলুৰ ঔষধ সেৱনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত অভিভাৱক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সম্পূৰ্ণভাৱে সজাগ কৰিব নোৱাৰাৰ বাবে বহু ক্ষেত্ৰত বিফল হোৱা দেখা পোৱা গৈছে। এই ক্ষেত্ৰত কিছু ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰো প্ৰয়োজন আছে।

(১) মুঠৰ ওপৰত চিকিৎসা শাস্ত্ৰ তথা ঔষধৰ ওপৰত জ্ঞান থকা অভিজ্ঞ ব্যক্তি যেনে চিকিৎসক, ফাৰ্মাচিচ আদিৰ জনসাধাৰণৰ মাজত এই বিষয়ত সজাগতা অনাৰ প্ৰয়োজন আছে। জনসাধাৰণৰ মাজত ষ্টেৰ'ইড জাতীয় ঔষধ, ভিটামিন, যকৃতৰ বাবে ব্যৱহৃত ঔষধ তথা অত্যৱশ্যকীয় ঔষধসমূহৰ দ্বাৰা শৰীৰত হোৱা ক্ৰিয়া আৰু পাৰ্শ্বক্ৰিয়াৰ সম্পৰ্কে আংশিকভাৱে হ'লেও জ্ঞানৰ বিস্তাৰৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ প্ৰয়োজন আছে।

(২) চিকিৎসাৰ বিধান পত্ৰত উল্লেখ কৰা ঔষধ সেৱনৰ নিয়মৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সম্পৰ্কে সজাগ কৰা।

(৩) ষ্টেৰ'ইডেল ঔষধ, এণ্টিবায়টিক, হৰমনেল ঔষধ, এণ্টিবিক্ৰেটৰি ঔষধ, বিশেষ কিছুমান NASID জাতীয় ঔষধ আদি কিছুমান ঔষধ চিকিৎসকৰ বিধান পত্ৰৰ অবিহনে বিক্ৰী কৰিব নোৱাৰা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ প্ৰয়োজন আছে।

(৪) বৰ্তমান অসমৰ এনে কিছুমান গ্ৰামাঞ্চল আছে য'ত একোখন ঔষধৰ দোকান তথা সীমিত ঔষধৰ জ্ঞান সম্পন্ন ব্যক্তিয়েই একমাত্ৰ ভৰসা। তেনে অঞ্চলত ঔষধ সেৱনৰ নীতি-নিয়মে চুব নোৱাৰে। তেনে ধৰণৰ অঞ্চলৰ বাবে কিছুলোকক চিকিৎসা শাস্ত্ৰ তথা ঔষধৰ প্ৰশিক্ষণ দি তেনে ব্যক্তিক নিয়োগ কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থা (WHO) য়ে '২০০০ চনত সকলোৰে বাবে স্বাস্থ্য' ঘোষণা কৰি বিশ্বৰ আন দেশৰ লগতে ভাৰতবৰ্ষতো এই অভিযান আৰম্ভ কৰিছিল। Indian Rural Medical Association ৰ অধীনত বিভিন্ন ঠাইত স্বাস্থ্য কৰ্মী নিয়োগ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। কিছু ৰাজ্যত চৰকাৰৰ অমনোযোগিতাৰ বাবে এনে ধৰণৰ স্বাস্থ্য কৰ্মীৰ প্ৰশিক্ষণ ক্ৰমে নিষ্ক্ৰিয় হৈ পৰিল। মুঠৰ ওপৰত জনসাধাৰণ সজাগ হ'ব হ'ল যাতে জীৱন দায়িনী ঔষধৰ কুফলৰ প্ৰভাৱ দেহৰ ওপৰত পৰি দেহত যাতে কেৰোণৰ সৃষ্টি নকৰে।

ওখাৰা পাহাৰৰ উচুপনি

□ যোগেন চন্দ্ৰ নেওগ

মই ওখাৰা পাহাৰ

মোৰ নাই কোনো অহঙ্কাৰ।

প্ৰকৃতিৰ ৰূপ-সৌন্দৰ্য বিলাবলৈ

মোৰ ওপৰত সৃষ্টি কৰ্তাৰ

দায়িত্ব আছিল।

প্ৰাণী জগতক জীয়াই ৰখাবলৈ

মই অকণো ক্ৰটি কৰা নাছিলো।

মোৰ ছাঁতে উৰণীয়া পখীয়ে জীৰায়।

বসন্ত ঋতুত মলয়া বতাহৰ সৃষ্টি কৰি

মানুহ নামৰ প্ৰাণীবোৰলৈ

আনন্দৰ বতৰা বিলাওঁ।

জীৱ কুলক মোৰ আশ্ৰয় দিওঁ,

খাবৰ কাৰণে সেউজীয়া গছ-লতা,

কুঁহি কোমল ঘাঁহ-পাত দিওঁ।

ফল ভৰা গছবোৰত

কপি কুলে ডালে ডালে জপিয়াই

উদৰ পূৰাই ফল-মূল খায়।

অচিন দেশৰ পৰা অহা মানুহবোৰে

মোৰ ৰূপ-সৌন্দৰ্যতে

আপোন পাহাৰ হৈ

আনন্দতে কিবা কথা পাতে...।

মই তেওঁলোকৰ ভাষা নাজানিলেও

মনৰ কথা হ'লে বুজি পাওঁ। কিন্তু...

বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিৰ মানুহ জাকে

যান্ত্ৰিক প্ৰতিযোগিতাৰ দৌৰত নামি

মোৰ ওপৰত কুদৃষ্টি পৰিল।

মোৰ বহু হাজাৰ বছৰৰ আয়ুস

সিহঁতে কম সময়ৰ ভিতৰতে

শেষ কৰি পেলাব ধৰিলে।

আৰম্ভ হ'ল - মোৰ সমগ্ৰ পৰিয়ালটোৰ ওপৰত

নিৰ্মম অত্যাচাৰ, উৎপীড়ন।

নানান বিধৰ গছ-গছনি, হাবি-বন

তৰু-লতা আদি কাটি খাস্তাং কৰিলে।

দূৰ্দ্দান্ত জে.চি.বিৰ হাতোৰাৰে

মোৰ শৰীৰত প্ৰচণ্ড আঁচোৰ পৰিল।

মোৰ শিলাময় দেহাটো

ফালি চিৰাচিৰি কৰিলে।

গ্ৰেণেডৰ শব্দৰ জোকোৰণিত

মোৰ দেহাটোৰ পৰা

বখলা বখলে প্ৰকাণ্ড শিলবোৰ

ভাঙি-চিঙি চূৰমাৰ কৰি

আঁজুৰি আনিব ধৰিলে।

মোৰ কাতৰ আৰ্তনাদ শুনিবলৈ

সিহঁতৰ আহৰি নাই।

মই কাকুতি-মিনতি কৰিলেও

সিহঁতেতো মোৰ ভাষা নুবুজে;

পাযান হৃদয়ৰ মানুহজাকে

ৰক্ত পিপাসুৰ দৰে মোক হত্যা কৰি

মোৰ অস্তিত্ব শেষ কৰিলে।

মোৰ উঠন বুকু, বিশাল শিলাময় দেহ আজি

ভৈয়ামৰ সতে মিলি সমান হ'ব ধৰিছে।

যুগান্তৰত মোৰ অস্তিত্ব

মানুহে বিচাৰি নাপাব।

মোৰ হিয়া ভগা কান্দোন

আৰু নিঃশব্দৰ উচুপনি

শুনিব কোনে... ???

(বিঃদ্রঃ পশ্চিম বঙ্গৰ ওখাৰা পাহাৰত মেচিনেৰে খনন

কাৰ্য চলাই থকা দেখি।)

আমাৰ প্ৰকৃতি : ইয়াৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু ভৱিষ্যতলৈ সংৰক্ষণ

□ সন্দীপন ভৰদ্বাজ

নৱম শ্ৰেণী, সাধনী জাতীয় বিদ্যালয়

বৰ্তমান সময়ত বিশ্বৰ বহু চৰ্চিত বিষয়টো হৈছে পৰিৱেশ প্ৰদূষণ। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ বলত মানৱ সভ্যতা দিনে দিনে এখোজ-দুখোজকৈ আগবাঢ়ি উন্নতিৰ জখলাত বগাবলৈ সক্ষম হৈছে। নানা ৰোগ-ব্যাদিৰ ঔষধ, যন্ত্ৰ-পাতি আদি আৱিষ্কাৰ কৰি মানৱ সমাজক দীৰ্ঘজীৱী কৰি তুলিছে। কিন্তু এই সকলোবোৰ থকা স্বত্বেও দেখোন বৰ্তমান সময়ত দেখা যায় পৰিৱেশ প্ৰদূষণ আৰু তাৰ ফলত উৎপন্ন হোৱা নানা সমস্যা। যিবোৰৰ সমাধান বৰ্তমান পৰ্যন্ত হোৱা নাই।

প্ৰকৃততে প্ৰকৃতি হৈছে জীৱৰ প্ৰাণস্বৰূপ। প্ৰকৃতিৰ লগতেই উমলি-জামলি ডাঙৰ হোৱা এই মানুহে বৰ্তমান এই প্ৰকৃতিৰ মহিমাৰ কথা পাহৰি গৈছে। তেওঁলোকে জ্ঞান-বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তিৰ দ্বাৰা মানৱ সম্পদ গঢ়ি তুলিছে গগণচুম্বী অট্টালিকা সাজিছে। কিন্তু তেওঁলোকে এইবোৰ কৰিবলৈকে প্ৰকৃতি ধ্বংস কৰিছে। তেওঁলোকে হয়তো নাজানে যে এইবোৰে কেৱল তেওঁলোকৰ বাবেই হয় সমগ্ৰ বিশ্বৰ নাগৰিক আৰু ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ বাবে এক ভয়াবহ বিপদ হিচাপে থিয় দিব পাৰে। গছ-গছনি কাটি খাঙাং কৰাত বায়ুমণ্ডলত কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইড (CO₂) বৃদ্ধি পোৱাৰ ফলত পৃথিৱীৰ উষ্ণতা বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিছে। বায়ু প্ৰদূষণৰ নানা কাৰক কল-কাৰখানাৰ ধোঁৱা, গাড়ী-মটৰৰ ধোঁৱাই নিৰ্গত কৰা অপকাৰী পদাৰ্থই অ'জেন (O₃) স্তৰত বিঘ্নৰ সৃষ্টি কৰিছে। বায়ু প্ৰদূষণৰ ফলত নানা বিধ ব্যাধিয়ে গা কৰি উঠিছে। যদি এনেদৰেই প্ৰকৃতিৰ বিনাশ হৈ থাকে তেন্তে মানৱ সমাজৰ আয়ুস ৰেখা ক্ৰমান্বয়ে ছুটি হৈ আহিব। ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ বাবে আৰু একো নাথাকিব।

সেয়েহে আমি পৃথিৱী বাসী সংকল্পবদ্ধ হ'ব লাগে যে যদি প্ৰত্যেকেই নিতৌ একোটাকৈ গছ পুলি ৰুই এই ধ্বংস হ'বলৈ ধৰা প্ৰকৃতিক অলপো উৎসাহ দিয়ে তেন্তে ইয়ে তেওঁলোকৰ বাবেই নহয়, ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ বাবেও এক শুভ কাৰক হৈ উঠিব। সচেতন ব্যক্তি, সচেতন ৰাইজ, সচেতন সমাজে যেন এই কথাই মনত ৰাখে - 'প্ৰকৃতি আমাৰ, আমি প্ৰকৃতিৰ সন্তান। প্ৰকৃতি আমাৰ বাবে আমি প্ৰকৃতিৰ বাবে।'

এনেদৰেই সংকল্পবদ্ধ হ'লে নিঠৰুৱা প্ৰকৃতি পুনৰ জীপাল হৈ উঠিব। ফলে-ফুলে ভৰপূৰ হ'ব। 'কোনোবাই কৰিব, ক'ৰবাত হ'ব, এনে মনোভাৱে বিনন্দীয়া প্ৰকৃতিক ধ্বংসহে কৰিব। সেইবাবে আমি প্ৰত্যেকেই উপৰোক্ত শ্ল'গান মনত ৰাখি প্ৰকৃতি সংৰক্ষণ কৰাহে বৰ্তমান মানৱ সমাজৰ গুৰু দায়িত্ব।

উদ্ভিদ আৰু বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণ

□ বিৰাজ কলিতা, ষষ্ঠমান

যোৰহাট চৰকাৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বহুমুখী বালক বিদ্যালয়

উদ্ভিদ আমাৰ বাবে প্ৰচুৰভাৱে ব্যৱহাৰ হোৱা এবিধ প্ৰাকৃতিক সম্পদ। এই গছ-গছনিয়ে এৰি দিয়া অক্সিজেন গেছ আমি উশাহত লওঁ আৰু আমি এৰি দিয়া কাৰ্ব-ডাই-অক্সাইড গেছ গছ-গছনিয়ে শুহি লয়। গছ-গছনিৰ বাবেই আমাৰ বায়ুমণ্ডলৰ প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ হয়। ইয়াৰ উপৰি গছৰ শিপাই মাটিত খামোচ মাৰি ধৰি ক্ষয়ৰোধ কৰে। গছৰ পৰাই আমি আমাৰ প্ৰয়োজনীয় আচবাব তৈয়াৰ কৰি লওঁ। ঘৰ-দুৱাৰ, খিৰিকী, চাং, চকী-মেজ আদিৰ উপৰি আমি ইয়াক ইন্ধন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰোঁ। তদুপৰি অসমৰ হাবিত পোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ ঔষধি গছ বিভিন্ন বেমাৰৰ ঔষধ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰোঁ। অসমত কপৌ ফুল, ভাটৌ ফুল আদি বহু ধৰণৰ মনোৰঞ্জনৰ অৰ্কিড পোৱা যায়। ৰাজ্যখনৰ হাবিত পোৱা শাল, নিম, চম্পা, সোণাৰু, বনচোম, ৰবৰ আদি বিভিন্ন ধৰণৰ গছ ফল-মূল আদি মূল্যবান সম্পদ।

প্ৰাকৃতিক উদ্ভিদৰ অবিহনে পৃথিৱীৰ উপৰিভাগ সৌন্দৰ্যহীন। পৃথিৱীৰ সৌন্দৰ্য ৰক্ষাত প্ৰাকৃতিক উদ্ভিদে সহায় কৰে। উদ্ভিদৰ বাবে পৃথিৱীৰ জলবায়ুৰ ওপৰত বিশেষ প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। এই উদ্ভিদে প্ৰাণী জগতক সুৰক্ষা দি থকাৰ উপৰিও মানুহৰ জীৱন ধাৰণত বিশেষভাৱে সহায় কৰি আহিছে। মানুহৰ মৌলিক প্ৰয়োজনীয় সা-সামগ্ৰী, ঔষধ আদি সকলোবোৰ উদ্ভিদৰ পৰাই আহৰণ কৰা হয়। জনসংখ্যা বাহিৰে অহাৰ লগে লগে খেতি-বাতি, নগৰ-চহৰ আদি

স্থাপনৰ বাবে অধিক ঠাইৰ আৱশ্যক।

জপে-মখে গছ-গছনি কটা, কনৰীয়া জীৱ-জন্তু হত্যা কৰা, পাহাৰ কাটি দ'ৰাই পুৰোৱা, য'তে-ত'তে খনন কাৰ্য চলোৱা আদি বৰ্তমান সময়ত প্ৰাকৃতিক উদ্ভিদৰ লগতে বন্যপ্ৰাণী জীয়াই থকাৰ ক্ষেত্ৰত সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে। তদুপৰি, মানুহৰ এনে ধ্বংসমূলক কাৰ্যৰ বাবে গোটেই পৰিৱেশৰ ভাৰসাম্য নষ্ট হৈছে।

অসমৰ হাবিত পোৱা মূল্যবান জীৱ-জন্তু যেনে - গঁড়, হাতী, হৰিণা, বাঘ, বনৰীয়া ম'হ আদি চোৰাংচিকাৰী আৰু দুপ্ত প্ৰকৃতিৰ মানুহে হত্যা কৰি তাৰ অঙ্গ-প্ৰত্যঙ্গ অৰিষ্ঠভাৱে বজাৰত বিক্ৰী কৰিছে। তদুপৰি অসমৰ হাবিত পোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ মূল্যবান গছ, কাঠ চোৰাং চিকাৰীয়ে অবৈধ ভাৱে কাটি বিক্ৰী কৰা দেখা যায়। ইয়াৰ উপৰি আমাৰ ৰাজ্যখনত পোৱা বিভিন্ন আলংকাৰিক মাছ যেনে -খলিহনা, পুঠি, পাটীমুতুৰা, গঙ্গাটোপ, বটিয়া, মাগুৰ আদি বিশেষ মাছৰ বিদেশৰ বজাৰত জনপ্ৰিয়তা বৃদ্ধি পোৱাৰ পাছত ইয়াৰ গুৰুত্ব বৃদ্ধি পাইছে।

এনেবোৰ কাৰণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আমি এই প্ৰাকৃতিক উদ্ভিদৰ লগতে বন্যপ্ৰাণীসমূহৰ সংৰক্ষণৰ চিন্তা কৰিব লগা হৈছে। আমি সকলোৱে এই সম্পদসমূহৰ পৰিমিত ব্যৱহাৰ কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। সেইবাবে আমি সকলোৱে একতাৰ দোলেৰে এই উদ্ভিদ আৰু বন্যপ্ৰাণীসমূহক সংৰক্ষণ কৰা উচিত।

সাহসী গুণ

□ ৰীতা ভট্টাচাৰ্য

মইনাসকল বাৰ্ষিক পৰীক্ষা শেষ হোৱাৰ পৰা ফলাফল ওলোৱালৈকে হাতত অফুৰন্ত সময়। এই দিনকেইটাত নিজে ভালপোৱা কাম কৰিবলৈ, মুক্তমনে ফুৰা-চকা কৰিবলৈ আশা পুহি থাকে। যিকোনো এটা ভাল কাম কৰিবলৈ প্ৰথমে মনত সাহস গোটাৰ লাগিব। সাহস হ'ল জীৱনৰ যিকোনো আচৰিত পৰিস্থিতিকে চম্ভালি ল'ব পৰা এক শক্তি। কোনো ভয়-ভীতিয়ে বিচলিত কৰিব নোৱাৰা অদম্য ইচ্ছা শক্তি। সাহস বোলা গুণটো সকলোৱে সমীহ কৰে। সাহসী লোক ভয়াতুৰ লোকৰ কাৰেণ আদৰ্শ স্বৰূপ। মহান উদ্দেশ্য লৈ যি আত্মবলিদান দিয়ে সেই উদ্দেশ্য আৰু ত্যাগৰ বাবে তেওঁ মহিমামণ্ডিত হৈ জিলিকি পৰে। সকলো মহৎ কাম সাহসৰ গুণতহে হয়। ভাৰতৰ স্বাধীনতা আহিছিল সাহসী লোকৰ কষ্ট, ধৈৰ্য আৰু ত্যাগৰ বলত।

ভীৰুতাক কোনেও প্ৰশংসা নকৰে। ইয়াক সকলোৱে নিন্দাহে কৰে। ভীৰুলোকৰ মনৰ দৃঢ়তা নাথাকে। তেওঁলোক সদায় আনৰ দাস হয়। গতিকে অদম্য ইচ্ছা শক্তি আৰু অফুৰন্ত সাহস, মনোবল থাকিলে সকলো কামতে সফলতা অৰ্জন কৰিব পাৰি। বহু শিশু, কিশোৰ-কিশোৰীয়ে দুৰ্দান্ত সাহসৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় সাহসীকতাৰ বঁটা পাবলৈ সক্ষম হৈছে।

মোৰ বৰদোৱা ভ্ৰমণ

□ সুনয়না ভৰদ্বাজ

সাধনী জাতীয় বিদ্যালয়

সেইদিনা আছিল জুলাই মাহৰ ৫ তাৰিখ। আমি সকলোৱে বৰদোৱা থান চাবলৈ বুলি ওলালো। পুৱা ৭ বজাত আমি নিজা ঘৰৰা গাড়ীৰে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলো। বৰদোৱা থানলৈ যাওঁতে আমি পোৱা কাজিৰঙাৰ অৰ্কিড উদ্যান আৰু বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশে মন মোহিত কৰিছে। পুৱা ৯ বজাত আমি জাগীৰোডৰ এখন হোটেলত পুৱাৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰিলোঁ। দিনৰ ১১ বজাত আমি বৰদোৱা থান পালোঁগৈ। বৰদোৱা থানত আমি প্ৰথমে ধূপ-শলিতা জ্বলাই শৰাই আগবঢ়ালো। তাৰ পাছত আমি উত্তৰে থকা আকাশী গঙ্গা চালো। আকাশী গঙ্গাৰ চাৰিওফালে আমি সকলোৱে এপাক

ঘূৰিলো। আকাশী গঙ্গাৰ মাছ-কাছবোৰক খোৱা বস্তু দিলে কিয় মৰম লগাকৈ 'খাইছি' আকাশী গঙ্গাৰ পৰা আহি আমি শঙ্কৰদেৱে পুথি লিখা অতি প্ৰাচীন শিলিখা গছজোপা চালো। প্ৰায় ১ ঘণ্টা মান সময় বৰদোৱা থানত থাকি আমি দিনৰ ১২ বজাত তাৰ পৰা ঘূৰিলো। বৰদোৱাৰ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ সঁচাকৈ বৰ মনোমোহা। আমি আকৌ ১২.৩০ বজাত আমি ঘৰলৈ যাত্ৰা কৰিলো। দিনৰ ১ বজাত আমি আমনি নামৰ ঠাইত দুপৰীয়াৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰিলোঁ। নিশা ৯ বজাত আমি ঘৰ পালোঁহি। এয়াই আছিল মোৰ ভ্ৰমণ কাহিনী।

দুই বন্ধু

এখন গাৰঁত দুজন বন্ধু আছিল। এজন আছিল চুনু আৰু ইজন মুনু। চুনু আৰু মুনু দুজন ভাল বন্ধু আছিল। মুনু শান্ত আৰু পঢ়া-শুনাত ভাল আছিল। কিন্তু চুনু বহু দুপ্ত বুদ্ধিৰ আৰু চতুৰ আছিল। এদিন মুনুৱে এটা স্কুললৈ ধুনীয়া পেঞ্চিল বাকচ আনিছিল। সি দেউতাকে আনি দিয়া বাকচটো বৰ আনন্দ মনেৰে স্কুললৈ লৈ আহিছিল। চুনুৰ মনত এটা বেয়া বুদ্ধি খেলালে। সি তাৰ পেঞ্চিল বাকচটো ভাল দেখি চুৰ কৰি ল'লে। মুনুৱে দেখে যে দেউতাকে আনি দিয়া তাৰ মৰমৰ পেঞ্চিল বাকচটো নাই। সি ইনাই-বিনাই কান্দিবলৈ ধৰিলে। চুনুৱে তাৰ ঘৰলৈ বাকচটো লৈ আহিলে। স্কুলৰ

পৰা অহাৰ পাচত সি গম পালে যে বায়েকৰ কিতাপখন চুৰ হ'ল। বায়েকে ঘৰত কান্দি আছে। সি বায়েকক সুধিলে - 'বা তোৰ কি হ'ল?' বায়েকে ক'লে, 'মোৰ কিতাপখন চুৰ হ'ল।' চুনুৱে নিজৰ ভুল বুজিব পাৰিলে আৰু সি তাৰ পাছদিনা মুনুক বাকচটো ঘূৰাই দিলে। সি তেতিয়াৰ পৰা প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে যে তাৰ কেতিয়াও দুপ্ত বুদ্ধি নেখেলায়, বেয়া কাম নকৰে আৰু চুৰ নকৰে।

□ মেহা ভৰদ্বাজ

চতুৰ্থ শ্ৰেণী

জোনাকী সংঘ বিদ্যালয়

কুইজ

এই সংখ্যাৰ কুইজ শিতানটো বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ, অৰ্থনীতিবিদ তথা অসমৰ কুইজৰ মহীৰুহ প্ৰয়াত দিলীপ কুমাৰ বৰুৱা দেৱৰ নামত উৎসৰ্গিত।

- ১) কোনখন দেশক 'এবিচিনিয়া' নামেৰেও জনা যায়?
- ২) কোনজন বিশিষ্ট শিক্ষাবিদে কৈছিল, "Quiz is an introduction to knowledge."
- ৩) বহু চৰ্চিত শব্দ "BREXIT" অৰ্থ কি?
- ৪) ২০১৬ চনৰ সাহিত্যৰ ন'বেল বঁটা বিজয়ী কোন?
- ৫) ২০১৭ চনৰ মে' মাহত প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীযুত নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াৰ দ্বাৰা উদ্বোধন হোৱা 'ধলা-শদিয়া' দলংখনৰ দৈৰ্ঘ্য কিমান?
- ৬) কোনজন একমাত্ৰ অসমীয়াই জীৱন যোৰা সাধনাৰ বাবে 'দাদা চাহেব ফালকে বঁটা' লাভ

কৰিছিল ১৯৯২ চনত?

৭) "What a piece of work is a man" - এইয়াৰ স্বগতোক্তি শ্বেল্পপিয়েৰৰ কোনটো বিখ্যাত চৰিত্ৰৰ?

৮) ২০১৬ চনৰ ৰিঅ' অলিম্পিকত মহিলাৰ বেডমিণ্টনত ৰূপৰ পদক বিজয়ী কোন?

৯) কোনজন বিখ্যাত চুফী সাধকক 'শ্বাহ মিলান' নামেৰেও জনা যায়?

১০) কোনে আৰু কেতিয়া মোবাইল ফোনৰ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল?

উত্তৰসমূহ : ১) ইথিওপিয়া, (২) দিলীপ কুমাৰ বৰুৱা, (৩) ই দুটা শব্দ "British" আৰু "Exit" (ব্ৰিটিছ আৰু এক্সিত) ৰ সংযোজন, (৪) বব দাইলান, (৫) ৯.১৫ কিলোমিটাৰ, (৬) ড° ভূপেন হাজৰিকা, (৭) হেমলেট, (৮) পি.ভি. সিন্ধু, (৯) আজান ফকীৰ বা আজান পীৰ, (১০) মাৰ্টিন কুপাৰ, ৩ এপ্ৰিল, ১৯৭৩ চনত।

শুভভাৱে আগুৱাই আহিবলৈ

‘ফিফা কনফেডাৰেশ্বনচ কাপ ২০১৭’ আৰু ইয়াৰ ইতিহাস

□ তাপস কুমাৰ বৰুৱা

অহা 17 জুনৰ পৰা 2 জুলাইলৈ বাচিয়াত অনুষ্ঠিত হ'ব কনফেডাৰেশ্বনচ কাপ 2017। এই প্রতিযোগিতাখনৰ আৰম্ভণি জানিবলৈ আমি উজাই যাব লাগিব 1992 চনলৈ। সেই বৰ্ষত চৌডি আৰবে স্বদেশতে কিং ফাহাদ কাপ (কনফেডাৰেশ্বনচ উইনাৰচ কাপ বা ইণ্টাৰনেছনেল চেম্পিয়নশ্বিপ নামেৰেও জনা যায়) অনুষ্ঠিত কৰে। আয়োজক দেশ চৌডি আৰব আৰু কেইখনমান মহাদেশীয় চেম্পিয়ন ক্ৰমে, আৰ্জেণ্টিনা, আইভৰি ক'ষ্ট আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, মুঠ চাৰিখন দেশে অংশ গ্ৰহণ কৰা এই প্রতিযোগিতাখনৰ ফাইনেল মেচখনত আৰ্জেণ্টিনাই চৌডি আৰবক 3-1 গ'লত পৰাস্ত কৰে। এই প্রতিযোগিতাৰ পৰবৰ্তী সংস্কৰণ অনুষ্ঠিত হয় 1995 চনত চৌডি আৰবতে। আয়োজক দেশ চৌডি আৰব, আৰ্জেণ্টিনা, ডেনমাৰ্ক, জাপান, মেক্সিকো আৰু নাইজেৰিয়া, মুঠ ছয়খন দেশে অংশ গ্ৰহণ কৰা এই প্রতিযোগিতাৰ ফাইনেল মেচখনত ডেনমাৰ্কে আৰ্জেণ্টিনাক 2-0 গ'লত পৰাস্ত কৰে। 1997 চনত ফিফায়ে এই প্রতিযোগিতাখনৰ আয়োজকৰ দায়িত্ব নিজৰ হাতলৈ নিয়ে আৰু ফিফা কনফেডাৰেশ্বনচ কাপ ৰূপে নামকৰণ কৰে তথা প্রতিযোগিতাখন প্রতি দুই বছৰৰ মূৰত অনুষ্ঠিত কৰা হ'ব বুলি ঘোষণা কৰে। প্রতিযোগিতাখনৰ 1997 চনৰ সংস্কৰণত আয়োজক দেশ চৌডি আৰব, অষ্ট্ৰেলিয়া, ব্ৰাজিল, চেক গণৰাজ্য, মেক্সিকো, দক্ষিণ আফ্ৰিকা, সংযুক্ত আৰব আমিৰ শ্বাহী আৰু উৰুগুৱে, মুঠ আঠখন দেশে অংশ গ্ৰহণ কৰে আৰু ফাইনেল মেচখনত ব্ৰাজিলে অষ্ট্ৰেলিয়াক 6-0 গ'লত পৰাস্ত কৰে। 1999 চনৰ আয়োজক দেশ মেক্সিকো, বলিভিয়া, ব্ৰাজিল, ইজিপ্ট, জাৰ্মানী, নিউ জিলেণ্ড, চৌডি আৰব আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই অংশ গ্ৰহণ কৰা প্রতিযোগিতাখনৰ ফাইনেল মেচখনত মেক্সিকোৱে ব্ৰাজিলক 4-3 গ'লত পৰাস্ত কৰে। 2001 চনত অনুষ্ঠিত প্রতিযোগিতাখনৰ পৰবৰ্তী

মণ্ডল, OFC বা ওচেনিয়া মণ্ডল আৰু UEFA বা ইউৰোপ মণ্ডলৰ মহাদেশীয় বিজয়ী মুঠ 8 খন দেশ কনফেডাৰেশ্বনচ কাপৰ বাবে যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। যদি কোনো দেশ একাধিক দিশৰ পৰা যোগ্যতা অৰ্জন কৰে তেন্তে, দেশখনৰ মহাদেশীয় বা কনফেডাৰেশ্বন চেম্পিয়নশ্বিপত পৰবৰ্তী স্থানপ্ৰাপ্ত দেশখনেও যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। উদাহৰণ স্বৰূপে- 2013 চনৰ প্রতিযোগিতালৈ ফিফা বিশ্ব কাপ 2010ৰ বিজয়ীৰূপে স্পেইনে যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। UEFA ৰ অন্তৰ্গত দেশখন UEFA

‘এ’ত বাচিয়া, নিউ জিলেণ্ড, পৰ্তুগাল, মেক্সিকো আৰু গ্ৰুপ ‘বি’ত জাৰ্মানী, চিলি, কেমেৰুন, অষ্ট্ৰেলিয়াক স্থান দিয়া হৈছে। প্রতিটো গ্ৰুপৰে গ্ৰুপ লীগত শীৰ্ষ স্থানপ্ৰাপ্ত দেশ দুখন পৰবৰ্তী পৰ্যায় অৰ্থাৎ, চেমি-ফাইনেললৈ অগ্ৰসৰ হ'ব। চেমি-ফাইনেলৰ বিজিত দেশ দুখনে তৃতীয়-চতুৰ্থ স্থান নিৰ্ণায়ক আৰু বিজয়ী দেশ দুখনে ফাইনেল খেলিব। 25 জুনত অন্ত পৰিব লগীয়া গ্ৰুপ লীগৰ পশ্চাৎ চেমি-ফাইনেল দুখন 28 আৰু 29 জুন, তৃতীয়-চতুৰ্থ স্থান নিৰ্ণায়ক আৰু ফাইনেল মেচ 2 জুলাইত অনুষ্ঠিত হ'ব। বাকী তিনিখন দেশ- চিলি, পৰ্তুগাল আৰু বাচিয়া প্ৰথম বাৰৰ বাবে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছে।

CONFEDERATIONS CUP RUSSIA 2017

সংস্কৰণত যৌথ আয়োজক জাপান আৰু দক্ষিণ কোৰিয়াৰ উপৰি অষ্ট্ৰেলিয়া, ব্ৰাজিল, কেমেৰুন, কানাডা, ফ্ৰান্স আৰু মেক্সিকোয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে আৰু ফাইনেল মেচখনত ফ্ৰান্সে জাপানক 1-0 গ'লত পৰাস্ত কৰে। 2003 চনত আয়োজক দেশ ফ্ৰান্স, ব্ৰাজিল, কেমেৰুন, কানাডা, ফ্ৰান্স, তুৰ্কী আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই অংশ গ্ৰহণ কৰা প্রতিযোগিতাখনৰ ফাইনেল মেচখনত ফ্ৰান্সে অতিৰিক্ত সময়ত কেমেৰুনক 1-0 গ'ল (গ'ল্ডেন গ'ল)ত পৰাস্ত কৰে। 2005 চনৰ পৰা এই প্রতিযোগিতাখন প্রতি চাৰি বছৰৰ মূৰত অনুষ্ঠিত কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয় আৰু ফিফা বিশ্ব কাপ ফুটবল প্রতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হোৱাৰ পূৰ্বৰ বৰ্ষত বিশ্বকাপৰ আয়োজক দেশখনে এই প্রতিযোগিতা আয়োজন কৰাৰ দায়িত্ব অৰ্পন কৰাৰ ব্যৱস্থা প্ৰচলিত হয়। বিশ্ব কাপৰ দৰে দীৰ্ঘ কাৰ্যক্ৰমৰ প্রতিযোগিতা আয়োজন কৰাৰ পূৰ্বে ইয়াৰ প্ৰস্তুতি ৰূপে এই নিয়ম বলবৎ কৰা হয়। 2005 চনত আয়োজক দেশ জাৰ্মানী, আৰ্জেণ্টিনা, অষ্ট্ৰেলিয়া, ব্ৰাজিল, গ্ৰীচ, জাপান, মেক্সিকো আৰু টিউনিচিয়ায়ে অংশ গ্ৰহণ কৰা এই সংস্কৰণৰ ফাইনেল মেচখনত ব্ৰাজিলে আৰ্জেণ্টিনাক 4-1 গ'লত পৰাস্ত কৰে। 2009 চনত আয়োজক দেশ দক্ষিণ আফ্ৰিকা, ব্ৰাজিল, ইজিপ্ট, ইৰাক, ইটালী, নিউ জিলেণ্ড, স্পেইন আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই অংশ গ্ৰহণ কৰা এইটো সংস্কৰণত মেচখনত ব্ৰাজিলে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰক 3-2 গ'লত পৰাস্ত কৰে। 2013 চনত আয়োজক দেশ ব্ৰাজিল, স্পেইন, জাপান, মেক্সিকো, টাইটি, নাইজেৰিয়া, উৰুগুৱে আৰু ইটালী এই আঠখন দেশে অংশ গ্ৰহণ কৰা প্রতিযোগিতাখনৰ ফাইনেল মেচখনত ব্ৰাজিলে স্পেইনক 3-0 গ'লত পৰাস্ত কৰে।

ইউৰো 2012ৰো বিজয়ী হোৱাৰ বাবে, বানাৰ্চ-আপ ইটালীয়েও যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছিল।

2017 চনৰ প্রতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণকাৰী দেশ আঠখনে কেনেদৰে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছিল তাক সংক্ষিপ্ত ৰূপত উল্লেখ কৰা হ'ব। ইউৰোপ মণ্ডল (UEFA) ফিফা বিশ্ব কাপ 2016ৰ আয়োজক জাৰ্মানী (UEFA) 2014ৰ ফিফা বিশ্ব কাপ বিজয়ী (অতিৰিক্ত সময়ত 1-0, বিপক্ষ আৰ্জেণ্টিনা), পৰ্তুগাল (UEFA)- UEFA ইউৰো 2016ৰ বিজয়ী (1-0, বিপক্ষ ফ্ৰান্স), চিলি (CONMEBOL)- কোপা আমেৰিকা 2015ৰ বিজয়ী (অতিৰিক্ত সময়ত 0-0, পেনাল্টি শ্বুট আউটত 4-1, বিপক্ষ আৰ্জেণ্টিনা), মেক্সিকো (CONCACAF)- CONCACAF কাপ 2015ৰ বিজয়ী (অতিৰিক্ত সময়ত 3-2, বিপক্ষ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ), কেমেৰুন (AFC)- আফ্ৰিকা কাপ অব নেছনচ 2017ৰ বিজয়ী (2-1, বিপক্ষ ইজিপ্ট), অষ্ট্ৰেলিয়া (AFC)- AFC এচিয়ান কাপ 2015ৰ বিজয়ী (অতিৰিক্ত সময়ত 2-1, বিপক্ষ দক্ষিণ কোৰিয়া) আৰু নিউ জিলেণ্ড (OFC)- OFC নেছনচ কাপ 2016ৰ বিজয়ী (অতিৰিক্ত সময়ত 0-0, পেনাল্টি শ্বুট আউটত 4-2, বিপক্ষ পাপুৱা নিউ গিনি)। উল্লেখযোগ্য যে, পূৰ্বে 1997, 2001 আৰু 2005 চনত OFC মণ্ডলৰ পৰা এই প্রতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা অষ্ট্ৰেলিয়ায়ে 2006 চনত AFC ত যোগদান কৰি এইবাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছে। এই দেশ কেইখনৰ কনফেডাৰেশ্বনচ কাপত শ্ৰেষ্ঠতম প্ৰদৰ্শন হৈছে- মেক্সিকো (বিজয়ী, 1999), অষ্ট্ৰেলিয়া (বানাৰ্চ-আপ, 1997), কেমেৰুন (বানাৰ্চ-আপ, 2003), জাৰ্মানী (তৃতীয় স্থান, 2005) আৰু নিউজিলেণ্ড (প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়, 1999, 2003, 2009)।

প্রতিযোগিতাৰ প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায় ৰাউণ্ড-ৰবিন গ্ৰুপ লীগ আৰু চূড়ান্ত পৰ্যায় নক-আউট পদ্ধতিত খেলোৱা হ'ব। যোগ্যতা অৰ্জনকাৰী দেশ আঠখনক চাৰিখনকৈ দুটা গ্ৰুপ ক্ৰমে - গ্ৰুপ

ফিফা বিশ্ব কাপ 2018ৰ মেচসমূহ অনুষ্ঠিত হ'ব লগীয়া মুঠ 12খন ষ্টেডিয়ামৰ 4 খন ক্ৰমে চেইণ্ট পিটাৰ্ছবাৰ্গৰ ক্ৰিষ্টভস্কী ষ্টেডিয়াম, মস্কোৰ অটক্ৰীটিয়ে এৰিনা, কাজানৰ কাজান এৰিনা আৰু চচীৰ ফিষ্ট অলিম্পিক ষ্টেডিয়ামত এইবাৰৰ কনফেডাৰেশ্বনচ কাপৰ মেচসমূহ অনুষ্ঠিত হ'ব। প্রতি খন স্থানত 3খনকৈ গ্ৰুপ লীগ মেচৰ উপৰি মস্কোত তৃতীয়-চতুৰ্থ স্থান নিৰ্ণায়ক, কাজান আৰু চচীত ক্ৰমে প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় চেমি-ফাইনেল আৰু চেইণ্ট পিটাৰ্ছবাৰ্গত ফাইনেল মেচ অনুষ্ঠিত হ'ব।

ফিফা কনফেডাৰেশ্বনচ কাপত এই পৰ্যায় স্থাপিত হোৱা কেইটামান মুখ্য অভিলেখ পৰিসংখ্যাৰে আগবঢ়োৱা হৈছে-

মুঠ 9টা সংস্কৰণত 30খন যোগ্যতা অৰ্জনকাৰী দেশে খেলা 124 খন মেচৰ 20 খন দ্ৰ হয় আৰু তাৰে 5 খন পেনাল্টি শ্বুট-আউটৰ দ্বাৰা ফলাফল নিৰ্ণীত হয়। উক্ত মেচসমূহত 27 খন দেশ (কানাডা, গ্ৰীচ আৰু ইৰাকৰ খেলুৱৈয়ে গ'ল কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা

নাই)ৰ 226 জন খেলুৱৈয়ে মুঠ 380 টা গ'ল কৰে। উক্ত গ'লসমূহৰ 5 টা (4 খন দেশৰ 5 জন খেলুৱৈয়ে 4 খন দেশৰ সপক্ষে) আত্মঘাটী গ'ল। ব্ৰাজিলে সৰ্বাধিক 7 বাৰ (এই বাৰ মেচখনৰে সপক্ষে) বাৰে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছে। এই অৰ্জনৰ সন্মান স্বৰূপে কৰিছে। যোগ্যতা অৰ্জন কৰ 5 বাৰ ফাইনেলত অংশ গ্ৰহণ কৰিছে। 4 বাৰ চূড়ান্ত বিজয়ী হোৱাৰ সন্মান লাভ কৰাৰ বিপৰীতে আৰ্জেণ্টিনাই 2 বাৰ ফাইনেলত পৰাজয় বৰণ কৰিছে। ব্ৰাজিলে সৰ্বাধিক 33 খন মেচৰ 23 খনত বিজয়ী হোৱাৰ বিপৰীতে জাপানে 9 খন মেচত পৰাজিত হৈছে। দলীয় গ'লৰ ক্ষেত্ৰত ব্ৰাজিলৰ সপক্ষে সৰ্বাধিক 76 টা গ'লৰ বিপৰীতে মেক্সিকোৰ বিপক্ষে 33 টা গ'ল হৈছে। এখন মেচত সৰ্ববৃহৎ গ'লৰ ব্যৱধানঃ 10-0 স্পেইন বনাম টাইটি, 2013। সৰ্বকালৰ সৰ্বাধিক ব্যক্তিগত গ'লঃ 9 টাকৈ, কুৱাউথেমক ব্লাংক (মেক্সিকো) আৰু বোন্ডিনিয় (ব্ৰাজিল) তথা এখন প্রতিযোগিতাত সৰ্বাধিক ব্যক্তিগত গ'লঃ 7 টা, বোমাৰিঅ' (ব্ৰাজিল), 1997। হেট-ট্ৰিকঃ 8 খন দেশৰ 11 জন খেলুৱৈয়ে 6 খন দেশৰ বিৰুদ্ধে মুঠ 12 টা হেট-ট্ৰিক অৰ্জন কৰিছে। তাৰে, স্পেইনৰ ফাৰ্নাণ্ড' টৰেচে 2 বাৰকৈ এই কৃতিত্ব অৰ্জন কৰিছে। তেওঁৰ উপৰি উৰুগুৱেৰ এবেল হাৰ্নাণ্ডেজ, মেক্সিকোৰ কুৱাউথেমক ব্লাংক আৰু চৌডি আৰবৰ মাৰজউক অল-ওটাইবিয় এখন মেচত সৰ্বাধিক 4 টাকৈ গ'ল কৰাৰ কৃতিত্ব অৰ্জন কৰিছে। ৰেড কাৰ্ডঃ এই পৰ্যায়ত মুঠ 29 বাৰৰ 14 বাৰ পোনপটীয়াভাৱে আৰু বাকী 15 বাৰ 2 বাৰকৈ হালধীয়া কাৰ্ড পোৱাত ৰঙা কাৰ্ড ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

ফিফা কনফেডাৰেশ্বনচ কাপৰ পৰবৰ্তী সংস্কৰণ, 2021 চনত কাটাৰত অনুষ্ঠিত হ'ব।

ভাষাভাষাঃ 9854259486

যোৰহাটৰ গৌৰৱ শক্তি উত্তোলক মৌচুমী বাৰা

তিতাবৰ মিহিৰাম শইকীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়

□ অজিত কুমাৰ বৰা

অনুবৰণ : আঁহা জ্ঞানৰ জ্যোতি আঁহা আঁহা/আঁহা অখণ্ড জ্যোতি পুনঃ পুনঃ আঁহা // লক্ষ্য জাতিৰ পোহৰ অনাৰ,/দেশ জাতিৰ মান ৰখাৰ ॥

“মিহিৰাম শইকীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়” অতীজৰ অবিভক্ত শিৱসাগৰ জিলাৰেই কেৱল নহয়, সমগ্ৰ ৰাজ্যখনৰ ভিতৰতে এখন অন্যতম অগ্ৰগণী। শিক্ষানুষ্ঠান ইংৰাজী ১৯০৭ চনত তিতাবৰত স্থাপন হোৱা মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ পৰা উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত আঢ়ৈবৰ্ষ পৰিয়ালৰ সন্তানসকলে যোৰহাট বা গোলাঘাটলৈ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত পঢ়িবলৈ গৈছিল, কিন্তু অধিকাংশ দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ সন্তানে আধাতে পঢ়া সামৰিব লগা হৈছিল। তেনে পৰিস্থিতিত ১৯৩৩ চনত কেইজনমান বিদ্যুৎসাহী, সমাজহিতৈষী ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাত তিতাবৰতে এখন হাইস্কুল প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত প্ৰয়াত সুৰেন্দ্ৰনাথ দত্ত, ৰত্নেশ্বৰ দত্ত, কনকনাথ দত্ত শইকীয়া আদি উল্লেখযোগ্য।

ইতিহাসৰ জোলাঙাই মিহিৰাম শইকীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় :

ছশ বছৰীয়া গৌৰৱময় আহোম ৰাজত্বৰে মহীয়ান, স্বৰ্গদেউ গদাধৰ সিংহই নিৰ্মাণ কৰা ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ধোদৰ আলি আৰু তিতাবৰৰ বিখ্যাত ৰঙাই কলাদাৰ বৰবৰাৰ পুখুৰীৰ পাৰত অৱস্থিত, বৰ্তমানৰ মিহিৰাম শইকীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় অসমৰ ভিতৰতে এখন জাকত জিলিকা শিক্ষানুষ্ঠান। ১৯৩৩ চনত “তিতাবৰ হাইস্কুল” নামেৰে স্থাপন হোৱা এই বিদ্যালয়তে বৃহত্তৰ তিতাবৰ অঞ্চলত প্ৰথমে শিক্ষাৰ বীজ অংকুৰণ হৈছিল। এই বিদ্যালয়ৰ ইতিহাস ৰোমন্থন কৰিবলৈ যাওঁতে ১৯০৭ চনলৈ উভতিব লগা হয়। তিতাবৰত সৰ্বপ্ৰথমে স্থাপন হোৱা এই বিদ্যালয়খন পোনতে নৱাব জেলকাদ আলিয়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰা মক্ৰতব স্কুলতে আৰম্ভ হৈছিল ১৯০৭ চনত। তফজুল হুছেইন হাজৰিকা, মিহিৰাম শইকীয়া, পৰমানন্দ ভাগৱতী আদিয়ে গুৰি ধৰা বিদ্যালয়খনৰ পৰিচালনা সমিতিৰ প্ৰথম সভাপতি আছিল তিতাবৰ চাহ কোম্পানীৰ পৰিচালক আৰ, জি, ব্লেক চাহাব। এই বিদ্যালয়খনৰ প্ৰথম প্ৰধান শিক্ষকৰূপে স্বৰ্গীয় শশীধৰ বৰকাকতী আছিল বুলি আন্দুছ ছাত্ৰাৱদেৱে উল্লেখ কৰিছে। বিদ্যালয়খনৰ শেষৰ জনা নমস্যা শিক্ষাগুৰু আছিল স্বৰ্গীয় অম্বিকাচৰণ শইকীয়া। অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু সম্পাদক ক্ৰমে সাহিত্যচাৰ্য যজ্ঞেশ্বৰ শৰ্মা আৰু আন্দুছ ছাত্ৰাৱ এই বিদ্যালয়ৰে ছাত্ৰ আছিল। পৰবৰ্তী সময়ত এই বিদ্যালয় বৰ্তমান বৰবৰাৰ পুখুৰীৰ দক্ষিণে থকা বিদ্যালয়ৰ গৃহলৈ স্থানান্তৰিত হৈছিল।

সময়ৰ সোঁতত ইংৰাজী ১৯৩৩ চনত দক্ষিণ যোৰহাট সমষ্টিৰ প্ৰাক্তন বিধায়ক, বিশিষ্ট স্বাধীনতা সংগ্ৰামী ৰোহিণীকান্ত হাতীবৰুৱাৰ সভাপতিত্বত তিতাবৰত হাইস্কুল প্ৰতিষ্ঠা সম্পৰ্কে এখন বিশেষ সভা অনুষ্ঠিত হৈছিল। উক্ত সভাত কনকনাথ শইকীয়া, ডাঃ সুৰেন্দ্ৰনাথ দত্ত, ভদ্ৰেশ্বৰ শইকীয়া প্ৰমুখ্যে মহীয়ানসকলৰ গঠনমূলক চিন্তাৰ ফলস্বৰূপে জন্ম হৈছিল, তিতাবৰ অঞ্চলৰ প্ৰথমখন হাইস্কুল। বৰ্তমানৰ “কনকনাথ দত্ত শইকীয়া ভৱন” থকা ঠাইতে এজোপা বৃহৎ শিমলু গছৰ তলত খেৰ-বাঁহেৰে সজা এটা অস্থায়ী গৃহত প্ৰথম অৱস্থাত বিদ্যালয়খন চলি আছিল। মিহিৰাম শইকীয়াৰ সংস্কৃতিপ্ৰেমী, শিক্ষানুৰাগী, উদ্যোগী পুত্ৰ কনকনাথ শইকীয়াই বিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল আৰু তেখেতেই প্ৰধান শিক্ষকৰ দায়িত্বভাৰো লৈছিল। ইংৰাজী ১৯৩৮-৩৯ চনত মিহিৰাম শইকীয়াৰ তৃতীয় পুত্ৰ নন্দনাথ শইকীয়াৰ আৰ্থিক সাহায্য আৰু ভূমি দানেৰে মধ্য ইংৰাজী স্কুলৰ পশ্চিমে বৰ্তমান “কলেজ ৰোড”ৰ ফালে বিদ্যালয়ৰ স্থায়ী গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। সেই স্থানত থকা প্ৰয়াত পিয়াৰ মহম্মদ শইকীয়া আৰু নিয়ামৎ শইকীয়াইও বিদ্যালয়খনৰ উন্নয়নৰ অৰ্থে নিজৰ ভূমি এৰি দি বদান্যতাৰ পৰিচয় দিয়ে। এনেদৰে মিহিৰাম শইকীয়াৰ পুত্ৰসকলে বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে আগবঢ়োৱা অৰ্থ আৰু ভূমি দানেৰে তেওঁলোকৰ ন্যায্যপৰায়ণতা আৰু মহানতাৰ প্ৰতি চিৰকৃতজ্ঞ হৈ তিতাবৰীয়া ৰাইজে বিদ্যালয়খনৰ নাম “মিহিৰাম শইকীয়া”ৰ নামেৰে নামকৰণ কৰি তেখেতৰ স্মৃতি যাউতিয়ুগীয়া কৰে।

“তিতাবৰ হাইস্কুল” নামটো ১৯৫০-৫১ চন মানলৈকে প্ৰচলিত আছিল বুলি বিভিন্নজনে প্ৰকাশ কৰা তথ্যৰ পৰা জানিব পাৰি। উক্ত সময়ৰে পৰা “মিহিৰাম শইকীয়া” নামটোহে ক্ৰমান্বয়ে মানুহৰ মুখে মুখে প্ৰচলিত হ’বলৈ আৰম্ভ কৰে। ১৯০৭ চনত স্থাপন হোৱা এম, ই, স্কুলখন আৰু ১৯৩৩ চনত স্থাপন হোৱা হাইস্কুল এই দুয়োটা অনুষ্ঠান চামিল হৈ ১৯৫৩ চনৰ পৰা একেখন বিদ্যালয়ৰ ৰূপ ধাৰণ কৰে। সেই সময়ত তিতাবৰ হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষকৰূপে থকা স্বৰ্গীয় চক্ৰেশ্বৰ শইকীয়াদেৱেই নতুন অনুষ্ঠানটোৰো মুৰব্বীৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে।

বিদ্যালয়ৰ পূৰ্ব দিশে থকা ঐতিহাসিক বৰবৰাৰ পুখুৰীটো প্ৰায় দুশমান বছৰৰ আগতেই খন্দোৱা হৈছিল। এই বৰপুখুৰীৰ পাৰতে থকা বৰগছ জোপাৰ চাল খুন্দি ৰস উলিয়াই আহোম ৰজা কমলেশ্বৰ সিংহৰ ৰাণীক আৰোগ্য কৰাৰ কথা বুৰঞ্জীত পোৱা যায়। মিহিৰাম শইকীয়া বিদ্যালয়খন সাধাৰণতে এম. আৰ, এছ, বুলিয়েই জনাজাত। তিতাবৰত স্বাধীনতাৰ পাছতহে উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষানুষ্ঠান স্থাপন কৰাৰ প্ৰচেষ্টা হয়। ১৯৭০ চন মানলৈকে সমগ্ৰ তিতাবৰতে এম, আৰ, এছৰ নাম ৰজনজনাই আছিল। বৰহোলা, নগাবাট, ৰজাবাহৰ, খৰিকটীয়া আদি অঞ্চলৰ ছাত্ৰই এম, আৰ, এছত পঢ়িছিল - হোষ্টেলত বা ভাড়াঘৰত থাকি। সেই সময়ত শিক্ষকসকলৰ নাম মানুহৰ মুখত সঘনাই উচাৰিত হৈছিল। সেইসকল শিক্ষকৰ ভিতৰত কেইজনমানৰ নাম উল্লেখ কৰিছো। সেইসকল হ’ল আৰম্ভণিৰ পৰা

এতিয়ালৈকে (অৱসৰপ্ৰাপ্ত) - কনকনাথ দত্ত শইকীয়া, চন্দ্ৰকান্ত মহন্ত, হেমকান্ত শইকীয়া (চিনামৰা হাইস্কুললৈ প্ৰধান শিক্ষক হৈ যায়), চক্ৰেশ্বৰ শইকীয়া, হেমকান্ত গৌহাই, গঙ্গাধৰ হাজৰিকা, বুদ্ধিমান নাথ শৰ্মা, চৈয়দ বাহাউদ্দিন আহমেদ, বুদ্ধিমান নাথ হাজৰিকা, বিপিন বৰঠাকুৰ, লোকেশ্বৰ নাথ মহন্ত, চৈয়দ আব্দুল লোটিফ, হৰনাথ দাস, ৰবীন্দ্ৰ নাথ ভাগৱতী, খগেশ্বৰ গগৈ, মাহতাবউদ্দিন আহমেদ, আব্দুৰ ৰহমান, ধৰ্মেশ্বৰ বৰুৱা, আজিজুৰ ৰহমান, হেমকান্ত বৰদলৈ, ইন্দ্ৰমূল হুছেইন, লীলাকান্ত বৰুৱা, বিনন্দ শৰ্মা তামুলী, সোমেশ্বৰ ভূঞা, মতিউৰ ৰহমান, মোহন বৰুৱা, বিপিন কাকতি, যদু বৰদলৈ, দেবেশ্বৰ বৰকাকতি, গোলাপ বৰগৌহাই, প্ৰমথেশ্বৰ চলিহা, প্ৰমোদ বুঢ়াগৌহাই, কেশৱানন্দ দিহিঙীয়া, অনিন্দ্য সুন্দৰ বৰুৱা, দিলীপ শইকীয়া, মাণিক চন্দ্ৰ বৰকাকতি, ভৱানী সন্দিকৈ, সুভাষ চন্দ্ৰ বৰকাকতি, ভোলানাথ শৰ্মা, সদা শইকীয়া, গুণীন শৰ্মা, নৰেণ বৰা, প্ৰেমধৰ কছাৰী, ভবেন শইকীয়া, তৰুণ বৰদলৈ, হিউচুফ আলি, চৈয়দ ফাৰহাদ আলি, বোপাৰাম শইকীয়া, হেমোৰাম হাজৰিকা, প্ৰফুল্ল গৌহাই আদি।

মাতৃভাষাৰ মাধ্যমেদি সাহিত্য চৰ্চাৰ মাজেদি নতুন নতুন কবি, গল্পকাৰ, প্ৰবন্ধকাৰৰ জন্ম দিয়াৰ উদ্দেশ্যেৰে বিদ্যালয়ৰ আলোচনী “মুকুল”ৰ প্ৰথম আনুষ্ঠানিক সংখ্যাটি প্ৰকাশ পাইছিল ১৯৪৭-৪৮ চনত। প্ৰধান শিক্ষক চক্ৰেশ্বৰ শইকীয়া আৰু সাধাৰণ সম্পাদক স্বৰ্গীয় শ্বেখ আব্দুৰ ৰহমানৰ অনুপ্ৰেৰণা

আৰু চেষ্টাত এই কাম সমাধা হৈছিল। বিদ্যালয় গৃহ, স্বৰ্গীয় দময়ন্তী শইকীয়া ভৱন ইত্যাদিত চলি থকা বিদ্যালয় পুথিভঁৰালটি বৰ্তমানৰ ২০০৭ চনত স্বৰ্গীয় হৰকান্ত দাসৰ পৰিয়ালৰ দানেৰে নিৰ্মিত এক সুকীয়া ভৱনলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। বিভিন্ন মূল্যবান গ্ৰন্থৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত অধ্যয়নৰ আন্তঃগঠন গঢ়ি উঠিছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত জ্ঞানৰ পৰিধি বৃদ্ধিৰ অৰ্থে মহাৰজত জয়ন্তী উপলক্ষে যোৰহাট চি, কে, বি, মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপিকা শ্ৰীযুতা পল্লৱী শইকীয়াই বৃহৎ সংখ্যক মূল্যবান পুথি পিতৃ-মাতৃৰ স্মৃতিত পুথিভঁৰাললৈ দান কৰিছে। এই উল্লেখনীয় পদক্ষেপৰ বাবে বিদ্যালয় পৰিয়াল চিৰকৃতজ্ঞ হৈ থাকিব।

১৯৫৯ চনৰ ৭ চেপ্তেম্বৰ দিনটো বিদ্যালয়ৰ বুৰঞ্জীত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিন। এই দিনতে বিদ্যালয় গৃহতে নেশ শাখাত স্থাপন হৈছিল তিতাবৰ কলেজ। বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক গোলাপ বৰগৌহাই, স্বৰ্গীয় প্ৰফুল্ল বড়া, মানব চলিহা আদিয়ে শিক্ষকতা কৰিছিল। ১৯৬৪ চনত “নন্দনাথ শইকীয়া মহাবিদ্যালয়” নামৰ বৰ্তমানৰ শিক্ষানুষ্ঠানটো এতিয়া থকা ঠাইলৈ যায়গৈ। সেয়েহে মিহিৰাম শইকীয়া উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ক আমি তিতাবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পিতৃ অনুষ্ঠান ৰূপে দাবী কৰিব পাৰো।

তিতাবৰৰ ক্ৰীড়াৰ ক্ষেত্ৰত এক ৰঙীন আৰু মধুৰ অতীত বুকুত সাৱতি উত্তৰ দিশত আছে এক উজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ আশাৰে বৃহৎ খেলপথাৰখন। এসময়ত এই খেলপথাৰতে স্বৰ্গীয় আবু চালেহ আহমেদ, স্বৰ্গীয় খগেশ্বৰ গগৈ, শ্ৰীপ্ৰফুল্ল শইকীয়া, স্বৰ্গীয় শিৱ দত্ত, শ্ৰীমোহন বৰা, শ্ৰীমণিৰাম গগৈ আদি খেলুৱৈয়ে দুই ভৰিৰ যাদু প্ৰদৰ্শন কৰি অগণন ক্ৰীড়াপ্ৰেমীৰ অন্তৰ জয় কৰিছিল। বিদ্যালয়ৰ প্ৰথম প্ৰধান শিক্ষকৰ আসন্ন স্মৃতি কৰা কনকনাথ দত্ত শইকীয়াদেৱৰ পিছত ক্ৰমে স্বৰ্গীয় চন্দ্ৰকান্ত মহন্ত, হেমকান্ত বৰদলৈ, চক্ৰেশ্বৰ শইকীয়া, হেমকান্ত গৌহাই, শ্বেখ আব্দুৰ ৰহমান, আদিয়ে দক্ষতাৰে কাৰ্য পৰিচালনা কৰে। শ্ৰীযুতা ৰীতা ফুকন হৈছে বিদ্যালয়ৰ ইতিহাসত প্ৰথম গৰাকী মহিলা অধ্যক্ষ। বৰ্তমানে স্থায়ী অধ্যক্ষৰূপে দায়িত্বলোৱা ৰাজিদুৰ ৰহমান দেৱৰ কাৰ্যকালত বিদ্যালয়খনে সকলো দিশতে এক গতি লাভ কৰাটো দৃষ্টিগোচৰ হৈছে।

তিতাবৰৰ মাজমজিয়াত থকা এই বিদ্যালয়তে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি বৰেণ্য ব্যক্তিসকলে তিতাবৰ আৰু ৰাজ্যখনৰ ভিতৰে-বাহিৰে জাতি তথা মানৱসমাজৰ উত্তৰণত নিজকে আয়োৰ্গ কৰাৰ দৃষ্টান্ত দাঙি ধৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। সমাজ জীৱনলৈ বিশিষ্ট বৰঙণি আগবঢ়োৱা প্ৰাক্তন ছাত্ৰসকল হৈছে - স্বৰ্গীয় সোণাধৰ ৰাজখোৱা, প্ৰফুল্ল কটকী, স্বৰ্গীয় অশোক শইকীয়া, স্বৰ্গীয় হীৰেন্দ্ৰ নাথ দত্ত, শ্ৰী অমৰেন্দ্ৰ বৰগৌহাই প্ৰমুখ্যে বহুতো মেধাৱী ছাত্ৰ। বৰ্তমান বিভিন্ন কৰ্মত নিয়োজিত বিশিষ্ট ছাত্ৰসকল হৈছে শ্ৰীললিত

গগৈ (সচিব, পৰিবহন বিভাগ), শ্ৰীতৌফিক আহমেদ (জ্যেষ্ঠ অভিযন্তা, ব্ৰীজটন ইংলেণ্ড), শ্ৰীধৰতুপৰ্ণ শৰ্মা (বাছিংটন), শ্ৰীসঞ্জীৱ ভূঞা (কৃষি বিজ্ঞানী), অপূৰ্ব ডেকা, তৰুণ দত্ত, কুমুদ কছাৰী, ভাস্কৰ বৰুৱা ইত্যাদি প্ৰাক্তন ছাত্ৰ সমাজ। তদুপৰি কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ সামৰিক আৰু বেসামৰিক সেৱা, শিক্ষা, সাহিত্য, সংস্কৃতি, ক্ৰীড়া, চিকিৎসা সেৱা, ব্যৱসায়-বাণিজ্য, শিল্প উদ্যোগ ইত্যাদি সকলো ক্ষেত্ৰতে এই বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সমাজে নিষ্ঠা আৰু ঐকান্তিকতাৰে সেৱা আগবঢ়াই বিদ্যালয়খনৰ সন্মান বৃদ্ধি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। অনিচ্ছাকৃত ভাৱে আৰু লিখনিৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি হোৱাৰ ভয়ত বহুতো কৃতী ছাত্ৰৰ নাম উল্লেখ কৰিব নোৱাৰি দুখ প্ৰকাশ কৰাৰ লগতে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিলো। অনাগত দিনৰো বিদ্যালয়ৰ মান-মৰ্যদা অধিক বৃদ্ধি হওক।

ধোৰতে বিদ্যালয়খন :

(১) তিতাবৰ ন-আলিৰ বৰহাট মছজিদৰ পশ্চিমে তথা ধোদৰ আলিৰ দক্ষিণে আৰু গোমতী দেৱী বালিকা বিদ্যালয়ৰ উত্তৰ-পূৱ সীমাত ১৯০৩ চনৰ আগৰে পৰা অৱস্থিত থকা এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় ১৯০৭ চনত উন্নীত হ’ল এখন মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়লৈ।

(২) ১৯০৯ চনত সেই মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়খন উঠাই অনা হ’ল তিতাবৰ তিনি আলিৰ বৰবৰুৱা পুখুৰীৰ দক্ষিণ পাৰলৈ।

(৩) ১৯৩৩ চনত মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ পূৱ ফালে তিতাবৰীয়া ৰাইজে প্ৰতিষ্ঠা কৰা এখন হাইস্কুল - নাম দিলে “তিতাবৰ হাইস্কুল”।

(৪) ১৯৩৩ চনৰ পৰা ১৯৪০ চনলৈ তিতাবৰ হাইস্কুল ‘ভেনচাৰ’ অৰ্থাৎ বেচৰকাৰী হৈয়ে থাকে।

(৫) ১৯৪০ চনত বিদ্যালয়খনে পোন-প্ৰথমবাৰৰ বাবে মাহে ৪০/- টকাৰ এটি চৰকাৰী অনুদান লাভ কৰে। তেতিয়াই স্থানীয় বিশিষ্ট চাহ খেতিয়ক নন্দনাথ শইকীয়াই বিদ্যালয়খনৰ স্থায়ী গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ১২ বিঘা মাটিৰ লগতে নগদ ৩,৫০০/- টকাৰ এটা পুঁজি দানৰূপে আগবঢ়ায়। তেওঁৰ এই মহৎ কাৰ্যৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে বিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই বিভাগীয় অনুমতি লৈ বিদ্যালয়খনৰ নাম তেওঁৰ পিতৃ মিহিৰাম শইকীয়াৰ নামেৰে ৰাখে।

(৬) ১৯৪৩ চনৰ বিদ্যালয় পৰিদৰ্শকৰ টোকাতে বিদ্যালয়খনৰ নাম পোন-প্ৰথমবাৰৰ বাবে মিহিৰাম শইকীয়া হাইস্কুল বুলি উল্লেখ কৰা হয়।

(৭) ১৯৫৩ চনৰ ১ অক্টোবৰত চৰকাৰী আদেশ মৰ্মে মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়খন মিহিৰাম শইকীয়া স্কুলৰ সতে চামিল কৰা হয়।

(৮) ১৯৫৬ চনত জনজাতি ছাত্ৰসকলৰ কাৰণে এটি হোষ্টেল নিৰ্মাণ কৰিবলৈ ৭,০০০/- টকাৰ এটি চৰকাৰী অনুদান বিদ্যালয়খনে লাভ কৰে।

(৯) ১৯৬০ চনত বিদ্যালয়ৰ প্ৰেক্ষাগৃহটো নিৰ্মাণৰ বাবে ২৯,৯৬৩/- টকা চৰকাৰী অনুদান বিদ্যালয়খনে লাভ কৰে।

(১০) ১৯৭৭ চনত বিদ্যালয়খন প্ৰাদেশীকৃত হয়।

(১১) ১৯৮৫ চনত বিদ্যালয়খন উচ্চতৰ মাধ্যমিকলৈ উন্নীত হয়।

বিদ্যালয়ৰ অন্যান্য দিশ : বিদ্যায়তনিক আৰু অবিদ্যায়তনিক সকলো দিশতে বিদ্যালয়খনত সমানে গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি অহা হৈছে। বিদ্যালয়ৰ নৱম, দশম শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীসকলে হিন্দী, বুৰঞ্জী, ভূগোল, উচ্চ গণিত, সংস্কৃত, আৰবী, কম্পিউটাৰ চাইফ্ৰ আদি আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক শাখাত কলা, বিজ্ঞান আৰু বৃত্তিমূলক শিক্ষা শাখাত অধ্যয়ন কৰিব পাৰে। বাণিজ্য শাখাৰ বাবেও গৃহ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে। বৰ্তমান নতুনকৈ স্থায়ী অধ্যক্ষ নিযুক্তি হোৱাৰ উপৰিও ৪০ গৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, কাৰ্য্যালয় সহায়ক তিনি গৰাকী আৰু চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰীৰ সংখ্যা ৫ গৰাকী। চলিত শিক্ষা বৰ্ষত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা প্ৰায় ১০০০ ৰো অধিক। স্বয়ং সম্পূৰ্ণ পুথিভঁৰাল, কম্পিউটাৰ কক্ষ, পুনৰ নিৰ্মিত প্ৰেক্ষাগৃহ, খেলপথাৰ থকাৰ উপৰিও সময়ে সময়ে বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা তথা কাৰ্যসূচীত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক তথা শাৰিৰিক বিকাশৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়। বাৰ্ষিক আলোচনী “মুকুতা”, প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা “নৱাৰুণ”ৰ প্ৰকাশৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৃজনীমূলক প্ৰতিভা বিকাশৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি অহা হৈছে। শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ, চৰকাৰীভাৱে প্ৰৱৰ্তিত ক্ষেত্ৰ-অধ্যয়নৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। শিক্ষক-ছাত্ৰ-অভিভাৱক সমন্বিত প্ৰচেষ্টাত লক্ষ্য অটুত ৰাখি নিয়মীয়া ব্যৱধানত শিক্ষক-অভিভাৱক সভা অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। সমগ্ৰ বছৰৰ বাবে শৈক্ষিক পঞ্জী প্ৰস্তুত কৰি কাৰ্যব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়। ২০১৫ বৰ্ষৰ পৰা বিদ্যালয়ত শীততাপ নিয়ন্ত্ৰিত Biotech Laboratory ৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইতিমধ্যে গৰিমামণ্ডিত বিদ্যালয়খনে ২০১৫ বৰ্ষত (৮৩ বছৰত) মহাৰজত জয়ন্তী উদ্‌যাপনৰ জৰিয়তে উন্নয়নৰ গতি অধিক ত্বৰণিত কৰিছে। বৰ্তমান চৰকাৰে নতুনকৈ প্ৰৱৰ্তন কৰা সপ্তদাৰাৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক বিকাশৰ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত আছে।

শৈক্ষিক ফলাফল : বিদ্যালয়খনৰ উচ্চ আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক দুয়োটা শাখাতে চূড়ান্ত পৰীক্ষাত ফলাফল যথেষ্ট উন্নত হৈ আহিছে। যোৱা দুবছৰত কলা আৰু বিজ্ঞান শাখাত উত্তীৰ্ণ হাৰ ১০০ শতাংশ হোৱাৰ লগতে ডিষ্টিন্‌চন, ষ্টাৰ, লেটাৰ নম্বৰ আদি লাভ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা ক্ৰমাৎ বৃদ্ধি পাব লাগিছে। হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত উন্নত ফলাফল লাভ নকৰা আৰু কম মেধা সম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে শিক্ষকসকলৰ প্ৰচেষ্টাত উন্নত ফলাফল দেখুৱাবলৈ সক্ষম হৈছে।

বিদ্যালয়ৰ কৃতিত্ব : বিদ্যালয়খনে অতীতৰে পৰা বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সুনাম অৰ্জন কৰি আহিছে। ২০১৬ বৰ্ষত তিতাবৰ মহাৰজত জয়ন্তী চৰুৰু

পাঁচ পৃষ্ঠাৰ পৰা

পোহৰৰ বৰ্ণময় ইতিহাস

কৰিলে। সাতটা খণ্ডৰে বিভক্ত এই কিতাপখন পাছলৈ "The book of optics" নামেৰে জনাজাত হৈছিল। এই কিতাপখনৰ জৰিয়তে তেওঁ পোহৰৰ কিছু পৰিঘটনা যেনে প্রতিফলন, প্রতিসৰণ, বিচ্ছৰণ, ঋয়া, বামধেনু, গ্রহণ ইত্যাদিৰ বিষয়ে পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ আগবঢ়াবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেওঁ পোহৰ সম্বন্ধীয় এনে কিছুমান মৌলিক কথা তাত সন্নিবিষ্ট কৰিছিল যিসমূহে সেই সময়ৰ পোহৰ সম্বন্ধীয় চিন্তা চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰখনত এক যুগান্তকাৰী পথ প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। যিহেতু তেওঁ সেই কথাবোৰ আৱিষ্কাৰ কৰাৰ মূল ভেটি হ'ল বিভিন্ন ধৰণৰ বৈজ্ঞানিক পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা, গতিকে সেই সময়ৰ পৰা আজিৰ সাম্প্ৰতিক সময়লৈ পোহৰ সম্বন্ধীয় কথাবোৰক একে লগ কৰি আলোক বিজ্ঞান' বা পোহৰ বিজ্ঞান বুলি সামৰিব পাৰি। কিন্তু হাৰ্ভিমৰ আগৰ কালছোৱাৰ কামখিনিক আমি পোহৰ সম্বন্ধীয় দাৰ্শনিক চিন্তা ধাৰ বুলি কোৱা উচিত হ'ব কাৰণ তাত বৈজ্ঞানিক আহিলাৰে কৰা পৰ্যবেক্ষণৰ পৰিবৰ্তে দৰ্শনৰ প্ৰভাৱহে বেছি আছিল। পোহৰ সম্বন্ধীয় বৈপ্লৱীক চিন্তা ধাৰাক গ্ৰহণ হিচাপে প্ৰনয়ণ কৰা হাৰ্ভিমে তেতিয়াই কৈছিল যে- প্ৰকৃতিৰ সত্যক ভালকৈ জানিবলৈ হ'লে নিজাববীয়াকৈ কিছু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰি পৰ্যবেক্ষণ কৰা উচিত। গতিকে এই জনা প্ৰসিদ্ধ লোকক আমি দাৰ্শনিক বুলি নকৈ আলোক বিজ্ঞানী বুলি ক'ম, যি জন পোহৰ সম্বন্ধীয় বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ বাটকটীয়া। আনহাতে মধ্যযুগৰ আৰম্ভণি এই বিজ্ঞানীজনে প্ৰনয়ণ কৰা কিতাপখনে আমাৰ পৰিচিত বহুকেইজন বিজ্ঞানী যেনে বজাৰ বেৰক, লিঅ'নাৰ্ডো দ্যা ভিন্সি, গেলিলিও আদিৰ মনমন প্ৰভাৱস্থিত কৰি নতুন চিন্তাৰ দিশ মুকলি কৰিছিল। ২০১৫ বৰ্ষত এই জনা প্ৰসিদ্ধ বিজ্ঞানীৰ বৰ্ণিত কৰ্মৰাজিৰ ফচল "কিতাপ-আল মান'জিৰ" প্ৰনয়ণ এহেজাৰ বছৰ সম্পূৰ্ণ হৈছে। গতিকে ৰাষ্ট্ৰসংঘই মূলতে এই বিজ্ঞানীজনাৰ বৈপ্লৱীক কৰ্মৰাজিৰ সহস্ৰ বাৰ্ষিকী উদ্‌যাপন কৰি লগতে তেওঁৰ পোহৰ সম্পৰ্কীয় গৱেষণাৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰি সমগ্ৰ বিশ্বৰ জনমানসত তেওঁক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ উদ্দেশ্য আগত ৰাখি ২০১৫ বৰ্ষটো আন্তৰ্জাতিক আলোক বৰ্ষ হিচাপে উদ্‌যাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল।

পোহৰৰ গতি, প্ৰকৃতি বৈশিষ্ট্য ইত্যাদিৰ সম্পৰ্কে বিজ্ঞানীসকলৰ চিন্তা চৰ্চাৰ ইতিহাস বৰ দীঘলীয়া। ১০১৫ বৰ্ষৰ পাছৰ পৰা আৰু প্ৰায় সাততামান শতিকা পাৰ হৈ গ'ল। বহুকেইজন বিজ্ঞানীয়ে বহু গৱেষণা কৰিলে, মতামত আগবঢ়ালে। কিন্তু পোহৰৰ প্ৰকৃত সম্পৰ্কে বিতংকৈ কোনেও এটা সঠিক সিদ্ধান্ত আগবঢ়ালৈ সক্ষম নহ'ল। পোহৰ আচলতে কি হয়? ই এক ৰশ্মি, তৰঙ্গ নে শক্তি সম্পন্ন কণা- এই লৈ বহু জল্পনা কল্পনাৰ মাজত পোহৰৰ সত্তাটো সংগ্ৰহ হৈ থাকিল। কিন্তু সেই সময়লৈ বিজ্ঞানীসকলে পোহৰৰ ওপৰত যি কিছু বৈজ্ঞানিক তথ্য আহৰণ কৰিছিল সেইসমূহৰ সুপ্ৰয়োগ কৰি পোহৰ সম্বন্ধীয় কিছু আহিলা যেনে-অবতল, উত্তল লেন্স, কেমেৰা, পৰিবহক লেন্স আদি উদ্ভাৱন কৰাত সক্ষম হ'ল আৰু সেইসমূহে মানৱজাতিৰ জীৱন ধাৰণৰ গতি প্ৰকৃতি লাহে লাহে সলনি কৰিবলৈ ধৰিলে। আনহাতে, ১৮ শতিকাত বহুকেইজন বিজ্ঞানীৰ কৰ্মৰাজীয়ে মানৱজাতিৰ প্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত বৰঙণি আগবঢ়ালে। তেওঁলোকৰ প্ৰত্যেকৰে উদ্দেশ্য আছিল পোহৰৰ প্ৰকৃতি সম্বন্ধে অধ্যয়ণ কৰা। সেই বিজ্ঞানীসকলৰ ভিতৰত অন্যতম আছিল চাৰ আইজাক নিউটন। নিউটনে বৈজ্ঞানিকভাৱে বহু পৰীক্ষা নিৰীক্ষা কৰি ১৭০৪ চনত পোহৰৰ প্ৰকৃতি সম্বন্ধীয় "Optiks" নামৰ এখন গ্ৰন্থ প্ৰনয়ণ কৰিলে। সেই কিতাপখনৰ জৰিয়তে তেওঁ পোহৰৰ কণাতত্ত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ চেষ্টা কৰিলে। কণাতত্ত্ব অনুসৰি তেওঁ ক'লে যে পোহৰ উৎসৰ পৰা (সূৰ্য, জুই, মম ইত্যাদি) অতি ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ কণিকা হৈ অতি বেগেৰে নিৰ্গত হৈ যেতিয়া আমাৰ চকুত পৰে তেতিয়া আমি পোহৰ দেখা পোওঁ। কিন্তু তেওঁৰ কণাতত্ত্ব সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠা নহ'ল। এই তত্ত্বৰ বিফল হোৱাৰ অন্যতম কাৰণ আছিল যে এই তত্ত্ব অনুসৰি পোহৰৰ প্ৰতিফলন আৰু প্ৰতিসৰণৰ বাবে প্ৰতিফলন আন এটা ধাৰণা পোষণ কৰিছিল যে- পোহৰে ঘন মাধ্যমৰ মাজেৰে যেতিয়া গতি কৰে তেতিয়া পোহৰৰ গতিবেগ বাঢ়ে। কিন্তু ১৮৫০ চনত ফ'কাৰ্ট নামৰ এজন বিজ্ঞানীৰ পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ হয় যে- আচলতে ঘন মাধ্যমৰ মাজেৰে পোহৰ পাৰ হ'লে পোহৰৰ গতিবেগ কমহে।

গ্ৰীক দাৰ্শনিকসকলৰ মতবাদৰ পৰা আৰম্ভ কৰি প্ৰায় ১৮ শতিকালৈ পোহৰৰ প্ৰকৃতি সম্বন্ধীয় যি চিন্তা-চৰ্চা চলিল, তাৰ মূল হিচাপে এটা কথা প্ৰতিষ্ঠা হ'ল যে পোহৰ হ'ল এবিধ ৰশ্মি। এই ৰশ্মিয়ে জ্যামিতিৰ সূত্ৰসমূহ মানি চলে আৰু সেই ৰশ্মিসমূহে মানি চলে আৰু সেই ৰশ্মিসমূহে মানি চলা জ্যামিতিৰ সূত্ৰসমূহৰ দ্বাৰা প্ৰতিফলন আৰু প্ৰতিসৰণৰ দৰে পৰিঘটনাসমূহ বিশ্লেষণ কৰিব পাৰি। এই ধাৰণাৰ ফলত বহুকেইটাৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পোহৰ সম্বন্ধীয় আহিলা উদ্ভাৱন হ'ল। সেইসমূহৰ ভিতৰত ঘাইকৈ প্ৰিয়ম, লেন্স, আইনা, অনুবীক্ষণ যন্ত্ৰ, দুৰবীক্ষণ যন্ত্ৰ ইত্যাদি। এইসমূহ আহিলাৰ উদ্ভাৱনে বিজ্ঞানৰ কেইবাটাও দিশত গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াই সমাজখন প্ৰগতিৰ দিশত উত্তৰণ ঘটালে। কিন্তু তেতিয়ালৈও পোহৰৰ প্ৰকৃতি অস্পৃশ্যতাৰ মাজত বৰ গৈ থাকিল।

সোঁ শতিকাতোতে নিউটনৰ সমান্তৰালভাৱে এজন প্ৰসিদ্ধ পদাৰ্থবিদ খ্ৰিষ্টিয়ান হাইজেনে এটা নতুন মতবাদ আগবঢ়ালে। তেওঁ ক'লে- পোহৰ হ'ল এবিধ তৰঙ্গ। পোহৰে ৰশ্মি হিচাপে নহয় তৰঙ্গ হিচাপেহে গতি কৰে। ১৮১৫ চনত পোহৰৰ অপবৰ্তন পৰিঘটনা ব্যাখ্যা কৰিবলৈ আগষ্টাইন জ্যাঁ ফ্ৰেনেলে হাইজেনৰ পোহৰৰ তৰঙ্গ ধৰ্মিতাৰ মতবাদৰ সহায় লয়। তেওঁৰ গৱেষণালব্ধ জ্ঞানে তৰঙ্গ ধৰ্মিতাৰ তত্ত্বক দৃঢ়ভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰাত সহায় কৰিলে। আনহাতে সকলোকে আচৰিত কৰি ১৮৭৩ চনত জেমছ মেক্সৱেলে এটা মতবাদ আগবঢ়ালে যে- পোহৰৰ কেৱল তৰঙ্গ হিচাপেই গতি নকৰে বৰঞ্চ গতি পথত ই বিদ্যুৎ আৰু চুম্বকীয় ধৰ্মও দেখুৱায়। তেতিয়া প্ৰতিষ্ঠা হ'ল যে- পোহৰ এবিধ বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰঙ্গ। যি তৰঙ্গ গতি কৰিবলৈ কোনো মাধ্যমৰ প্ৰয়োজন নহয়। একো নোহোৱা অৱস্থাতো অৰ্থাৎ মহাশূণ্যটো এই পোহৰে গতি কৰিব পাৰে। এই সন্দৰ্ভত তেওঁ কেইটামান গাণিতিক সূত্ৰও আগবঢ়ালে আৰু সেই সূত্ৰৰ সুপ্ৰয়োগ কৰি পোহৰৰ গতিবেগ মান নিৰূপণ কৰিবলৈ বিজ্ঞানীসকল সক্ষম হ'ল। সেই গাণিতিক সূত্ৰকেইটা বিদ্যুৎ ক্ষেত্ৰ, চুম্বক ক্ষেত্ৰ আৰু পোহৰৰ প্ৰকৃতিৰ গাণিতিক বৰ্ণনা দিয়াৰ লগতে এই কথাও প্ৰতিপন্ন কৰিলে যে পোহৰ আৰু পোহৰৰ উৎসৰ পৰা হোৱা বিকিৰণবোৰ চুম্বকক্ষেত্ৰ আৰু বিদ্যুৎ ক্ষেত্ৰৰ দোলন হিচাবে গতি কৰে। আনহাতে অন্য এজন ইংৰাজী বিজ্ঞানী থ'মাছ ইয়ং, যিজনে মানুহৰ চকুৰ বিষয়ে গৱেষণা কৰিছিল, তেওঁ আগণিতিক গ্ৰেণ্ডেলৰ সতে লগ লাগি পোহৰৰ আন এটা পৰিঘটনা সমাবৰ্তন (Interference) আৱিষ্কাৰ কৰিলে আৰু মেক্সৱেলৰ বিদ্যুৎ সম্পৰ্কীয় তৰঙ্গধৰ্মী মতবাদৰ জৰিয়তে পৰিঘটনাটোৰ গাণিতিক ব্যাখ্যা আগবঢ়াব পাৰিলে পৰীক্ষাটোত ব্যৱহাৰ হোৱা পোহৰ তৰঙ্গৰ তৰঙ্গ দৈৰ্ঘ্যৰ মান নিৰূপণ কৰি দেখুৱালে। গতিকে থ'মাছ ইয়ংক পোহৰৰ তৰঙ্গ ধৰ্মী তত্ত্বৰ প্ৰতিষ্ঠাপক বুলি জনা যায়। সেইছোৱা সময় আছিল ১৮০১ চনৰ পৰা ১৮১৮ চন অৰ্থাৎ ১৯ শতিকাৰ প্ৰথম-দ্বিতীয় দশক। থ'মাছ ইয়ংৰ গাণিতিক ব্যাখ্যা তথা সূত্ৰৰ সফল প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা তেতিয়ালৈকে অৱিষ্কাৰ কৰা পোহৰৰ সকলোবোৰ পৰিঘটনাৰ সঠিকভাৱে বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ কৰিব পৰা গৈছিল আৰু তেতিয়া পোহৰ সম্বন্ধীয় বহুকেইটা আহিলা যেনে - ইণ্টাৰফেৰেন্স মিটাৰ, ডিফ্ৰেক্ট'মিটাৰ, প'লাৰিমেটাৰ ইত্যাদি উদ্ভাৱন হ'ল আৰু সেইবোৰৰ বিভিন্ন দিশত প্ৰয়োগ কৰা হ'ল। প্ৰথমটো ইণ্টাৰফেৰেন্স মিটাৰ ১৮৮১ চনত মাইকেলচন আৰু ম'লেই উদ্ভাৱন কৰিছে আৰু সেয়ে তেওঁলোকক ১৯০৭ চনত পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ ন'বেল বঁটাৰে সন্মানিত কৰা হৈছিল। খ্ৰীঃপূঃ ৫০০ বছৰৰ পৰা ১৯ শতিকাৰ শেষ দশকলৈ পোহৰৰ প্ৰকৃতিৰ সন্দৰ্ভত যি দৰ্শন, বৈজ্ঞানিক পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা, গৱেষণা অব্যাহত আছিল, সেই সকলোবোৰৰ পৰা পোহৰৰ গতি বিধি সম্বন্ধে এটা মতবাদ প্ৰতিষ্ঠা হ'ল যে পোহৰে বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰঙ্গ হিচাবে গতি কৰে। আৰু এই মতবাদ বা তত্ত্বৰ দ্বাৰা পোহৰৰ সকলোবোৰ পৰিঘটনা বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ কৰিব পৰা হ'ল আৰু পোহৰৰ প্ৰকৃতি, গতি-বিধি ইত্যাদিৰ সম্পৰ্কে কৰা গৱেষণা ওপৰ পৰিল বুলি সকলোৱে স্বস্তিৰ নিশ্বাস পেলালে। কিন্তু অতঃপৰ লগিল তেতিয়াহে, যেতিয়া বিশ্ব বিখ্যাত পদাৰ্থবিদ এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনে আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনা আৱিষ্কাৰ কৰিলে। তেওঁ এই পৰিঘটনাটোৰ গাণিতিক ব্যাখ্যা তৰঙ্গ তত্ত্বৰ দ্বাৰা বিশ্লেষণ কৰাত সক্ষম নহ'ল। গতিকে পোহৰৰ প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্কে পুনৰ চিন্তা-চৰ্চা আৰম্ভ হ'ল আৰু সেই সময়ৰ গৱেষণালব্ধ অধ্যয়নত আইনষ্টাইনকে আদি কৰি মেক্সৱেল (১৯০০ চন), নিলচ'ব'ৰ (১৯১৩ চন) ইত্যাদি বিজ্ঞানীয়ে আগভাগ লয়।

এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনে ১৯০৫ চনত পোহৰৰ প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্কে কেইটামান যুগান্তকাৰী ধাৰণা আগবঢ়ায়। যিসমূহে কেৱল আলোক বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰতে নহয় জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰখনতো এক বৈপ্লৱীক সূচনাৰ সৃষ্টি কৰিলে। তেওঁ আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনাৰ সাপেক্ষে গাণিতিক ব্যাখ্যাৰে ক'লে যে- পোহৰে নিৰ্দিষ্ট শক্তিস্থিত কণা হিচাপে গতি কৰে, তৰঙ্গ হিচাপে নহয়। সেই শক্তি সম্পন্ন কণাসমূহক তেওঁ 'ফ'টন' হিচাপে অভিহিত কৰে। আৰু এটা ফ'টন কণাত থকা শক্তিৰ পৰিমাণো তেওঁ গাণিতিকভাৱে নিৰূপণ কৰিলে। এই শক্তিৰ পৰিমাণ মুখ্যতঃ কণাটোৰ কম্পনাংকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। সেই কম্পনাংক আকৌ পোহৰৰ গতিবেগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। তেওঁ ক'লে যে

শূণ্যত পোহৰৰ গতিবেগ ধ্ৰুৱক। অদ্বিতীয় একো বস্তু নাই, যি পোহৰতকৈ বেছি গতিবেগেৰে গতি কৰিব পাৰে আৰু এই বেগ পোহৰৰ উৎসৰ বেগ বা পৰ্যবেক্ষকৰ বেগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। এইসমূহ ধাৰণাক তেওঁ এক মুঠ কৰি পোহৰৰ কোৱাণ্টাম তত্ত্ব বুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰে। আৰু সেয়ে এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনক আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনাৰ আৱিষ্কাৰ তথা সঠিক গাণিতিক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱাৰ বাবে তেওঁক পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ ন'বেল বঁটাৰে বিভূষিত কৰা হয়। সেই সময়ছোৱাত অৰ্থাৎ ১৯০৫ চনৰ পৰা ১৯১৫ চনলৈ আইনষ্টাইনে আৰু দুটা বৰ চমকপ্ৰদ তত্ত্ব আগবঢ়ালে, যি কেইটা তত্ত্বৰ বিষয়ে এতিয়াও বিভিন্ন বাদানুবাদৰ অৱসান ঘটা নাই। তেওঁ বিশেষ আপেক্ষিকতা আৰু সাধাৰণ আপেক্ষিকতা নামৰ পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ দুটা মতবাদ আগবঢ়ালে। আইনষ্টাইনৰ সাধাৰণ আপেক্ষিকতাবাদৰ গাণিতিক ব্যাখ্যাই পোহৰ শক্তিৰ মহাকৰ্ষণ শক্তিৰ লগত সংযুক্ত কৰিলে। সেই তত্ত্ব অনুসৰি অতি বেগী পোহৰৰ মহাকৰ্ষণৰ কবলত পৰি গতিপথৰ বিচ্যুতি ঘটিব পাৰে। সেই সময় আছিল দ্বিতীয় মহাসমৰৰ সময়। তেতিয়া বিশ্বৰ পদাৰ্থ বিজ্ঞানীসকলে এনেধৰণে গাণিতিক ব্যাখ্যাৰে দিয়া কথাবোৰ গ্ৰহণ কৰাত ছহোকা পিছলা কৰিছিল। অৱশ্যে তাৰ অন্য এটা কাৰণো আছিল। সেয়া হ'ল আইনষ্টাইন আছিল এজন ইহুদী লোক। গতিকে মুষ্টিমেয় বিজ্ঞানীসকলে এই মতবাদক পোনচাটেই নাকচ কৰিছিল, কিন্তু বৃদ্ধি বিজ্ঞানী তথা বিজ্ঞান জনপ্ৰিয়কৰণ হোতা আৰ্থাৰ এডিংটনে কথাতো অলপ সুকীয়াকৈ বিবেচনা কৰিলে। তেওঁ ১৯৭৫ চনত হোৱা পূৰ্ণগ্ৰাস সূৰ্য গ্ৰহণৰ সময়ত পৰীক্ষা কৰি প্ৰমাণ কৰিলে যে - কোনো এক প্ৰকাণ্ড ভৰৰ পদাৰ্থৰ কাষেৰে যেতিয়া পোহৰ পাৰ হৈ আহে, তেতিয়া সেই পদাৰ্থ আৰু পোহৰৰ মহাকৰ্ষণৰ ফলত পোহৰৰ গতিপথৰ বিচ্যুতি ঘটাতো সম্ভৱ আৰু তেওঁ সেই পৰীক্ষাৰ জৰিয়তে গণনা কৰি পোৱা বিচ্যুতিৰ পৰিমাণ আইনষ্টাইনে গাণিতিক ভাৱে দিয়া পৰিমাণৰ সৈতে প্ৰায় সমান। সাধাৰণ আপেক্ষিকতাবাদ তত্ত্বৰ গ্ৰহণযোগ্যতাৰ প্ৰতি সকলোৱে সহমতত উপনীত হ'ল। লগতে এই তত্ত্বৰ দ্বাৰা বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ গঢ়, গতি, প্ৰকৃতি ইত্যাদিৰ বিষয়ে আৰু ভালকৈ জনাত সহায় হ'ল।

যি কি নহওঁক, আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনাটোনো কি? কোনো এক ধাতুৰ পৃষ্ঠত যদি পোহৰ পৰিবলৈ দিয়া হয় তেন্তে তাত বিদ্যুৎ আধানৰ সৃষ্টি হয়। এই পৰিঘটনাটো আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনা বোলা হয়। অৰ্থাৎ পোহৰৰ দ্বাৰা বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰিব পাৰি বা আমি কথাতো এনেকৈয়ে ক'ব পাৰোঁ যে পোহৰ শক্তি বিদ্যুৎ শক্তিলৈ পৰিৱৰ্তন হৈছে আৰু এই পৰিৱৰ্তনত ধাতু পৃষ্ঠই সহায় কৰে। কেনে ক্ৰিয়া-প্ৰতিক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা এই কাম সম্পন্ন হয় ইয়াক ব্যাখ্যা কৰিবৰ সময়ত যদি পোহৰক জেমছ মেস্সোৱেলে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দৰে বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰঙ্গ হিচাপে ধৰা হয় তেন্তে আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনাৰ বৈজ্ঞানিক ব্যাখ্যা দিব নোৱাৰি। যদি পোহৰক শক্তিৰ সৰু সৰু কণাসদৃশ বস্তুৰ (ফ'টন কণা) সমষ্টি বুলি ধৰি লোৱা হয় তেন্তে পৰিঘটনাটো ব্যাখ্যা কৰা সহজ হয়। ইয়াৰোপৰি এই পৰিঘটনাৰ লগত সাধুৰ খাই থকা আন আন আনুসঙ্গিক পৰিঘটনাবোৰো ব্যাখ্যা কৰিব পাৰি। গতিকে এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনৰ আলোক বিদ্যুৎ পৰিঘটনাৰ নিপুণ গাণিতিক ব্যাখ্যা দিব পৰা কাৰণে পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ ন'বেল বঁটাৰে বিভূষিত কৰা হৈছিল। অৱশ্যে তেওঁ সেই পৰিঘটনাটো ব্যাখ্যা কৰিবলৈ মেক্সৱেলক নামৰ এজন জাৰ্মান বিজ্ঞানীয়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰা পোহৰ সম্বন্ধীয় তত্ত্বৰ সহায় লৈছিল। সেই তত্ত্ব হ'ল - পোহৰৰ কোৱাণ্টাম তত্ত্ব মেক্সৱেলক মত পোষণ কৰিছিল যে পোহৰে আচলতে বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰঙ্গৰ পৰিৱৰ্তে একো একোটা ক্ষুদ্ৰ শক্তিসম্পন্ন কণা হিচাপেহে গতি কৰে। এই শক্তি কণিকাবোৰৰ নাম হেনিৰা আইনষ্টাইনে দিলে যে সিবিলাকক ফ'টন কণা বুলি ক'ব পৰা যায়। গতিকে মেক্সৱেলক পোহৰৰ কোৱাণ্টামতত্ত্বৰ জনক হিচাপে জনা যায়।

যি কি নহওঁক বিজ্ঞানীসকল পুনৰ আচৰিত হ'ল। কাৰণ একেবিধ শক্তিৰ কেতিয়াবা তৰঙ্গ হিচাপে প্ৰকাশ ঘটে আৰু কেতিয়াবা কণা হিচাপে। কাৰণ কিছু কিছু পৰিঘটনাৰ ব্যাখ্যা দিবলৈ হ'লে পোহৰক বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰঙ্গ হিচাপে ধৰিব লগা হয়। আকৌ কিছু কিছু পৰিঘটনাৰ বাবে পোহৰক শক্তিসম্পন্ন কণা হিচাপে ধৰিব লগা হয়। ই কি কথা! একোটা বস্তুৰ দুটা ধৰ্ম বা দুটা বৈশিষ্ট্যগত প্ৰকৃতি। বহু জল্পনা কল্পনাৰ অন্তত সকলো একমতত উপনীত হ'ল যে- পোহৰে আচলতে দুয়োটা ধৰ্মকে দেখুৱায়, কেতিয়াবা তৰঙ্গ আৰু কেতিয়াবা কণা হিচাপে। এই কথা কেনেকৈ সম্ভৱ কোনোও ক'ব পাৰা নাই। আজিও এই ৰহস্যৰ উদঘাটনৰ বাবে ৰহস্য অব্যাহত আছে। যি কি নহওঁক সাম্প্ৰতিক সময়লৈ পোহৰৰ সম্পৰ্কে প্ৰতিষ্ঠা হোৱা ধাৰণাটো হ'ল যে- পোহৰ এবিধ শক্তি, এই পোহৰৰ গতিবেগ কল্পনাতীত। এক ছেকেণ্ডত ৩ লাখ কিঃমিটাৰ দূৰত্ব গতি কৰিব পাৰে আৰু পোহৰ হ'ল দ্বেত ধৰ্মৰ বিশিষ্ট শক্তি, কেতিয়াবা তৰঙ্গ কেতিয়াবা কণা। এতিয়াও পোহৰৰ বৈজ্ঞানিক সত্তাটো অস্পৃশ্যতাৰ মাজত বৰ গৈ আছে। হয়তো অনাগত দিনত পোহৰে আমাক আৰু বহু কথাই ক'ব পাৰে।

ওৰোটো জীৱন নিতৌ থাকিবলৈ পোৱা এই পোহৰ শক্তিবিধৰ কিমান যে কথা। এই পোহৰ আমাৰ জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অঙ্গস্বৰূপ। প্ৰাকৃতিকভাৱে হওঁক বা কৃত্ৰিমভাৱেই হওঁক এই পোহৰৰ অবিহনে আমি নিগমে মৰিব লাগিব। এতিয়া আমাৰ জীৱন শৈলী ফ'টন ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত আৰু পৰিবেষ্টিত। নেনশ্বিন জীৱনত আমি ব্যৱহাৰ কৰি থকা পোহৰ উৎপন্ন কৰিব পৰা আহিলাসমূহ যেনে- LED, CFL, LASER, SOLAR CELL ইত্যাদিবোৰ এই ফ'টন ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰে ফচল। গতিকে খ্ৰীঃপূঃ ৫০০ বছৰৰ আগৰ পৰা দৰ্শনৰ জৰিয়তে পোহৰৰ ওপৰত চিন্তা-চৰ্চাৰ পাতনি মেলি সুদীৰ্ঘ ২৫০০ বছৰৰ অন্তত আজিৰ বিজ্ঞানীসকলে বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ উত্তৰণ ঘটাই সমগ্ৰ বিশ্ববাসীক ফ'টন ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰ অংশীদাৰ কৰালে। আমি আজি এনে এটা অৱস্থাত উপনীত হ'লাই য'ত এই শক্তি আৰু এই প্ৰযুক্তিৰ বাবে বিকল্প নাই। কিন্তু ইয়াৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰিব এনে প্ৰযুক্তিৰ সংবহনশীলতাৰ ওপৰত। সংবহনশীল পোহৰ ভিত্তিক প্ৰযুক্তিৰ উদ্ভাৱন তেতিয়াহে হ'ব যেতিয়া আমি সমগ্ৰ বিশ্ব হ'ম, চৰ্চা কৰিম আৰু গৱেষণা কৰিম। এই চৰ্চা কৰিব বিজ্ঞানীসকলে কৰি থাকিলেই হ'বনে! এই ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ, মোৰ বা কৰ্তব্য কি হোৱা উচিত? সঁচাকৈয়ে ইতিহাসে কিমান যে কথা কৈ যায়- বৰ্তমানক সাৱলীলভাৱে জানিবলৈ হ'লে ইতিহাস অধ্যয়ন কৰাৰ গতান্তৰ নাই।

17 পৃষ্ঠাৰ পৰা

তিতাবৰ মিহিৰাম শইকীয়া

ফুটবল চেম্পিয়ন আৰু যোৰহাট জিলাৰ ৰাণাচ আপৰ সন্মান লাভ কৰে। তদুপৰি বিজ্ঞান শাখাৰ ছাত্ৰ সঞ্জয় বৰাই আন্তঃজিলা তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম স্থান, যোৰহাট জিলা উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষক সন্থাৰ অন্তৰ্গত বিদ্যালয় সমূহৰ কুইজ প্ৰতিযোগিতাত বিদ্যালয়খনে প্ৰথম স্থান, তাৰকা ঘৰত অনুষ্ঠিত "উজনি অসম বিজ্ঞান নাট উৎসৱ-২০১৬"ত বিদ্যালয়ৰ অংশুৰাজ দত্ত আৰু ভাগ্যশ্ৰী দাসে "ভূতৰ গান" শীৰ্ষক নাটখনৰ জৰিয়তে শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা আৰু শ্ৰেষ্ঠা অভিনেত্ৰীৰ সন্মান অৰ্জন কৰি বিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে। তদুপৰি বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী চিন্ময়ী ৰাজখোৱাই ৰাজ্যিক শিশু বিজ্ঞানীৰ বঁটা লাভ কৰি ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়লৈ শেহতীয়াকৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছে। তদুপৰি চিন্ময়ী ৰাজখোৱা আৰু প্ৰিয়াংকী ফুকনে উত্তৰ পূব জীং কুনেড' প্ৰতিযোগিতাত স্বৰ্ণ আৰু ৰূপ জয় কৰাৰ উপৰিও ৰাষ্ট্ৰীয় স্কুল গেমছত ব্ৰঞ্জৰ পদক জয় কৰি বিদ্যালয়খনলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে।

অহা পাঁচ বছৰৰ পৰিকল্পনা : অহা শিক্ষা বৰ্ষত সমূহ বিদ্যালয়খনৰ পৰিকল্পনা সমূহ হ'ল - উচ্চতৰ শাখাত স্কাউট-গাইড, ৰাষ্ট্ৰীয় সমাজ সেৱা (NSS) কেৰিয়াৰ আৰু স্বাস্থ্য সম্পৰ্কীয় সজাগতা সভা, ইংৰাজী কথন আৰু ভাষা শিক্ষণৰ ব্যৱহাৰিক ব্যৱস্থা, নিয়মীয়া ভ্ৰমণ, বিদ্যায়তনিক চৰ্চা, ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ নিয়মীয়া ক্ৰীড়াৰ অনুশীলন, NCC ৰ সূচনা, প্ৰতিষ্ঠা দিৱস, বিজ্ঞান দিৱস আদি উদ্‌যাপন, BLISS ৰ অধিক ব্যৱহাৰ, উন্নত Digital গ্ৰন্থাগাৰ, আন্তঃগাঁথনি উন্নীত কৰা, Indoor Stadium, পেভেলিয়ান, সৌৰ শক্তিৰ ব্যৱহাৰ, বৃত্তিমূলক বিষয়ৰ উপযুক্ত ব্যৱহাৰিক ব্যৱস্থাবে শিক্ষাৰ্থীক আত্মনিৰ্ভৰ কৰাৰ প্ৰয়াস, বৃত্তিমূলক শাখাৰ নিজা Workshop, বাণিজ্যিক Outlet, বিদ্যালয়ৰ মাটিত কৃষি কৰ্ম, হাতৰ কাম, হস্তশিল্প, চিত্ৰ শিল্পী, ক্ৰীড়াৰ ক'চিং, নতুন কাৰ্যালয় অধিক শ্ৰেণী কোঠা নিৰ্মাণ আদিয়েই প্ৰধান। তদুপৰি ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাবে একাদশ মানৰ নামভৰ্তিত, সুকুমাৰ কলা, কৃষি, গাৰ্ভস্থ বিজ্ঞান, সত্ৰীয়া নৃত্য, সংগীত আদি বিষয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ জৰিয়তে বিদ্যালয়খন অসমৰ ভিতৰতে জাকত জিলিকা কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।

সামৰণি : বৰ্তমান আনন্দৰ কথা যে সমাজৰ একাংশ সচেতন শুভাকাঙ্ক্ষী ব্যক্তি আৰু প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিদ্যালয়খনৰ সৰ্বস্বীকৃত উন্নতিত স্বাৰ্থত নিজকে জড়িত কৰিছে। টোদিশে চৰকাৰী শিক্ষাখনৰ যি আশংকাৰ কথা প্ৰচাৰ হৈছে, তাৰ বিপৰীতে মিহিৰাম শইকীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ে মানৱ সম্পদ গঢ়াত অৱতীৰ্ণ হৈ তিতাবৰ তথা ৰাজ্যখনৰ সমাজ জীৱনলৈ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান যোগোৱাৰ মানসেৰে আগবাঢ়িছে।

ৰেডিঅ'ৰ দৰে হ'বগৈ নেকি হেঁপাহৰ চাৰ্কাছ? বয়েল চাৰ্কাছৰ ভিতৰ চ'ৰাত এভূমুকি

□ মনোজ কুমাৰ শৰ্মা

জীৱন আৰু জীৱিকাৰ সন্ধানত মানুহক সৃষ্টিশীল কবি তোলাৰ বহু নজিৰ এই জগতত আছে। জীৱিকাৰ লগতে কিবা এটা কৰাৰ তাগিদাত ঢেকীয়াজুলিৰ স্বপন দে নামৰ যুৱকজনেও এনে এক নজিৰ সৃষ্টি কৰিলে। সেয়া ১৯৯২ চনৰ কথা। স্বপনে অসমৰ পৰা গৈ পশ্চিম বংগৰ জলপাইগুৰিৰ খোলক গ্ৰামত সংগঠিত কৰিলে এমুঠি মান শিল্পীক। সেই শিল্পীসকলক লৈ আৰম্ভ কৰিলে 'বয়েল চাৰ্কাছ'। বিভিন্ন খেল প্ৰদৰ্শন কৰিব পৰা কুশলী শিল্পী, বাঘ, হাতী, ঘোঁৰা আদি জন্তু যোগাৰ কৰিলে। প্ৰশাসনীয় যাবতীয় অনুমতিৰ পাছতে চাপলি মেলিলে দৰ্শকৰ মাজলৈ, সেয়াই আৰম্ভণি আছিল। সেইখন বয়েল চাৰ্কাছ বৰ্তমান দেশৰ শতাধিক সৰু-বৰ চাৰ্কাছৰ মাজৰে এখনৰ ৰূপত দেশৰ ভিন্ন প্ৰান্তত মনোৰঞ্জনৰ খোৰাক যোগাই আহিছে।

মৰিয়নিৰ বাপুজী ষ্টেডিয়ামত যোৱা ১৫ মে'ৰ পৰা এইখন চাৰ্কাছৰ প্ৰদৰ্শনী আৰম্ভ হৈছিল। সপৰিয়ালে চাবগৈ গৈ বৰ ভাল পাইছিলো। চাৰ্কাছ বুলিলেই জীৱ-জন্তুৰ খেল বুলি থকা একাংশ দৰ্শকৰ

বন্ধমূল ধাৰণা দূৰ কৰি কুশলী এদল শিল্পীৰ নিৰলস সাধনাৰ নীৰলস প্ৰয়াস মাথোন বুলি এই দলটিয়েই বুজাই দিছিল।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ, বাল্যবন্ধু ড° অঞ্জন শইকীয়াই চাৰ্কাছৰ পৰিচালকজনৰ এটা সাক্ষাৎকাৰ যুগুতাই অনাৰ দায়িত্ব দিয়াত মই ভালেই পালো। কিয়নো এইবোৰ ব্যক্তি ক্ৰমী কাম। পৰিচালকজনক লগ ধৰি চাৰ্কাছখনৰ বিষয়ে বহুতো কথাৰেই সম্বোধন পালো। তেওঁলোক আচলতে এটা

পৰিয়ালৰ দৰে। গড়ে ১৫ দিনকৈ বছৰত কমেও ২৪ খন ঠাইত অস্থায়ী পেণ্ডেলত ৰাইজক মনোৰঞ্জন দিয়া কলা-কুশলীসকলে দিনবোৰ কেবলকৈ পাৰ কৰে সেয়া ভাবিব লগীয়া কথা। 'ৰ'দ, বৰযুগ, ধুমুহা আদি দুৰ্যোগৰ পৰা বিভিন্ন অঘটন, সমস্যা, অসুবিধাকো নেওচি এওঁলোকে এইদৰে ঘূৰি ফুৰে। পশ্চিমবঙ্গ, বিহাৰ আদিৰ লগতে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ বিভিন্ন ঠাইত এওঁলোক ঘূৰে, ৰাইজক মনোৰঞ্জন দিয়ে, আমোদ দিয়ে।

২১ মে'ৰ আবেলিৰ প্ৰথমটো দৰ্শনী চাবলৈ ইতিমধ্যে বহু মানুহ গোট খাইছিল। কাউণ্টাৰত দৰ্শকক নিজ হাতে টিকট আৰু বিভিন্ন প্ৰশ্নৰ সমাধান দি আছিল পৰিচালক সজল দেই। আগবাঢ়ি গৈ মোৰ উদ্দেশ্যৰ কথা কোৱাৰ পাছতে তেখেত উঠি আহিল আৰু আমি ভিতৰত বহি কথা আৰম্ভ কৰিলো। দেই কৈ গ'ল চাৰ্কাছখনৰ সৰু-বৰ বহুবোৰ কথা। 'মই ফুটবল ভাল খেলিছিলো। চাৰ্কাছৰ প্ৰতিও মোৰ ৰাপ আছিল। চাৰ্কাছ এবিধ দুঃসাহসিক খেল। মই ইয়াত জড়িত হৈ পৰিলো ২০০৪ চনৰ পৰা। বহু নতুন খেল সংযোগ কৰিলো। বহু শিল্পী হায়াৰ কৰি অনাৰ ব্যৱস্থা কৰিলো। প্ৰায় দুঘণ্টাৰ একোটা দৰ্শনীত ৰাইজত যথেষ্ট পৰিমাণে আমোদ দিব পৰা ব্যৱস্থাটোৰ প্ৰতি বেছিকৈ গুৰুত্ব দিলো। বৰ্তমান ইয়াত ৫৬ জন শিল্পী আৰু কৰ্মচাৰী আছে। ইয়াৰে ২২ জন স্থায়ী, বাকীসকল সাময়িক আৰু এওঁলোকক হায়াৰ কৰি অনা হয়। ওস্তাদ শিল্পীৰ উপস্থিতি অনুসৰি খেল সংযোজন বিয়োজন কৰা হয়। সকলোতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হ'ল - চাৰ্কাছৰ জীৱন বৰ কষ্টকৰ। গতিকে ইয়াত শৃংখলা, নীতি-নিয়ম বৰ কঠোৰ। চাৰ্কাছৰ ভিতৰত সকলো ধৰণৰ নীচায়ুক্ত দ্ৰব্য নিষিদ্ধ, চাফ-চিকুণতা বাধ্যতামূলক আৰু সকলোৱে সকলোকে সহায় কৰিবৰ বাবে ২৪ ঘণ্টাই সতৰ্ক প্ৰহৰীৰ দৰে সাজু হৈ থাকে। চাৰ্কাছ চৌহদত সকলোৱে নিজস্ব টেণ্ট আছে আৰু সকলোৱে এটা বৃহৎ পৰিয়ালৰ দৰে থাকে। যিকোনো বিপদৰ সন্মুখীন হ'বলৈ আমি সাজু হৈ থাকো।' এইদৰে অন্তৰ খুলি কথাবোৰ কৈ গ'ল পৰিচালকজনে। তেওঁলোক

হেনো এজাক কৰ্মী মৌ-মাখিৰ দৰে। তেওঁলোকৰ মাজত অসুস্থ হোৱা, অক্ষম হোৱা কৰ্মীও আছে। ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে এনে কৰ্মীক ছুটি দিয়া নাই, বৰষুণ লগতে ৰাখিছে। চাৰ্কাছ পৰিয়ালটোত হিন্দু, ইছলাম, খ্ৰীষ্টান আদি ধৰ্মৰ লোক আছে যদিও সহিষ্ণুতাও আছে। পাঁচজনীয়া সমিতি এখনৰ দ্বাৰা পৰিচালিত চাৰ্কাছখনৰ বীমা কৰা আছে যদিও চৰকাৰী সাহায্য বুলিবলৈ একো নাই। ১৯৯৩ চনত মেনকা গান্ধীয়ে তৰা গোচৰৰ বাবে প্ৰায়বোৰ জন্তু আঁতৰোৱা হ'ল। এতিয়া ঘোঁৰা, কুকুৰ, ছাগলী আদি পোহনীয়া জন্তুহে ৰাখিছে। ইয়াত দেখুওৱা প্ৰায় কুৰিটামান খেলৰ ভিতৰত শিহৰণকাৰী হ'ল - ভগ্ন আঁহীৰ টুকুৰাৰ ওপৰত খেল, শাৰীৰে বগাই কৰা নৃত্য, তৰোৱাল পেলোৱা লাইফ বেলেস, জুইৰ খেল, মটৰ চাইকেল জপিওৱা আদি।

বয়েল চাৰ্কাছ চাই বহু জনপ্ৰতিনিধি, প্ৰশাসনীয় পদাধিকাৰী আদিয়ে সম্ভ্ৰষ্ট প্ৰকাশ কৰি উৎসাহ, পুৰস্কাৰ আদি আগবঢ়াইছে।

চাৰ্কাছখনে এই পৰ্যন্ত ৫১ টা বিভিন্ন পুৰস্কাৰ জয় কৰিছে। শিলচৰত আয়োজিত 'গান্ধী মেলা'ত এইখন চাৰ্কাছে এইবছৰৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ মনোৰঞ্জনকাৰী দলৰ বঁটাও লাভ কৰিছে।

খোজে প্ৰতি প্ৰত্যাহ্বান আৰু জীৱনৰ ৰিস্ত লৈ খেল দেখুৱাই জীৱন নিৰ্বাহ কৰা এই শিল্পীসকলৰ প্ৰতি চৰকাৰে একো নাভাবে কিয় বুলি পৰিচালকজনে আশ্চৰ্য প্ৰকাশ কৰিলে। এওঁলোক এনে এদল শিল্পী, যিসকল জনসমুদ্ৰত থাকিও জন-বিছিন্ন, ঘৰ থাকিও যাযাবৰ,

নিৰাপত্তা থাকিলেও নিৰাপদ নহয়। এওঁলোকৰ কৰ্মত সাধনা আছে, সততা আছে, ধৈৰ্য, সাহস, সংযম আছে। আছে আনন্দ-মনোৰঞ্জন-শিহৰণৰ গেৰাণ্টি। কিন্তু তেওঁলোকৰ জীৱনৰহে গেৰাণ্টি নাই। সেইবাবেই চাৰ্কাছৰ জীৱন বৰ পেথেটিক বুলি কৈ ৰৈ গ'ল সজল দে। কোচবিহাৰৰ মধুপুৰ সত্ৰৰ কাষতে থকা টচ্ছা নৈৰ পাৰৰ স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী সজলে চৰকাৰী চাকৰিৰ পিছত দৌৰাৰ সলনি এইদৰে চাৰ্কাছ দলত যোগ দি সুখী বুলিও জনালে। অসমত তেওঁলোকে দৰ্শকৰ বহু সঁহাৰি পাই আহিছে আৰু শিলচৰ, লখিমপুৰ আদিত ভাল ব্যৱসায় হয় বুলি লগতে জনালে। লখিমপুৰত ৩০ দিন আৰু শিলচৰত সৰ্বাধিক ৪৫ দিন পৰ্যন্ত একেৰাহে চাৰ্কাছ প্ৰদৰ্শন কৰি অভিলেখ ৰচি থৈছে দলটোৱে। যোৱা বছৰৰ চেপ্তেম্বৰ মাহলৈকে দলটোৰ সদস্য ৰূপে আছিল এটা হাতী আৰু এটা অষ্ট্ৰেলিয়ান ঘোঁৰা। হাতীটো স্বাস্থ্য পৰীক্ষাত 'আনফিট' হৈ অৰণ্য পালোগৈ। ঘোঁৰাটোৰ মৃত্যু হ'ল দুখনেত সংঘটিত এক পথ দুৰ্ঘটনাত। এই ঘোঁৰাটোৰ আকাৰ আৰু খেল আছিল অন্যতম আকৰ্ষণীয়। চৰকাৰী সকলো ধৰণৰ অনুমতি প্ৰাপ্ত এই দলটোত ১৪ বছৰৰ তলৰ কোনো কৰ্মী বা খেলুৱৈক ৰখা হোৱা নাই।

চাৰ্কাছ দলটোৰ বিষয়ে ইমানবোৰ কথাৰ সম্বোধন পাই যিমান ভাল লাগিল, বেয়াও লাগিল সিমানই। কিয়নো ইমানবোৰ প্ৰত্যাহ্বান নেওচি এই দলবোৰ তিষ্ঠি থাকিব পাৰিবনে? আমাৰ একালৰ অতি প্ৰয়োজনীয় আৰু মৰমৰ ৰেডিঅ'টো সময়ৰ সোঁতত হেৰাই যোৱাৰ নিচিনাকৈ এই চাৰ্কাছ দলবোৰো এদিন যাতে হেৰাই নাযায় সেই ব্যৱস্থা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে গুৰুত্ব নিদিবনে? কাৰ্টুন, 'ভিডিঅ', গেম, মোবাইল, ফেচবুক আদিৰ গ্ৰাসৰ পৰা শিশু-চেমনীয়াহঁতক আঁতৰাই নি চাৰ্কাচ আদিৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰি তোলাৰ পৰিৱেশ চৰকাৰীভাৱেই আৰম্ভ কৰিব নোৱাৰিবনে? বহু বছৰৰ বিৰতিৰ অন্তত এখন চাৰ্কাছ চোৱাৰ সুবিধা কৰি দিয়াৰ বাবে মৰিয়নি ক্ৰীড়া সন্থাক এই সুযোগতে কৃতজ্ঞতা জনাই বয়েল চাৰ্কাছৰ ৰাজকীয় যাত্ৰালৈ ওলগ জনালোঁ।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ মাধুৰ্য বৰাৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়াত খিতাপ অৰ্জন

মুদুল শইকীয়া : অসমৰ এগৰাকী যুৱ খেলুৱৈ মাধুৰ্য বৰাই ভাৰতক প্ৰতিনিধিত্ব কৰি অলপতে থাইলেণ্ডৰ ৰাজধানী চহৰ বেংককত অনুষ্ঠিত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ট্ৰাইথলন প্ৰতিযোগিতাত ৰূপৰ পদক লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। সাধাৰণতে অসমীয়াত এশাৰী বাক্য আছে 'বোকাত পদুম ফুলে' বুলি কোৱাৰ কথাবোৰ প্ৰতিপন্ন কৰিছে উত্তৰ-পশ্চিম যোৰহাট অঞ্চলৰ সকাই-খঙীয়া গাঁৱৰ নিবাসী অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক মানিক বৰা আৰু সকাই-খঙীয়া মধা ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষয়ত্ৰী অজন্তা বৰাৰ সুযোগ্য সন্তান মাধুৰ্যই অসমৰ নাম আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰেক্ষাপটত উজ্জ্বলি তুলিছে। চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী প্ৰাক্তন ছাত্ৰ মাধুৰ্য বৰাই সৰুৰে পৰা এগৰাকী ক্ৰীড়াবিদ হোৱাৰ সপোন দেখা মাধুৰ্যই গাঁৱৰ ধূলি-বালিৰ মাজতেই ক্ৰীড়াৰ সমৰক্ষেত্ৰলৈ আগবাঢ়ি গৈছিল। মাধুৰ্যই ২০০০ চনতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৰাজ্যিক ট্ৰাইথলন প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰি খিতাপ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। এই সফলতাই মাধুৰ্যক এগৰাকী ক্ৰীড়াবিদ হোৱাৰ সপোন বাস্তৱত ৰূপ দিয়াৰ বাবে প্ৰথমটো খোজ বুলি ক'ব পৰা যায়। একেৰাহে দহবছৰ ধৰি এই প্ৰতিযোগিতাত আধিপত্যৰে আগবাঢ়ি গৈছিল ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত। ২০১২ চনত কণটিকত অনুষ্ঠিত ৰাষ্ট্ৰীয় ট্ৰাইথলনৰ প্ৰতিযোগিতাত দলগত শাখাৰ দ্বিতীয় আৰু ব্যক্তিগত শাখাৰ তৃতীয় স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। মাধুৰ্যই ২০১৩ চনত দক্ষিণ এছিয়ান মীটত অংশ গ্ৰহণৰে প্ৰথম আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পদক লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। অলপতে বেংককত অনুষ্ঠিত বিশ্বৰ ৩০ গৰাকী নিবাচিত খেলুৱৈৰ ভিতৰত মাধুৰ্যই একমাত্ৰ ভাৰতীয় আছিল। উল্লেখযোগ্য যে কণটিকতে দীৰ্ঘদিন ধৰি প্ৰশিক্ষণ লৈ থকা মাধুৰ্যক প্ৰতিযোগিতাখনত যোগানৰ পূৰ্বে এটা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় এজেন্সিয়ে বেংককলৈ নি উচ্চ প্ৰশিক্ষণ দিছিল। আমি এক জানিবপৰা মতে ৫ টা লেগত অনুষ্ঠিত প্ৰতিযোগিতাৰ দ্বিতীয় লেগত অনুষ্ঠিত ফিলিপাইনতো পদক লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে এছিয়ান এলিট কেটেগেৰীৰ ৭০.৩ লৌহমানৰ ট্ৰাইথলন প্ৰতিযোগিতাখনৰ দ্বিতীয় লেগত তৃতীয় স্থান লাভ কৰে মাধুৰ্যই। প্ৰতিযোগিতাৰ সময়ছোৱাতে অন্যান্যসকলৰ দৰে মাধুৰ্যই সৰ্বমুঠ ১১৩.৪ কিলোমিটাৰ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিব লগা হৈছিল। ইয়াত আছিল ১.৯ কিলোমিটাৰ সাঁতোৰ, ৯০ কিলোমিটাৰ বাইক ৰাইড আৰু ২১.১ কিলোমিটাৰ দূৰত্ব আছিল দৌৰ। মাধুৰ্যৰ এনে সফলতা অব্যাহত থাকক তাৰ আশা অনাগত দিনতো কামনা কৰা হ'ল। এনে সফলতাৰ পিছতো চৰকাৰে কোনোধৰণৰ সা-সুবিধা প্ৰদান কৰা নাই, মাথো ব্যক্তিগত প্ৰচেষ্টাত, উৎসাহী মনৰ বাবেই নিজকে ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মাধুৰ্যই এনে সফলতাত উৎসাহিত কৰি তুলিবৰ বাবে চৰকাৰে আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়োৱাতো কামনা কৰি চৰকাৰৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰা হ'ল।

কৃতিত্ব

চিনামৰা কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ শ্ৰীবিশাল বৰুৱাই যোৱা ৫ বৰ পৰা ৮ জানুৱাৰী, ২০১৭ ত গুৱাহাটীত অনুষ্ঠিত The 5th federation cup National Amateur Muaythai Championship 2017, 50 kg ল'ৰাৰ শাখাত সোণৰ পদক অৰ্জন কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। বিশাল বৰুৱাৰ এই কৃতিত্বই মহাবিদ্যালয়ৰ কনিষ্ঠ শাখাৰ অধ্যক্ষা তথা খেল তত্ত্বাবধায়কে প্ৰমুখ্য কৰি শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আনন্দ দিছে আৰু শ্ৰীমান বৰুৱাই সকলোৰে পৰা আন্তৰিক অভিনন্দন লাভ কৰিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালে ছাত্ৰজনৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰিছে। ❖

চিনামৰা কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ শ্ৰীমণি কুমাৰ পেগুৱে যোৱা ৫ বৰ পৰা ৭ মে', ২০১৭ ত নাইনিতালত অনুষ্ঠিত হোৱা অল ইণ্ডিয়া কাৰাটে চেম্পিয়ন শ্বিপ প্ৰতিযোগিতাত সোণৰ পদক অৰ্জন কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। মণি কুমাৰ পেগুৱে এই কৃতিত্বই মহাবিদ্যালয়ৰ কনিষ্ঠ শাখাৰ অধ্যক্ষা তথা খেল তত্ত্বাবধায়কে প্ৰমুখ্য কৰি শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আনন্দ দিছে আৰু শ্ৰীমান পেগুৱে সকলোৰে পৰা আন্তৰিক অভিনন্দন লাভ কৰিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালে ছাত্ৰজনৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰিছে। ❖

CINNAMARA COLLEGE

Cinnamara, Jorhat-8

ADMISSION NOTICE

For the Session 2017-18

Admission into the BA 1st Semester will be as given below:

Issue of Forms: 01.06.2017 onwards

Last date of Form Submission: 10.06.2017

Date of Admission: 12.06.2017

Students have to come with all the original documents, filled up forms, two passport size photos along with their Legal guardian on the date of admission.

BPL candidates for free admission must produce documents as per Govt. norms published in all Assamese/English dailies.

Principal,

Cinnamara College

CINNAMARA JUNIOR COLLEGE

Cinnamara, Jorhat-8

ADMISSION NOTICE

For the Session 2017-18

Admission into the H.S. 1st Year (Arts) will be as given below:

Issue of Forms: 01.06.2017 onwards

Last date of Form Submission: 10.06.2017

Date of Admission: 14.06.2017

Students have to come with all the original documents, filled up forms, two passport size photos along with their Legal guardian on the date of admission.

BPL candidates for free admission must produce documents as per Govt. norms published in all Assamese/English dailies.

Principal,

Cinnamara Jr. College

JIGYASA ACADEMY

ADMISSION FORM FOR HS 1ST YEAR WILL BE AVAILABLE FROM

THE 1ST WEEK OF JUNE, 2017.
SEATS ARE LIMITED HURRY UP

SALIENT FEATURES

1. Proficient and Experience Faculties.
2. Both English and Assamese Medium.
3. Academic Environment at college Premises.
4. Located at the Heart of the Town.
5. Provision of Scholarship for Meritorious Students.
6. 24 hours running water and power supply.
7. Well Equipped Library.
8. 1:25 teacher student ratio.

CONTACT : 9706708096/7002238058

Addr. : Kennedy Park, Cinema Hall Road,

Ward No. 1, Mariani,

Dist. Jorhat, Assam, Pin - 785634

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ২৭ তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসত সমবেত সমূহ সহৃদয়, জ্ঞানাগ্ৰাহী, শিক্ষানুৰাগী, শুভাকাংক্ষী, দাতাৰ সৈতে সম্বৰ্দ্ধনা জ্ঞাপন কৰিবলগীয়া জ্ঞানবৃক্ষৰ শিপাডালৰ উৎপত্তিৰ স্থল প্ৰাথমিক আৰু মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ সকলো শ্ৰদ্ধাৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, মহানুভৱলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ কাব্যক্ষেত্ৰৰ বাকৰিত আন্তৰিক প্ৰীতি আৰু শ্ৰদ্ধাৰে জনালোঁ উমাল আদৰণি।

ড° অঞ্জন শইকীয়া
অধ্যক্ষ, চিনামৰা মহাবিদ্যালয়
০১/০৬/২০১৭

এই সংখ্যাৰ পৃষ্ঠপোষকতা আগবঢ়াইছে সম্প্ৰসাৰণ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ, ৰাজ্যিক পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন প্ৰতিষ্ঠান, যোৰহাট আৰু অৱসৰপ্ৰাপ্ত বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ ড° গিৰীশ বৰুৱাদেৱে। তেখেতসকললৈ 'যুগবর্তা'ৰ পৰিয়ালৰ তৰফৰ পৰা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

'যুগবর্তা'ৰ চতুৰ্থ সংখ্যা ৫ ছেপ্টেম্বৰ, ২০১৭ তাৰিখে শিক্ষক দিৱস উপলক্ষে প্ৰকাশ হ'ব।

'যুগবর্তা'ত প্ৰকাশিত লেখাসমূহৰ তথ্য আৰু চিন্তাৰ ক্ষেত্ৰত লেখকসকল দায়বদ্ধ।

চিনামৰা কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়ৰ সাফল্য

দক্ষিণ যোৰহাটৰ চিনামৰা কনিষ্ঠ মহাবিদ্যালয়ৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষাত দহজনে প্ৰথম স্থান, ইয়াৰে লেটাৰসহ সাতজনে প্ৰথম, দুজনে ষ্টাৰ মাৰ্ক, একৈশজনে দ্বিতীয় আৰু বাসন্তৰজনে তৃতীয় বিভাগ লাভ কৰি উত্তীৰ্ণ হোৱাত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষা নীহাৰিকা ৰাণী কোঁৱৰৰ লগতে শিক্ষকসকলে সন্তোষ প্ৰকাশ কৰিছে। মহাবিদ্যালয়খনৰ এনে সাফল্যৰ বাবে স্থানীয় বাইজে সন্তোষ প্ৰকাশ কৰিছে বুলি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষাই জানিবলৈ দিছে।

মুখ্য উপদেষ্টা
আনন্দ শইকীয়া

ড° অঞ্জন শইকীয়া ব্যৱস্থাপনাত চিনামৰা মহাবিদ্যালয় প্ৰকাশনৰ হৈ আনন্দ শইকীয়াৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু 'অসমীয়া খবৰ' পুলিবৰ যোৰহাটত মুদ্ৰিত : মুখ্য কাৰ্যালয় : চিনামৰা মহাবিদ্যালয়, চিনামৰা, যোৰহাট, ফোন : 9864965018, 9435738645, 8822919131¼ E-mail : editorjogabarta@gmail.com.

মুখ্য সম্পাদক : দ্বীপেন নাথ (অবৈতনিক)

কাৰ্যবাহী সম্পাদক : মৃদুল শইকীয়া (অবৈতনিক)

সহ-সম্পাদক : তৰুণ শইকীয়া, সীমান্ত বৰা, নিপুল শইকীয়া, বিপিন বৰা (অবৈতনিক)